

BESCHIKKING VAN GEDEPUTEERDE STATEN VAN NOORD-BRABANT

op het op 28 oktober 2021 door ons ontvangen verzoek op grond van artikel 5.4 van de Wet natuurbescherming, voor een gedeeltelijke intrekking van de Wet natuurbeschermingsvergunning, zoals verleend op 9 december 2015 (kenmerk: Z/006303/22905), voor wat betreft stal 6, aan de Honcoopseweg 2, 5081 XS te Hilvarenbeek, in de gemeente Hilvarenbeek.

INHOUDSOPGAVE

BESCHIKKING	3
1 ONDERWERP	3
2 BESCHIKKING	3
PROCEDURELE ASPECTEN	5
1 VERZOEK	5
4 BEVOEGD GEZAG	6
5 UNIFORME OPENBARE VOORBEREIDINGSPROCEDURE	6
OVERWEGINGEN EN TOETSINGEN	7
1 WETTELIJK KADER – WET NATUURBESCHERMING	7
2 HET VERZOEK	7
3 TUSSENUITSpraak RECHTBANK EN AFDELINGSRECHTSpraak	8
4 INHOUDELIJKE BEOORDELING	11
4.1. ARTIKEL 5.4, EERSTE LID, AANHEF EN ONDER C, VAN DE WNB	12
4.2. ARTIKEL 5.4, TWEEDE LID, VAN DE WNB	17
4.3. WIJZIGING STALSYSTEEM BESTREDEN NATUURVERGUNNING	48
5 CONCLUSIE	49
BIJLAGE 1 – VOORSCHRIFTEN TEN AANZIEN VAN HET EMISSIEARME STALSYSTEEM MET CODE OW 2010.34	51

BESCHIKKING

1 Onderwerp

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant hebben op 28 oktober 2021 van Het Groene Schild, namens Stichting Brabantse Milieufederatie en Stichting Groen Kempenland, een verzoek op grond van artikel 5.4 van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb) ontvangen voor een gedeeltelijke intrekking dan wel wijziging van de natuurvergunning op grond van de Wnb, zoals verleend op 9 december 2015 (kenmerk: Z/006303/22905), voor wat betreft stal 6, aan de Honcoopseweg 2, 5081 XS te Hilvarenbeek, in de gemeente Hilvarenbeek. Voor de wijziging van de natuurvergunning wijst Het Groene Schild op de wijziging van het stalsysteem in stal 6 waardoor een lagere ammoniakemissie wordt gerealiseerd dan vergund op 9 december 2015. Op 25 februari 2023 hebben Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant het verzoek afgewezen. Het Groene Schild heeft tegen dit besluit beroep ingesteld. Bij tussenuitspraak van 21 december 2023 heeft de rechtbank Oost-Brabant Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant in de gelegenheid gesteld een herstelbesluit te nemen. Het onderhavige besluit is het herstelbesluit.

2 Beschikking

Gelet op de bepalingen van de Wnb besluiten wij:

- I. het verzoek van Het Groene Schild op grond van artikel 5.4 van de Wnb **af te wijzen**, voor zover dat verzoek ziet op de gedeeltelijke intrekking van de natuurvergunning zoals verleend op 9 december 2015 (kenmerk: Z/006303/22905) voor wat betreft stal 6, aan de Honcoopseweg 2 (5081 XS) in Hilvarenbeek, in de gemeente Hilvarenbeek.
- II. het verzoek van Het Groene Schild op grond van artikel 5.4, eerste lid, aanhef en onder c van de Wnb **toe te wijzen**, voor zover verzocht is om wijziging van de natuurvergunning zoals verleend op 9 december 2015 (kenmerk: Z/006303/22905) voor wat betreft stal 6, aan de Honcoopseweg 2 (5081 XS) in Hilvarenbeek, in de gemeente Hilvarenbeek.

De wijziging ziet op het gebruik van stal 6 met het stalsysteem met Rav-code A 1.13 met nummer BWL 2010.34.V11, thans onder de Omgevingswet code HA1.12 met huisvestingsnummer OW 2010.34, in plaats van het op 9 december 2015 vergunde stalsysteem met Rav-code A 1.6 met BWL-nummer BWL 2009.11.V4, thans onder de Omgevingswet code HA1.5 met huisvestingsnummer OW 2009.11. Het aantal dieren dat gehouden mag worden in stal 6 is en blijft 210 stuks melk- en kalfkoeien van 2 jaar en ouder, zoals reeds opgenomen in de vergunning van 9 december 2015 (kenmerk: Z/006303/22905).

Voor het overige wordt het verzoek van Het Groene Schild op grond van artikel 5.4, eerste lid, aanhef en onder c van de Wnb afgewezen.

- III. De voorschriften, zoals opgenomen in **bijlage 1** bij deze beschikking, aan de natuurvergunning van 9 december 2015 (kenmerk: Z/006303/22905) voor wat betreft stal 6, aan de Honcoopseweg 2 (5081 XS) in Hilvarenbeek, in de gemeente Hilvarenbeek, te

verbinden.

- IV. Dit herstelbesluit treedt in de plaats van het besluit van 15 februari 2023 met kenmerk Z/158562/350211.

Met vriendelijke groet,
Gedeputeerde Staten van Provincie Noord-Brabant
Namens dezen,

Dit document is digitaal ondertekend en bevat daardoor geen handtekening.

PROCEDURELE ASPECTEN

1 Verzoek

Op 28 oktober 2021 hebben wij van Het Groene Schild, namens Stichting Brabantse Milieufederatie en Stichting Groen Kempenland, een verzoek op grond van artikel 5.4 van de Wnb ontvangen, voor een gedeeltelijke intrekking van de natuurvergunning, zoals verleend op 9 december 2015 (kenmerk: Z/006303/22905), voor wat betreft stal 6, aan de Honcoopseweg 2 (5081 XS) in Hilvarenbeek, in de gemeente Hilvarenbeek.

2 Besluit

Op 15 februari 2023 hebben wij het verzoek tot gedeeltelijke intrekking afgewezen (kenmerk: Z/158562/350211). Het Groene Schild heeft beroep ingesteld tegen het besluit van 15 februari 2023.

3 Tussenuitspraak

De rechtbank Oost-Brabant heeft op 21 december 2023 een tussenuitspraak gedaan in voornoemde beroepsprocedure (nummer: SHE 22/831; ECLI:NL:RBOBR2023:5927). De rechtbank heeft geoordeeld dat het beroep gegrond is. De rechtbank heeft Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant (hierna: GS) in de gelegenheid gesteld het bestreden besluit (kenmerk: Z/158562/350211) te herstellen met inachtneming van de overwegingen en aanwijzingen in de tussenuitspraak.

De rechtbank geeft daarbij in r.o. 15 expliciet de volgende aanwijzingen voor herstel van de gebreken (citaat):

- *“Het college zal met gebruikmaking van de natuurdoelanalyse en naar aanleiding van het advies van de Ecologische Autoriteit inzichtelijk moeten maken binnen welke termijn passende maatregelen effect moeten hebben om verdere verslechtering van het Natura 2000-gebied Kempenland-West te voorkomen.*
- *Het college zal de andere passende maatregelen (en de tot op heden gerealiseerde resultaten) moeten beschrijven. Het college kan hierbij volstaan met het beschrijven van de effecten op het Natura 2000-gebied Kempenland-West. Het college kan hierbij nieuwe passende maatregelen (van na het bestreden besluit) of het effect van reeds gerealiseerde passende maatregelen (bijvoorbeeld het effect van de beëindiging van een andere veehouderij) beschrijven.*
- *De rechtbank is ermee bekend dat het college voornemens is om beleid te maken over het intrekken van natuurvergunningen. Dat beleid kan het college bij het herstel betrekken.*
- *Het college zal moeten onderbouwen of met andere passende maatregelen op tijd verdere verslechtering van het Natura 2000-gebied Kempenland-West kan worden voorkomen en of deze andere passende maatregelen tijdig resulteren in de noodzakelijke reductie van stikstofdepositie als de natuurvergunning uit 2015 niet wordt ingetrokken.*
- *Het college zal moeten motiveren of en zo nee, waarom geen gebruik wordt gemaakt van de bevoegdheid om de natuurvergunning uit 2015 te wijzigen. Indien het college besluit om de natuurvergunning uit 2015 wel te wijzigen, dan zal het college daartoe een nieuw besluit moeten nemen. Desgevraagd zal de rechtbank in dat geval in een tweede tussenuitspraak de geboden hersteltermijn verlengen.”*

Wij maken gebruik van de gelegenheid om het bestreden besluit (kenmerk: Z/158562/350211) te herstellen. Om die reden hebben wij het verzoek opnieuw in behandeling genomen. Het verzoek is geregistreerd onder Z/220388.

In overeenstemming met r.o. 15.2 uit de tussenuitspraak hebben GS bij brief van 4 januari 2024 de rechtbank bericht dat invulling zal worden gegeven aan de herstelmogelijkheid uit deze tussenuitspraak. Vervolgens is bij brief van 4 april 2024 verzocht om in een tweede tussenuitspraak de geboden hersteltermijn te verlengen met drie maanden, nu GS in het herstelbesluit de natuurvergunning voor stal 6 wensen te wijzigen (zie ook de geciteerde aanwijzing van de rechtbank uit r.o. 15 van de tussenuitspraak). Bij tussenuitspraak van 17 april 2024 (SHE 22/831T2) is die termijn verlengd tot 17 juli 2024.

4 Bevoegd gezag

Omdat de activiteiten waarop het verzoek tot gedeeltelijke intrekking zich richt plaatsvinden in de provincie Noord-Brabant zijn wij op grond van artikel 1.3 van de Wnb bevoegd om op het verzoek te beslissen. Bij ons besluit betrekken wij tevens de gevolgen voor Natura 2000-gebieden buiten onze provinciegrens en/of buiten Nederland.

5 Uniforme openbare voorbereidingsprocedure

In deze procedure is reeds eerder de uniforme openbare voorbereidingsprocedure (hierna: UOV) overeenkomstig het bepaalde in afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) toegepast. Daartoe is besloten op 22 februari 2022 (dossier Z/165183).

OVERWEGINGEN EN TOETSINGEN

1 Wettelijk kader – Wet natuurbescherming

Artikel 2.7 van de Wnb heeft betrekking op de vergunningplicht in verband met Natura 2000-gebieden (habitat- en vogelrichtlijngebieden). Op grond van artikel 2.7, tweede lid, van de Wnb is het verboden zonder vergunning van GS projecten te realiseren die, afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten, significante gevolgen kunnen hebben voor een Natura 2000-gebied.

Op 20 januari 2021 heeft de Afdeling een aantal uitspraken gedaan.¹ De Afdeling verwijst in de uitspraak 201907146/1/R2 (ECLI:NL:RVS:2021:71) naar de per 1 januari 2020 gewijzigde vergunningplicht. Deze wijziging houdt in dat er geen vergunningplicht meer geldt voor een wijziging van het project op basis van intern salderen waarbij er geen significante gevolgen zijn voor Natura 2000-gebieden. Als gevolg hiervan kunnen er geen vergunningen in het kader van de Wnb verleend worden voor projecten die gebaseerd zijn op intern salderen.

In artikel 5.4 van de Wnb staat op welke gronden een vergunning kan worden ingetrokken of gewijzigd. Op basis van artikel 5.4, eerste lid, onder c, van de Wnb kan een natuurvergunning worden ingetrokken of gewijzigd indien de vergunning in strijd met wettelijke voorschriften is verleend. Op basis van artikel 5.4, tweede lid, van de Wnb wordt een natuurvergunning in elk geval ingetrokken of gewijzigd indien dat nodig is ter uitvoering van artikel 6, tweede lid, van de Habitatrichtlijn.

Inwerkingtreding Omgevingswet

Per 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Met deze wet voegt de overheid de regels voor de fysieke leefomgeving samen. De Wnb is met de Aanvullingswet natuur, het Aanvullingsbesluit natuur en de Aanvullingsregeling natuur opgegaan in de Omgevingswet.

Met het ingaan van de Omgevingswet veranderen onder meer de benamingen van wetsinstrumenten. Zo is de benaming voor een vergunning op grond van de Wnb (artikel 2.7, tweede lid) gewijzigd naar een omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit op grond van de Omgevingswet (artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder e).

U kunt meer lezen over gebiedsbescherming onder de Omgevingswet op de volgende website <https://iplo.nl/regelgeving/regels-voor-activiteiten/activiteiten-natuur/natura-2000-activiteit/>.

Overgangsrecht Omgevingswet

Het verzoek tot intrekking is ingediend vóór de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Daarom is op grond van artikel 2.9, eerste lid, onder a Aanvullingswet natuur Omgevingswet het oude recht van toepassing.

2 Het verzoek

Het verzoek ziet op de gedeeltelijke intrekking van de vergunning op grond van de Wnb zoals

¹ Uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 20 januari 2021, zaaknummer 201907146/1/R2 samen met 201907142/1/R2 en 201907144/1/R2.

verleend op 9 december 2015 (kenmerk: Z/006303/22905) voor wat betreft stal 6, aan de Honcoopseweg 2 (5081 XS) in Hilvarenbeek. In het verzoek worden GS verzocht om het niet-gerealiseerde gedeelte van deze vergunning zo spoedig mogelijk in te trekken op grond van artikel 5.4, eerste lid, aanhef en onder c, en artikel 5.4, tweede lid, van de Wnb. **Het niet-gerealiseerde gedeelte waarop in het verzoek wordt gedoeld betreft het houden van 210 melk- en kalfkoeien in stal 6.** Het Groene Schild wijst daarbij ook op de (destijds nog beoogde maar thans gerealiseerde) wijziging van het stalsysteem in stal 6 waardoor een lagere ammoniakemissie wordt (is) gerealiseerd en die volgens Het Groene Schild noopt tot wijziging van de vergunning in verband met latente ruimte. In stal 6 is niet het vergunde stalsysteem met Rav-code A1.6 met BWL-nummer BWL 2009.11.V4, thans onder de Omgevingswet code HA1.5 met huisvestingsnummer Ow 2009.11, gerealiseerd. In stal 6 is het minder ammoniak-emitterende stalsysteem met Rav-code A1.13 met BWL nummer BWL 2010.34.V11, thans onder de Omgevingswet code HA1.12 met huisvestingsnummer Ow 2010.34, gerealiseerd.

3 Tussenuitspraak rechtbank en Afdelingsrechtspraak

Vooropgesteld moet worden dat het instrument van intrekken van vergunningen niet is bedoeld als een mogelijkheid om opnieuw een integrale herbeoordeling van alle reeds verleende natuurvergunningen uit te voeren.

Volgens de Afdelingsrechtspraak moet het gebruik van de discretionaire bevoegdheid in artikel 5.4, eerste lid, van de Wnb geschieden na afweging van de betrokken belangen. Tot die belangen behoort in het licht van de formele rechtskracht van het besluit tot vergunningverlening mede het belang van de rechtszekerheid voor de vergunninghouder. Relevant is verder dat de intrekkingen in artikel 5.4, eerste lid, van de Wnb in samenhang moeten worden gezien met artikel 5.4, tweede lid, van de Wnb. In de Logtsebaan-uitspraak (20 januari 2021, ECLI:NL:RVS:2021:71) overweegt de Afdeling in rechtsoverweging 6.5 dat als de c- of d-grond uit het eerste lid van toepassing is én uit de herbeoordeling van de vergunde activiteit volgt dat deze, anders dan ten tijde van de vergunningverlening werd verondersteld, leidt tot een (dreigende) verslechtering of significante verstoring van natuurwaarden, in dat geval ook artikel 5.4, tweede lid, van belang is. Het college kan dan niet volstaan met een afweging van de belangen, maar moet tevens beoordelen of de intrekking of wijziging van de vergunning nodig is om verslechteringen of significante verstoringen te voorkomen. Artikel 5.4, tweede lid, van de Wnb kan dus de beleidsruimte die artikel 5.4, eerste lid, van de Wnb biedt, inperken.

Uit het tweede lid van artikel 5.4 van de Wnb volgt dat een natuurvergunning in elk geval *moet* worden ingetrokken, indien dat nodig is ter uitvoering van artikel 6, tweede lid, van de Habitatrictlijn (hierna: Hrl). Dit is het geval indien intrekking of wijziging van een vergunning nodig is om verslechteringen of significante verstoringen in Natura 2000-gebieden te voorkomen. Kiezen GS niet voor de intrekking of wijziging van de natuurvergunning dan moeten GS in het besluit tot afwijzing van een verzoek inzichtelijk maken op welke wijze het invulling heeft gegeven aan de beoordelingsruimte die het heeft bij de keuze van de te treffen passende maatregelen. GS kunnen dat naar het oordeel van de Afdeling in de Logtsebaan-uitspraak doen door uit te leggen welke andere maatregelen zijn of zullen worden getroffen, binnen welk tijdpad de maatregelen worden

uitgevoerd en wanneer verwacht wordt dat deze effectief zijn (r.o. 7.2).

De Afdeling is verder in de Logtsebaan-uitspraak van oordeel dat de vereiste zekerheid van de voordelige effecten van maatregelen die in een passende beoordeling mogen worden betrokken, niet geldt voor de motivering van de keuze voor andere passende maatregelen dan de intrekking of wijziging van een bepaalde natuurvergunning, die GS ten grondslag leggen aan de afwijzing van een verzoek om intrekking of wijziging van die natuurvergunning in een geval waarin de intrekking- en wijzigingsgrond van artikel 5.4, tweede lid, van de Wnb, aan de orde is. Voor de motivering van die keuze is nodig dat GS aannemelijk en inzichtelijk maken met welke andere maatregelen uitvoering wordt gegeven of zal worden gegeven aan de noodzakelijke reductie van stikstofdepositie binnen een afzienbare termijn. Daarbij hoeft niet concreet aangegeven te worden welke maatregel tot dezelfde reductie van stikstofdepositie leidt als de intrekking of wijziging van een natuurvergunning (r.o. 14.8).

De rechtbank heeft in de tussenuitspraak van 21 december 2023 over het onderhavige beroep geoordeeld dat bij gebruik van de bevoegdheid in artikel 5.4, eerste lid, aanhef en onder c, en bij het maken van keuzes bij de benutting van de beoordelingsruimte bij de verplichting ingevolge artikel 5.4, tweede lid, van de Wnb de staat van het betreffende Natura 2000-gebied een belangrijke rol speelt. Pas als de staat van het betreffende Natura 2000-gebied bekend is, kan worden bepaald of passende maatregelen noodzakelijk zijn en hoe snel deze maatregelen moeten worden getroffen.

De rechtbank oordeelt in de tussenuitspraak van 21 december 2023 (hierna: 'tussenuitspraak'), r.o. 9.5, dat de natuurvergunning 2015 is verleend in strijd met artikel 6 lid 3 Hrl, waardoor de bevoegdheid tot intrekking op grond van 5.4 lid 1 onder c Wnb zich voordoet. In dit herstelbesluit wordt daar vanuit gegaan. De rechtbank overweegt in de Tussenuitspraak (r.o. 9.4) dat uit de arresten van het Hof van Justitie van de Europese Unie (hierna: HvJ) van 10 november 2022, ECLI:EU:C:2022:864 (AquaPri) en 14 januari 2016, ECLI:EU:C:2016:10 (Grüne Liga) volgt dat niet kan worden aanvaard dat geen rechtsgevolgen zouden kunnen worden verbonden aan het feit dat de bevoegde nationale autoriteit of rechterlijke instantie bij onherroepelijke beslissing heeft vastgesteld dat de verplichting uit artikel 6, derde lid, van de Hrl niet is nagekomen. Als voor een project een vergunning is afgegeven na een beoordeling die niet voldeed aan de vereisten van artikel 6, derde lid, van de Habitatrichtlijn, "zal achteraf op grond van artikel 6, tweede lid, van deze richtlijn moeten worden onderzocht welke gevolgen de uitvoering van dat project heeft voor het gebied in kwestie, *indien dit onderzoek de enige passende maatregel is om te voorkomen dat die uitvoering ertoe leidt dat er zich een verslechtering voordoet of dat er storende factoren optreden die gelet op de doelstellingen van die richtlijn een significant effect zouden kunnen hebben.*" Daarbij kan ook besloten worden tot intrekking na een beoordeling van de omstandigheden van het geval, waarbij het Hof ook de redelijke termijn en de rechtszekerheid noemt. In dat kader verwijst de rechtbank ook naar de overwegingen uit het AquaPri-arrest (punt 40-43) die als bijlage bij de tussenuitspraak zijn opgenomen.

De rechtbank ziet (anders dan GS) het besluit over de intrekking van de natuurvergunning als een besluit over de voortzetting van het project. Reden waarom GS volgens de rechtbank (tussenuitspraak r.o. 9.8) onder verwijzing naar het AquaPri-arrest in een besluit over intrekking van

deze natuurvergunning moeten beoordelen of het project significante gevolgen kan hebben op Natura 2000-gebieden. Dat kan door alsnog een passende beoordeling te maken in de afweging om al dan niet tot intrekking over te gaan. Alternatieven, daaronder begrepen de verwijzing naar natuurherstelmaatregelen en andere te treffen passende- en instandhoudingsmaatregelen, zijn onder voorwaarden ook mogelijk (tussenuitspraak r.o. 10 t/m 11.5). Maar dan gelden er gelet op het AquaPri-arrest strenge voorwaarden, waarbij de rechtbank meent dat buiten redelijke wetenschappelijke twijfel moet zijn, dat (1) met andere passende maatregelen uitvoering wordt gegeven of zal worden gegeven aan de noodzakelijke reductie van stikstofdepositie, en (2) dat dit gebeurt binnen de termijn die nodig is om verdere verslechtering te voorkomen (tussenuitspraak, r.o. 11.4).

Ook heeft de rechtbank in de tussenuitspraak de volgende aanwijzingen voor herstel gegeven:

- GS zullen met gebruikmaking van de natuurdoelanalyse en naar aanleiding van het advies van de Ecologische Autoriteit inzichtelijk moeten maken binnen welke termijn passende maatregelen effect moeten hebben om verdere verslechtering van het Natura 2000-gebied Kempenland-West te voorkomen.
- GS zullen de andere passende maatregelen (en de tot op heden gerealiseerde resultaten) moeten beschrijven. GS kunnen hierbij volstaan met het beschrijven van de effecten op het Natura 2000-gebied Kempenland-West. GS kunnen hierbij nieuwe passende maatregelen (van na het bestreden besluit) of het effect van reeds gerealiseerde passende maatregelen (bijvoorbeeld het effect van de beëindiging van een andere veehouderij) beschrijven.
- De rechtbank is ermee bekend dat GS voornemens zijn om beleid te maken over het intrekken van natuurvergunningen. Dat beleid kunnen GS bij het herstel betrekken.
- GS zullen moeten onderbouwen of met andere passende maatregelen op tijd verdere verslechtering van het Natura 2000-gebied Kempenland-West kan worden voorkomen en of deze andere passende maatregelen tijdig resulteren in de noodzakelijke reductie van stikstofdepositie als de natuurvergunning uit 2015 niet wordt ingetrokken.
- GS zullen moeten motiveren of en zo nee, waarom geen gebruik wordt gemaakt van de bevoegdheid om de natuurvergunning uit 2015 te wijzigen. Indien GS besluiten om de natuurvergunning uit 2015 wel te wijzigen, dan zullen GS daartoe een nieuw besluit moeten nemen.

Daarnaast is de recente rechtspraak van de Afdeling inzake de Gebiedsontwikkeling Oostelijke Langstraat (GOL uitspraken) relevant. Daarvoor wordt gewezen op het volgende.

De Afdeling heeft in de eerste tussenuitspraak in de GOL-zaak van 24 november 2021 (ECLI:NL:RVS:2021:2627) aangegeven dat de beëindiging van een saldogevend bedrijf door aankoop en intrekking van de vergunning een maatregel is die naar zijn aard ook geschikt is om ingezet te worden als instandhoudings- of passende maatregel. Een maatregel die als instandhoudings- of passende maatregel kan worden ingezet, kan alleen als mitigerende (beschermings)maatregel in een passende beoordeling worden betrokken als, gelet op de staat van instandhouding en de instandhoudingsdoelstelling, het behoud van natuurwaarden is geborgd of in geval een verbeter- of

hersteldoelstelling geldt, dat doel ook op andere wijze kan worden gerealiseerd.² Dit wordt ook wel het additionaliteitsvereiste genoemd.

In de tweede tussenuitspraak in de GOL-zaak (hierna: GOL II-uitspraak) van 14 februari 2024 (ECLI:NL:RVS:2024:625) overweegt de Afdeling dat de motivering voor de additionaliteit moet zijn toegesneden op de instandhoudingsdoelstellingen en de staat van instandhouding van de betrokken Natura 2000-gebieden. Omdat deze doelen op gebiedsniveau worden vastgesteld en de staat van instandhouding per gebied wordt beoordeeld, betekent dit dat de vraag of het behoud van de natuurwaarden is geborgd, dan wel of de verbeter- of hersteldoelstellingen kunnen worden gerealiseerd, ook op gebiedsniveau moet worden beantwoord. De Afdeling wijst er op dat uit de beheerplannen – waaruit de staat van instandhouding wordt afgeleid – niet eenduidig blijkt hoe groot de benodigde afname van stikstofdepositie moet zijn en binnen welke termijn deze afname moet worden gerealiseerd. De Afdeling gaat er voor deze gebieden (waaronder Kempenland-West) gelet op de beheerplannen vanuit dat aan de instandhoudingsdoelstellingen van deze gebieden kan worden voldaan, als aannemelijk is dat een (blijvende) daling van stikstofdepositie op gebiedsniveau wordt gerealiseerd. Daarom hoeft voor die gebieden in licht van het beoordelingskader, niet te worden vastgesteld om welke daling in kwantitatieve zin en binnen welke termijn het gaat. Relevant is dat aannemelijk gemaakt moet worden dat een (blijvende) daling wordt gerealiseerd (aannemelijkheidstoets). Zo volgt ook uit de uitspraak van de Afdeling van 28 februari 2024, ECLI:NL:RVS:2024:831, r.o. 4.3, waarin de Afdeling de GOL II-uitspraak als volgt samenvat: *“Aan die motiveringseis is in dat geval voldaan, als het college aannemelijk maakt dat een (blijvende) daling van stikstofdepositie op gebiedsniveau wordt gerealiseerd.”*

In de GOL II-uitspraak wordt gelet op die aannemelijkheidstoets voldaan aan het additionaliteitsvereiste (zie r.o. 51.1). De Afdeling overweegt meer concreet dat uit de stukken en AERIUS Monitor gebiedsspecifiek volgt dat reeds geruime tijd sprake is van een dalende trend. Verder concludeert de Afdeling dat de dalende trend doorzet, gelet op de Brabantse Ontwikkelaanpak Stikstof.

De GOL II-uitspraak is in het onderhavige geval relevant, omdat de vraag of de betreffende intrekking van een natuurvergunning niet al nodig is als instandhoudings- of passende maatregel, zowel in de toetsing aan additionaliteit bij extern salderen, als in de beslissing op een verzoek om (gedeeltelijke) intrekking van een natuurvergunning aan de orde komt. Bij beide besluitvormingsprocedures wordt deze afweging gemaakt in het licht van artikel 6 lid 2 Hrl. Wij hebben daarom in de motivering voor dit besluit zowel de aanwijzingen voor herstel van de rechtbank Oost-Brabant, maar ook de (nadien gewezen) GOL II-uitspraak waar nodig en relevant betrokken.

4 Inhoudelijke beoordeling

Voor de locatie Honcoopseweg 2 (5081 XS) in Hilvarenbeek, is op 9 december 2015 een vergunning op grond van de Wnb verleend (hierna ook genoemd de ‘Natuurvergunning 2015’). De

² ABRvS 24 november 2021, ECLI:NL:RVS:2021:2627, r.o. 30.4.

Natuurvergunning 2015 ziet op het houden van 577 melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar en het houden van 184 stuks vrouwelijk jongvee, met een emissie van in totaal 7.621,8 kg NH₃/jr. Deze natuurvergunning is onherroepelijk. Voor stal 6 zijn 210 melk- en kalfkoeien met stalsysteem A 1.6 vergund.

4.1. Artikel 5.4, eerste lid, aanhef en onder c, van de Wnb

Artikel 5.4, eerste lid, aanhef en onder c, van de Wnb bepaalt dat een verleende vergunning kan worden ingetrokken indien de vergunning in strijd met wettelijke voorschriften is verleend. Dit artikel betreft een zogenoemde discretionaire bevoegdheid van GS. Dit betekent dat GS niet verplicht zijn om deze bevoegdheid te gebruiken. GS zullen een afweging van de betrokken belangen moeten maken. Tot die belangen behoort naast het natuurbelang, mede het belang van de rechtszekerheid van de vergunninghouder.

De indiener van dit verzoek geeft aan dat de passende beoordeling bij het PAS, die is gebruikt bij de verlening van de natuurvergunning van 9 december 2015, niet voldoet aan de vereisten van artikel 6, derde lid, van de Hrl. Ondanks dat deze vergunning in rechte onaantastbaar is, is deze volgens indiener verleend in strijd met wettelijke voorschriften en doet zich de in artikel 5.4, eerste lid, aanhef en onder c, van de Wnb genoemde omstandigheid zich voor.

Onder verwijzing naar de uitspraak van de Rechtbank Gelderland van 11 april 2024, ECLI:NL:RBGEL:2024:2061 betwijfelen GS of de inhoud van de passende beoordeling die ten grondslag is gelegd aan de onherroepelijke natuurvergunning en waarvan de juistheid wordt betwist gelet op artikel 6 lid 3 Hrl aan bod kan komen. Evenwel heeft de rechtbank in de tussenuitspraak van 21 december 2023 (hierna: 'tussenuitspraak'), r.o. 9.5, reeds geoordeeld dat de natuurvergunning 2015 is verleend in strijd met artikel 6 lid 3 Hrl, waardoor de bevoegdheid tot intrekking op grond van 5.4 lid 1 onder c Wnb zich voordoet. Hier wordt in het vervolg van dit besluit dan ook vanuit gegaan.

In het kader van artikel 5.4, eerste lid, aanhef en onder c van de Wnb moet een belangenafweging worden gemaakt. Hierin wordt het belang van de vergunninghouder, daaronder begrepen de rechtszekerheid, maar ook de financiële belangen, afgewogen tegen het belang van de bescherming van de natuur. In dat licht wijzen GS op het volgende.

4.1.1. Natuurbelang

De rechtbank heeft in de tussenuitspraak van 21 december 2023 geoordeeld dat het natuurbelang van het betrokken Natura 2000-gebied onvoldoende in kaart is gebracht in het besluit van 15 februari 2023. Ten onrechte hebben GS volgens de rechtbank alleen overwogen dat de kritische depositiewaarden van de habitattypen van het Natura 2000-gebied Kempenland-West in hoge mate zijn overschreden. GS vermelden in het besluit ten onrechte niet welke habitattypen dit zijn. Het ligt op de weg van GS om dit inzichtelijk te maken in het bestreden besluit zelf.

Daarnaast hadden GS volgens de rechtbank in kaart moeten brengen hoe urgent het is om maatregelen te treffen in het Natura 2000-gebied Kempenland-West (met andere woorden, hoe snel passende maatregelen moeten worden getroffen). Ook betreft de rechtbank de natuurdoelanalyse en het advies van de Ecologische Autoriteit (van na het besluit van 15 februari 2023) in haar oordeel. Uit de natuurdoelanalyse blijkt dat stikstofdepositie niet het enige probleem is van het Natura 2000-

gebied Kempenland-West. De Ecologische Autoriteit adviseert de natuurdoelanalyse op een aantal belangrijke punten aan te vullen en maatregelen te treffen om verdere verslechtering tegen te gaan. Ook andere factoren dragen bij aan de verslechtering en kunnen een rol spelen in de belangenafweging bij het gebruik van de bevoegdheid in artikel 5.4, eerste lid, van de Wnb of de invulling van de beoordelingsruimte bij de verplichting ingevolge artikel 5.4, tweede lid, van de Wnb (r.o. 6.3-6.6).

Gelet hierop hebben GS in paragraaf 4.2.1 van dit besluit het natuurbelang nader in kaart gebracht, mede gelet op de stikstofdepositie-effecten van stal 6. Daarbij is uitgegaan van het (ook gerealiseerde) emissiereducerende stalsysteem met Rav-code A1.13 met BWL nummer BWL 2010.34.V11, thans onder de Omgevingswet code HA1.12 met huisvestingsnummer OW2010.34. Ook is in die beoordeling nadrukkelijk de natuurdoelanalyse betrokken. GS beschrijven in paragraaf 4.2.2 en verder welk pakket aan andere instandhoudings- en passende maatregelen worden genomen. Met dit pakket aan (andere) passende maatregelen is ook een (blijvende) daling van stikstofdepositie op gebiedsniveau aannemelijk gemaakt. Wij verwijzen naar paragraaf 4.2.3 en 4.2.4. De inhoud van deze paragrafen wordt hierbij ingelast, zodat deze ook integraal onderdeel uitmaakt van de belangenafweging op grond van artikel 5.4, eerste lid, aanhef en onder c van de Wnb. Daarnaast betrekken GS in dat kader de volgende belangen.

4.1.2. Belang vergunninghouder

GS kunnen volgens de rechtbank de overige omstandigheden, namelijk de door de vergunninghouder aangevoerde persoonlijke omstandigheden voor de vertraging in het gebruik van de natuurvergunning uit 2015 betrekken bij hun beoordeling of intrekking noodzakelijk is op grond van artikel 5.4, eerste lid, aanhef en onder c, van de Wnb (r.o. 7.6). Ook de investeringen die vergunninghouder heeft gedaan, kunnen GS volgens de rechtbank laten meewegen in de belangenafweging voor het gebruik van de bevoegdheid van artikel 5.4, eerste lid, aanhef en onder c, van de Wnb (r.o. 8.3).

In dat licht wijzen GS op het volgende.

Door de indiener van onderhavig verzoek wordt aangegeven dat de vergunninghouder door het voornemen van GS om de natuurvergunning gedeeltelijk in te trekken niet zomaar op een verleende natuurvergunning had mogen vertrouwen en dat om die reden het belang van rechtszekerheid minder zwaar weegt. De vergunninghouder is echter altijd voornemens geweest om stal 6 te bouwen. Door verschillende omstandigheden, zoals hieronder verder benoemd, is daar vertraging ontstaan. Thans is de stal (met het meer emissiereducerende stalsysteem dan vergund; zie hiervoor) ook feitelijk gerealiseerd. Het is ook niet zo dat de vergunninghouder pas ná het indienen van het verzoek om gedeeltelijke intrekking pas stappen is gaan zetten tot realisatie van stal 6.

GS tillen bij de belangenafweging voor wat betreft het gerealiseerde stalsysteem zwaar aan de rechtszekerheid van de vergunninghouder en het belang van vergunninghouder bij het behoud van een rechtens onaantastbare natuurvergunning. Alleen al het onherroepelijke karakter van de vergunning maakt ook dat intrekking daarvan een zware maatregel is.

In een vroeg stadium zijn er al wezenlijke stappen tot realisatie van stal 6 gezet, zoals de aankoop van de benodigde fosfaatrechten. Deze fosfaatrechten zijn, direct nadat het uitbreidingsverbod op 1 januari 2018 was opgeheven, aangekocht door de vergunninghouder. Het gestelde in het verzoek dat de vergunninghouder rekening had kunnen houden met de aankoop van fosfaat gelet op het op 15 maart 2019 door GS gepubliceerde ontwerpbesluit (kenmerk: Z/083203-143179), is dan ook onjuist.

De stelling uit het verzoek dat het gedeeltelijk intrekken van de natuurvergunning niet leidt tot kapitaalvernietiging doordat fosfaatrechten ook weer verkocht kunnen worden is ongenueanceerd, omdat er ook meerdere stappen tot realisatie waren gezet, naast de aankoop van fosfaatrechten. Zo was ook de offerte van de aannemer ontvangen en waren de benodigde toestemmingen reeds verleend (omgevingsvergunning d.d. 24 juni 2020 en een positieve weigering wegens intern salderen op grond van de Wnb van 4 november 2021). Bovendien werd daaruit duidelijk dat stal 6 niet wordt gerealiseerd met het in de natuurvergunning genoemde emissiereducerende systeem met code Ow 2009.11 (Or-code:³ HA1.5, voorheen Rav-code:⁴ A 1.6, met BWL-nummer BWL 2009.11.V4), maar het systeem met code Ow 2010.34 (Or-code: HA1.12, voorheen Rav-code: A 1.13, met BWL nummer BWL 2010.34.V11). Zie ook de positieve weigering uit het besluit van 4 november 2021 (kenmerk: Z/100160-288172). Ondanks dat dit besluit is geweigerd wegens het ontbreken van een vergunningplicht nu intern werd gesaldeerd, liet de aanvrager op 16 maart 2022 weten voornemens te zijn dit systeem te realiseren, wat ook bleek uit de gesprekken die de vergunninghouder in januari 2022 met de financier voor de bouw van stal 6 heeft gevoerd. Na contact met de vergunninghouder op 26 januari 2023 bleek dat de vergunninghouder had besloten om uit eigen middelen de bouw van de stal te financieren.

Op 10 mei 2023 heeft de rechtbank Oost-Brabant een uitspraak gedaan over het verzoek om een voorlopige voorziening tegen de afwijzing van het verzoek om gedeeltelijke intrekking van de natuurvergunning voor de inrichting aan de Honcoopseweg 2 te Hilvarenbeek (zaaknummer SHE 23/724). De vergunninghouder had de bouw van stal 6 uitgesteld in afwachting van de uitkomst van de voorlopige voorzieningenprocedure. De voorzieningenrechter heeft het verzoek om voorlopige voorziening afgewezen. De vergunninghouder is daarna gestart met de bouw van de stal. Op foto's van 27 juli 2023 is te zien dat de mestkelder wordt aangelegd. Op videomateriaal van 5 december 2023 is te zien dat de volledige stal is gebouwd, waarna op 21 december 2023 het rundvee in de stal is gehuisvest.

Indiener geeft aan dat de stikstofdepositie alsnog stijgt, aangezien het in te trekken gedeelte nog niet was gerealiseerd en in gebruik genomen ten tijde van het indienen van het verzoek. Dat de stikstofdepositie feitelijk is gestegen door de ingebruikname van de inmiddels gerealiseerde stal 6 ontkennen wij niet. Echter, ook voordat het verzoek was ingediend en vergunninghouder stal 6 daadwerkelijk had gebouwd, had de vergunninghouder het aantoonbare voornemen om stal 6 te realiseren. Vergunninghouder is ook eerder niet in staat geweest om de bestreden stal te realiseren. De reden hiervoor ligt volgens de vergunninghouder in het volgende: op 2 juli 2015 is er een fosfaatplafond gekomen. Dit vond plaats nadat de aanvraag om een natuurbeschermingsvergunning was ingediend maar voordat de natuurvergunning (kenmerk Z/006303/22908) was verleend. Op het moment van het verlenen van de vergunningen, was er een verbod op het uitbreiden van het aantal dieren als gevolg van de fosfaatreductieregeling. Banken financierden daarom geen nieuwbouw. Dit duurde tot 1 januari 2018. In 2017 wijzigde de regelgeving omtrent emissiearme stallen in de Verordening natuurbescherming Noord-Brabant. Alhoewel de vergunninghouder alsnog het vergunde systeem van stal 6 had kunnen bouwen, is mede naar aanleiding van de wensen van financiers ervoor gekozen om de vergunningen te wijzigen naar een meer emissiereducerend stalsysteem. Tegen de verleende omgevingsvergunning van 24 juni 2020 is door derden beroep

³ Stalsysteem met code zoals opgenomen in bijlage V van de Omgevingsregeling. De Omgevingsregeling is de ministeriële regeling bij de Omgevingswet.

⁴ Stalsysteem met code zoals opgenomen in de Regeling ammoniak en veehouderij, Stc. 2023, nr. 5459 (8 maart 2023), in werking getreden op 9 maart 2023 en 1 april 2023.

aangetekend. Wegens de onzekerheid die daardoor ontstond besloot de vergunninghouder de stal nog niet te bouwen. Pas op 12 november 2021 heeft de Rechtbank Zeeland – West-Brabant onder zaaknummer BRE 20 / 8618 WABOM KOK een uitspraak gedaan en de omgevingsvergunning in stand gelaten. Dus pas sinds 12 november 2021 kon de vergunninghouder opnieuw aan de slag om bij aannemers (opnieuw) prijzen te vragen en met financiers te overleggen. Anders dan de indiener van het verzoek veronderstelt, zou het intrekken van de vergunning voor wat betreft stal 6 dan ook allesbehalve een lichte maatregel zijn.

Verder is relevant dat stal 6 inmiddels is gebouwd en in gebruik is genomen. Daarvoor zijn investeringen gedaan.

In het kader van de belangenafweging die gemaakt dient te worden voor de beoordeling van artikel 5.4, eerste lid, aanhef en onder c, van de Wnb, is ook het volgende van belang. Vergunninghouder heeft op 29 maart 2024 per brief laten weten geen belang te hebben bij het behoud van de activiteit om vee te huisvesten in het vergunde stalsysteem code OW 2009.11 (Or-code: HA1.5), nu ook een ander meer reducerend stalsysteem met code OW 2010.34 (Or-code: HA1.12) is gerealiseerd. Gelet daarop zien wij geen reden om het stalsysteem in de bestreden natuurvergunning niet te wijzigen. Dit wordt hieronder verder toegelicht in paragraaf 4.3.

4.1.3. Bevoegdheid tot intrekking ontwikkelingsruimte

De rechtbank is in de tussenuitspraak van 21 december 2023 van oordeel dat GS de omstandigheid dat de natuurvergunning uit 2015 onder artikel 2.7 van het Besluit natuurbescherming (oud) kon worden ingetrokken als deze twee jaar niet was gebruikt, onvoldoende heeft betrokken bij het wegen van het rechtszekerheidsbelang in de belangenafweging. Onder het oude recht kon vergunninghouder er volgens de rechtbank niet op vertrouwen dat zijn vergunning onbeperkt zou gelden. De rechtbank vraagt zich af waarom het vervallen van deze intrekkingsbevoegdheid er toe zou leiden dat vergunninghouder hier wel van uit mag gaan (r.o. 7.5).

Wij wijzen in dat verband op het volgende.

Ten tijde van de aanvraag van de natuurvergunning bood artikel 2.7, eerste lid van het Besluit natuurbescherming GS de mogelijkheid om ontwikkelingsruimte voor een in het programma opgenomen Natura 2000-gebied toe te kunnen delen aan een vergunning als bedoeld in artikel 2.7, tweede lid, van de Wnb. In hetzelfde artikel wordt onder lid 4 het bestuursorgaan de intrekkingsbevoegdheid gegeven om de ontwikkelingsruimte als bedoeld in het eerste lid te kunnen intrekken of wijzigen, indien het project waarop dit besluit betrekking heeft, nadat het besluit onherroepelijk is geworden, niet is gerealiseerd. Dit artikel betreft een zogeheten kan-bepaling, wat inhoudt dat het bestuursorgaan beleidsruimte heeft.

Deze specifieke bevoegdheid tot intrekking was ook relevant, nu de ontwikkelingsruimte die werd toegeedeeld aan de toestemmingsbesluiten zeer beperkt voorhanden was. Het was nadrukkelijk de bedoeling dat onnodig beslag leggen op ontwikkelruimte voorkomen zou worden, zodat na intrekking die ruimte weer beschikbaar komt voor andere projecten. Zo volgt uit de Nota van Toelichting bij het Besluit natuurbescherming (Staatsblad 2016, 383): *“Door een niet-gebruikt*

toestemmingsbesluit in te trekken, wordt voorkomen dat onnodig beslag wordt gelegd op de ontwikkelingsruimte; na intrekking van het toestemmingsbesluit wordt de desbetreffende ontwikkelingsruimte overeenkomstig artikel 2.9, derde lid, van het onderhavige besluit door het betrokken bevoegde gezag weer bijgeschreven en komt daarmee beschikbaar voor andere projecten en handelingen.”

Op 15 maart 2019 hebben GS een ontwerpbesluit gepubliceerd (kenmerk: Z/083203-143179) voor het gedeeltelijk intrekken van de verleende Wnb-vergunning van 9 december 2015 voor 210 melk- en kalfkoeien (stal 6), omdat deze stal niet was gerealiseerd. Uit de uitspraak van de Afdeling over het PAS van 29 mei 2019 (ECLI:NL:RVS:2019:1603) volgt dat niet alleen de toedeling van ontwikkelingsruimte uit het PAS aan natuurvergunningen is komen te vervallen. Maar ook de daarmee samenhangende specifieke intrekkingsbevoegdheid. Er kon dus geen gebruik meer worden gemaakt van die intrekkingsbevoegdheid, ook niet wanneer er niet binnen 2 jaar gebruik is gemaakt van de ontwikkelingsruimte. Nu er ook geen ontwikkelingsruimte meer kon worden toegedeeld verviel in zoverre bovendien ook het specifieke achterliggende doel van de intrekkingsgrond. Een intrekkingsgrond die als zodanig ook niet benoemd is in artikel 5.4 lid 1 Wnb.

Het voornemen om het gedeelte van het project in te trekken dat niet gerealiseerd was binnen 2 jaar, is destijds dan ook niet doorgezet. Bovendien was de wens van initiatiefnemer om gebruik te maken van de onherroepelijke en inwerking getreden natuurvergunning (zie ook hiervoor). En volgt uit de reeds aangehaalde PAS-uitspraak dat vergunningen die met toepassing van het PAS zijn verleend en die in rechte onaantastbaar zijn, het rechtsgevolg behouden dat zij hebben.

Wij menen dan ook dat de destijds opgestarte en niet doorgezette intrekkingsprocedure en de eerdere voorhanden zijnde intrekkingsgrond uit artikel 2.7 lid 4 Bnb (oud), niet maakt dat de initiatiefnemer in zoverre niet meer zou mogen vertrouwen op de Natuurvergunning 2015. Of dat aan de rechtszekerheid geen dan wel een veel minder zwaarwegend belang zou moeten toekomen in de afweging omtrent over het toepassen artikel 5.4 lid 1 onder c Wnb.

4.1.4. Enige passende maatregel?

Gelet op de overwegingen van de Rechtbank in de tussenuitspraak over (onder meer) het AquaPri-arrest (zie paragraaf 3) wijzen wij gelet op de te verrichten afweging van belangen over de toepassing van artikel 5.4 lid 1 onder c Wnb nog op het volgende.

De rechtbank ziet (anders dan GS) het besluit over de intrekking van de natuurvergunning als een besluit over de voortzetting van het project. Reden waarom GS volgens de rechtbank (tussenuitspraak r.o. 9.8) onder verwijzing naar het AquaPri-arrest in een besluit over intrekking van deze natuurvergunning moet beoordelen worden of het project significante gevolgen kan hebben op Natura 2000-gebieden. Dat kan door alsnog een passende beoordeling te maken in de afweging om al dan niet tot intrekking over te gaan. Alternatieven (zie ook r.o. 11.4 uit de tussenuitspraak), daaronder begrepen de verwijzing naar natuurherstelmaatregelen en andere te treffen passende- en instandhoudingsmaatregelen, zijn onder strikte voorwaarden ook mogelijk (tussenuitspraak r.o. 10 t/m 11.5).

GS menen dat uit het AquaPri-arrest niet een verplichting volgt om de juistheid te beoordelen van een passende beoordeling die ten grondslag ligt aan een onherroepelijke natuurvergunning, wanneer om intrekking van die natuurvergunning wordt verzocht. Steun daarvoor vinden GS ook in de uitspraak van de Rechtbank Gelderland van 11 april 2024, ECLI:NL:RBGEL:2024:2061.

Wat daar ook van zij, in dit geval volgt uit paragraaf 4.2 van dit besluit expliciet dat de uitvoering van een passende beoordeling op basis waarvan de natuurvergunning in het licht van artikel 5.4 lid 1 onder c Wnb zou worden ingetrokken, nadrukkelijk niet de enige passende maatregel betreft gelet op de depositie van stal 6 op kwalificerende stikstofgevoelige habitats. Gelet op het in die paragraaf beschreven pakket van andere (passende) maatregelen en de aannemelijk gemaakte (blijvende) afname van stikstofdepositie in (onder meer) Kempenland West zijn GS van oordeel dat een gedeeltelijke intrekking van de onherroepelijke natuurvergunning voor de reeds gerealiseerde stal 6 niet nodig is ter uitvoering van artikel 6 lid 2 Hrl. De (dreigende) verslechtering van de natuurwaarden in de betreffende Natura 2000-gebieden wordt voorkomen door het treffen van andere passende maatregelen.

4.1.5. Tussenconclusie

Gelet op het vorenstaande wegen wij het belang van de vergunninghouder bij het behoud van de onherroepelijke vergunning voor wat betreft de ingebruikname van stal 6 met het gerealiseerde emissiereducerende stalsysteem zwaarder, dan het natuurbelang om tot partiële intrekking over te gaan. Wij menen dat een intrekking op basis van artikel 5.4 lid 1 onder c Wnb gelet op de verrichte integrale belangenafweging ook onevenredig zou zijn. In zoverre wordt het verzoek om intrekking afgewezen. Daarbij betrekken wij nadrukkelijk alle belangen die in paragraaf 4.1 aan de orde zijn gekomen, daaronder begrepen het natuurbelang en de andere passende maatregelen die worden getroffen (zie paragraaf 4.2 van dit besluit). Onderdeel van deze afweging is ook dat stal 6 is gebouwd en in gebruik is genomen met het emissiereducerende stalsysteem met Rav-code: A 1.13, met BWL nummer BWL 2010.34.V11, thans code Ow 2010.34 (Or-code: HA1.12). Waarbij relevant is dat de natuurvergunning wordt gewijzigd, waardoor van latente ruimte geen sprake (meer) is. Zie paragraaf 4.3.

4.2. Artikel 5.4, tweede lid, van de Wnb

Gelet op de te maken afweging in het kader van artikel 5.4, tweede lid, van de Wnb brengen wij in paragraaf 4.2.1 allereerst het natuurbelang in kaart, waarna wij in paragraaf 4.2.2 inzichtelijk maken welke andere passende maatregelen worden genomen om de noodzakelijke reductie van stikstofdepositie te bewerkstelligen. In paragraaf 4.2.3 bespreken wij wat dit betekent voor de stikstofdepositie in het Natura 2000-gebied Kempenland-West, waarna wij in paragraaf 4.2.4 tot een tussenconclusie komen.

Alvorens op het natuurbelang in te gaan wijzen wij eerst op het volgende. Naast de in paragraaf 3 van dit besluit opgenomen aanwijzingen, wijst de rechtbank er in de tussenuitspraak van 21 december 2023 expliciet op dat eisers in dit geval verzoeken om intrekking van een nog niet gebruikt deel van een natuurvergunning (de zogenoemde latente ruimte). Dit aspect hebben GS volgens de rechtbank onvoldoende betrokken bij de weging van het belang van rechtszekerheid, dat een rol speelt bij de keuze van de te treffen passende maatregelen in de te maken afweging (beoordelingsruimte) over de toepassing van artikel 5.4, tweede lid, van de Wnb. In de

tussenuitspraak komt de rechtbank om die reden tot de conclusie dat het besluit onvoldoende is gemotiveerd (r.o. 7.7).

Uit de Logtsebaan-uitspraak van de Afdeling (r.o. 11.2) volgt dat GS langdurige leegstand en het ongebruikt laten van een vergunning een rol kunnen laten spelen in de belangenafweging en de invulling van de beoordelingsruimte of de intrekking een passende maatregel is die nodig is ter uitvoering van artikel 6, tweede lid, van de Hrl. Van belang is dat stal 6 op dit moment evenwel is gebouwd en in gebruik is genomen. In dat licht is van latente ruimte op dit moment niet langer sprake. Wij wijzen daarbij ook op de factoren die tot vertraging hebben geleid in de realisering en ingebruikname van stal 6. Omdat op dit moment geen sprake is van latente ruimte, zien wij niet in dat wij in dit herstelbesluit – waarin een ex nunc-beoordeling (naar de huidige situatie) moet worden uitgevoerd, rekening kunnen houden met latente ruimte bij de verdere weging van het belang van rechtszekerheid. Daarbij wijzen wij er nadrukkelijk op dat wij in het onderhavige besluit de natuurvergunning voor wat betreft stal 6 ook aanpassen naar het ook gerealiseerde stalsysteem met Rav-code: A 1.13, met BWL nummer BWL 2010.34.V11, thans code Ow 2010.34 (Or-code: HA1.12). Zie hiervoor paragraaf 4.3.

4.2.1. Natuurbelang

Wij hebben in kaart gebracht welke stikstofdepositie stal 6, uitgevoerd met het stalsysteem met Rav-code A1.13 met nummer BWL 2010.34.V11, thans onder de Omgevingswet code HA1.12 met huisvestingsnummer Ow 2010.34, veroorzaakt. De berekeningen laten de volgende resultaten zien:

Rekentaak 1 - AERIUS_depositieberekening A 1.13 stal 6

Resultaten

3

Situatie

Resultaat

Stof

Weergave

beoogd scenario 1a - Beoogd

Projectberekening

NO_x + NH₃

OwN2000-registratieset

Berekend (ha gekarteerd)

Hoogste totale depositie (mol N/ha/jr)

Met toename (ha gekarteerd)

Grootste toename (mol N/ha/jr)

1.853,42

2.746,37

1.853,42

1,75

Met afname (ha gekarteerd)

Grootste afname (mol N/ha/jr)

0,00

-

Depositieverdeling

Markers

Habitattypen

Resultaten per natuurgebied

PB

PB

PB

Berekend (ha gekarteerd)

Hoogste totale depositie (mol N/ha/jr)

Grootste toename (mol N/ha/jr)

Grootste afname (mol N/ha/jr)

Kempenland-West

412,32

2.746,37

1,75

-

Kampina & Oisterwijkse Vennen

621,74

2.328,10

0,57

-

Regte Heide & Riels Laag

156,00

2.580,64

0,30

-

Loonse en Drunense Duinen & Leemkuilen

592,93

2.551,51

0,17

-

Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek

17,69

2.617,55

0,11

-

Ulvenhoutse Bos

40,03

2.740,92

0,04

-

Langstraat

12,71

2.217,84

0,04

-

Onderstaande afbeelding laat de maximale (grootste) stikstofdepositiebijdrage zien van stal 6 op de verschillende habitattypen van Natura 2000-gebied Kempenland-West. In de afbeelding is te zien dat er een belasting is berekend op 12 van de 13 aangewezen habitattypen. Vochtige alluviale bossen (H91E0C) en hoogveenbossen (H91D0) zijn prioritaire habitattypen. De grootste bijdrage van stal 6 op deze habitattypen is respectievelijk 0,72 en 0,45 mol N/ha/jr.

Berekend (ha gekarteerd)	Hoogste totale depositie (mol N/ha/jr)	Met toename (ha gekarteerd)	Grootste toename (mol N/ha/jr)
1.853,42	2.746,37	1.853,42	1,75
Met afname (ha gekarteerd)	Grootste afname (mol N/ha/jr)		
0,00	-		

Depositieverdeling Markers Habitattypen

Habitattypen en maximale belasting		Berekend (ha gekarteerd)	KDW (mol N/ha/jr)	Grootste toename (mol N/ha/jr) ▼
<div> <div> </div> <div>Kempenland-West</div> </div>				
H3130	Zwakgebufferde vennen	55,68	500,00	1,75
H3160	Zure vennen	9,25	714,00	1,33
Lg03	Zwakgebufferde sloot	1,53	1.786,00	1,17
ZGH9190	Oude eikenbossen	20,52	1.071,00	0,92
H4010A	Vochtige heiden (hogere zandgronden)	69,41	1.071,00	0,83
H7150	Pioniervegetaties met snavelbiezen	20,82	1.071,00	0,83
H4030	Droge heiden	61,77	714,00	0,75
ZGH4030	Droge heiden	12,54	714,00	0,75
H91E0C	Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)	53,70	1.857,00	0,72
L3130	Zwakgebufferde vennen	2,13	500,00	0,67
ZGH91E0C	Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)	8,97	1.857,00	0,63
ZGH7150	Pioniervegetaties met snavelbiezen	1,72	1.071,00	0,51
H2310	Stuifzandheiden met struikhei	41,88	714,00	0,47
ZGH4010A	Vochtige heiden (hogere zandgronden)	4,58	1.071,00	0,46
H91D0	Hoogveenbossen	12,50	1.786,00	0,45
ZGH3160	Zure vennen	0,10	714,00	0,34
H9120	Beuken-eikenbossen met hulst	13,75	1.071,00	0,26
H9160A	Eiken-haagbeukenbossen (hogere zandgronden)	1,72	1.429,00	0,26
ZGH9120	Beuken-eikenbossen met hulst	0,34	1.071,00	0,26
H9190	Oude eikenbossen	4,98	1.071,00	0,25
ZGH91D0	Hoogveenbossen	11,93	1.786,00	0,23
H6410	Blauwgraslanden	1,21	786,00	0,10
ZGH6410	Blauwgraslanden	0,39	786,00	0,09
H9999:135	Habitatype onbekend/onzeker KDW op basis meest kritische relevante type (H3130;L3130).	0,51	500,00	0,08
ZGH3130	Zwakgebufferde vennen	0,41	500,00	0,06

Voor het Natura 2000-gebied Kempenland-West zijn volgens het aanwijzingsbesluit van 25 april 2013, zoals gewijzigd op 22 november 2022, voor diverse voor stikstof gevoelige habitattypen

waarop stal 6 een toename van stikstofdepositie zal veroorzaken, behoudoelstellingen en verbeterdoelstellingen vastgesteld. Die worden in onderstaand overzicht weergegeven:

Habitattypen

Habitatype ?	Habitatsubtype ?	Status doel ?	Oppervlakte ?	Kwaliteit ?	Relatieve bijdrage ?	Kernopgave ?
H2310 - Stui/zandheiden met struikheide		definitief	=	>	C	6.09
H3130 - Zwakgebufferde vennen		definitief	=	>	B1	6.02,W
H3160 - Zure vennen		definitief	=	=	C	
H3260A - Beken en rivieren met waterplanten	waterranonkels	definitief	>	>	B	5.01,W
H4010A - Vochtige heiden	hogere zandgronden	definitief	=	>	B1	6.09
H4030 - Droge heiden		definitief	=	>	C	6.09
H6410 - Blauwgraslanden		definitief	=	=	C	
H7150 - Pioniervegetaties met snavelbiezen		definitief	=	=	B1	
H9120 - Beuken-eikenbossen met hulst		definitief	=	>	C	
H9160A - Eiken-haagbeukenbossen	hogere zandgronden	definitief	=	>	C	
H9190 - Oude eikenbossen		definitief	=	=	C	
H91D0* - Hoogveenbossen		definitief	=	=	C	
H91E0C* - Vochtige alluviale bossen	beekbegeleidende bossen	definitief	=	>	B1	

Habitatrichtlijnsoorten

Soort ?	Status doel ?	Populatie ?	Omvang leefgebied ?	Kwaliteit leefgebied ?	Relatieve bijdrage ?	Kernopgaven ?
H1149 - Kleine modderkruiper	definitief	=	=	=		
H1831 - Drijvende waterweegbree	definitief	=	=	=	B2	5.01, W

Uit het beheerplan voor Natura 2000-gebied Kempenland-West, zoals (opnieuw en ongewijzigd) vastgesteld en op 4 april 2024 bekendgemaakt in het Provinciaal blad (Prb. 2024, 4591) staan diverse maatregelen voor natuurbehoud, die ook reeds in uitvoering zijn. Voor wat betreft stikstof volgt uit het beheerplan dat sprake moet zijn van ten minste een (blijvende) daling van stikstofdepositie. Gelet op de natuurdoelanalyse zal het beheerplan overigens nog worden geactualiseerd. Zie omtrent de (aanvullende) maatregelen ook paragraaf 4.2.2 en verder.

In de natuurdoelanalyse van Kempenland-West van 27 februari 2023 zijn de staat van instandhouding en trends bepaald aan de hand van AERIUS Monitor 2022, ook gelet op de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied Kempenland-West. In tabellen 5.41 en 5.42 is de synthese van de ecologische analyse van habitattypen en habitatrichtlijnsoorten opgenomen. Zie onderstaand. Daarbij zijn de volgende gradaties van overbelasting gehanteerd:

- Geen overbelasting: achtergronddepositie < 70 mol/ha/jr onder KDW
- Naderende overbelasting: achtergronddepositie van 70 mol/ha/jr onder KDW tot de KDW
- Lichte overbelasting: achtergronddepositie van KDW tot 70 mol/ha/jr boven KDW
- Matige overbelasting: achtergronddepositie: van 70 mol/ha/jr boven KDW tot 2x KDW
- Sterke overbelasting : achtergronddepositie van > 2x KDW

Verklaring codes tabel 5-41 en 5-42

ISHD	=	behoudoedstelling omvang, kwaliteit of populatie
	>	Uitbreidingsdoelstelling omvang, verbeterdoelstelling kwaliteit of uitbreiding populatie
Trend	=	neutraal of stabiel conform behoudoedstelling of wijkt af van verbeterdoelstelling
	+	toenemend of uitbreidend en daarmee een ontwikkeling richting instandhoudingsdoel
	-	afnemend en daarmee een ontwikkeling met toenemende afstand tot instandhoudingsdoel
	?	onbekend

Tabel 5-41: Synthese ecologische analyse habitattypen (zie bovenstaand overzicht voor legenda symbolen).

Habitat-code	Habitatype	ISHD ⁴ voor		Trend		Stikstof 2020 (AERIUS 2022)	Stikstof 2030 (AERIUS 2022)	Andere drukfactoren dan stikstof?
		Omvang	Kwaliteit	Areaal	Kwaliteit			
H2310	Stuifzandheiden met struikhei	=	>	=	-	Matig overbelast	Overwegend niet- of naderend overbelast. Minder dan de helft licht- of matig overbelast.	Gebrek dynamiek, beheer, verlies (leef)gebied, versnippering, verstoring, pesticiden, invasieve exoten.
H3130	Zwakgebufferde vennen	=	>	=	=	Sterk overbelast	Matige- tot sterke overbelasting; overwegend sterk overbelast.	Klimaatverandering i.c.m. verdroging, waterkwaliteit, dynamiek oppervlaktewater, vertroebeling, pesticiden, verstoring, invasieve exoten, verlies (leef)gebied.
H3160	Zure vennen	=	=	= -	= -	Matige- tot sterke overbelasting ZGH3160: overwegend sterk overbelast	Overwegend matige overbelasting ZGH3160: overwegend sterk overbelast	Klimaatverandering i.c.m. verdroging, vermisting, verzuring, dynamiek oppervlaktewater, pesticiden, invasieve exoten, verlies (leef)gebied, verstoring.
H3260A	Beken en rivieren met waterplanten (waterranonkels)	>	>	=	=	Niet van toepassing.		Klimaatverandering i.c.m. verdroging, pesticiden, dynamiek oppervlaktewater.
H4010A	Vochtige heiden (hogere zandgronden)	=	>	=	=	Overwegend matige overbelasting	Overwegend niet- of matig overbelast	Klimaatverandering i.c.m. verdroging, dynamiek

⁴ ISHD = instandhoudingsdoelstelling.

Habitat-code	Habitattype	SHD ⁴ voor		Trend		Stikstof 2020 (AERIUS 2022)	Stikstof 2030 (AERIUS 2022)	Andere drukfactoren dan stikstof?
		Omvang	Kwaliteit	Areaal	Kwaliteit			
						ZGH4010A: Overwegend naderend overbelast	ZGH4010A: Overwegend niet overbelast	oppervlaktewater, successie, verstoring.
H4030	Droge heiden	=	>	=	=	Matige overbelasting	Overwegend matige overbelasting	Klimaatverandering i.c.m. verdroging, versnippering, verlies (leef)gebied, successie, beheer, pesticiden, verstoring.
H6410	Blauwgraslanden	=	=	=	-	Matige overbelasting	Matige overbelasting	Klimaatverandering i.c.m. verdroging, dynamiek oppervlaktewater, beheer, verlies areaal.
H7150	Pioniervegetaties met snavelbiezen	=	=	=	=	Overwegend niet- overbelast. Minder dan de helft licht- of matig overbelast.	Overwegend niet overbelast.	Klimaatverandering i.c.m. verdroging, dynamiek oppervlaktewater, pesticiden.
H9120	Beukeneikenbossen met hulst	=	>	=	=	Matige overbelasting	Overwegend matig overbelast	Versnippering, verlies areaal, beheer, invasieve exoten
H9160A	Eikenhaagbeukenbos- sen (hogere zandgronden)	=	>	= ⁵	+ ⁵	Matige overbelasting	Matige overbelasting	Klimaatverandering i.c.m. verdroging, dynamiek oppervlaktewater, begrazing, verzuring, successie, versnippering, verlies areaal, predatie, ziekten.
H9190	Oude eikenbossen	=	=	= ⁵	= ⁵	Sterk overbelast	Matig overbelast	Versnippering, beheer, verlies areaal, pesticiden, invasieve exoten.
H91D0	Hoogveenbossen	=	=	= ⁵	+ ⁵	Overwegend matig overbelast.	Overwegend niet overbelast.	Klimaatverandering i.c.m. verdroging, dynamiek

Habitat-code	Habitattype	ISHD ⁴ voor		Trend		Stikstof 2020 (AERIUS 2022)	Stikstof 2030 (AERIUS 2022)	Andere drukfactoren dan stikstof?
		Omvang	Kwaliteit	Areaal	Kwaliteit			
								oppervlaktewater, vermessing, versnippering, verlies areaal.
H91E0C	Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)	=	>	-	-	Matige overbelasting	Overwegend niet- of naderend overbelast. Minder dan de helft licht- of matig overbelast.	Klimaatverandering i.c.m. verdroging, dynamiek oppervlaktewater, begrazing, vermessing, successie, verlies areaal, verstoring, predatie, ziekten, invasieve exoten.

Tabel 5-42: Synthese ecologische analyse habitatsoorten (zie overzicht boven tabel 5-41 voor legenda symbolen).

Soortcode	Habitat- en Vogelrichtlijnsoorten	ISHD			Huidige Trend			Stikstof 2020 (AERIUS 2022)	Stikstof 2030 (AERIUS 2022)	Andere drukfactoren dan stikstof?
		Opp.	Kwaliteit	Populatie	Opp.	Kwaliteit	Populatie			
H1149	Kleine modderkruiper	=	=	=	=	+	=	Geen stikstofgevoelig leefgebied.		Versnipperd leefgebied, droogval beken
H1831	Drijvende waterweegbree	=	=	=	=	=	=	Overwegend sterk overbelast	Overwegend sterk overbelast	Dynamiek oppervlaktewater, beheer, invasieve exoten

In de natuurdoelanalyse van Kempenland-West volgen de volgende eindconclusies voor de betreffende habitattypen:

Tabel 6-3: Conclusie per instandhoudingsdoel t.a.v. het volstaan van het vastgestelde pakket maatregelen om verslechtering tegen te gaan en realisatie van instandhoudingsdoelstellingen mogelijk te maken.

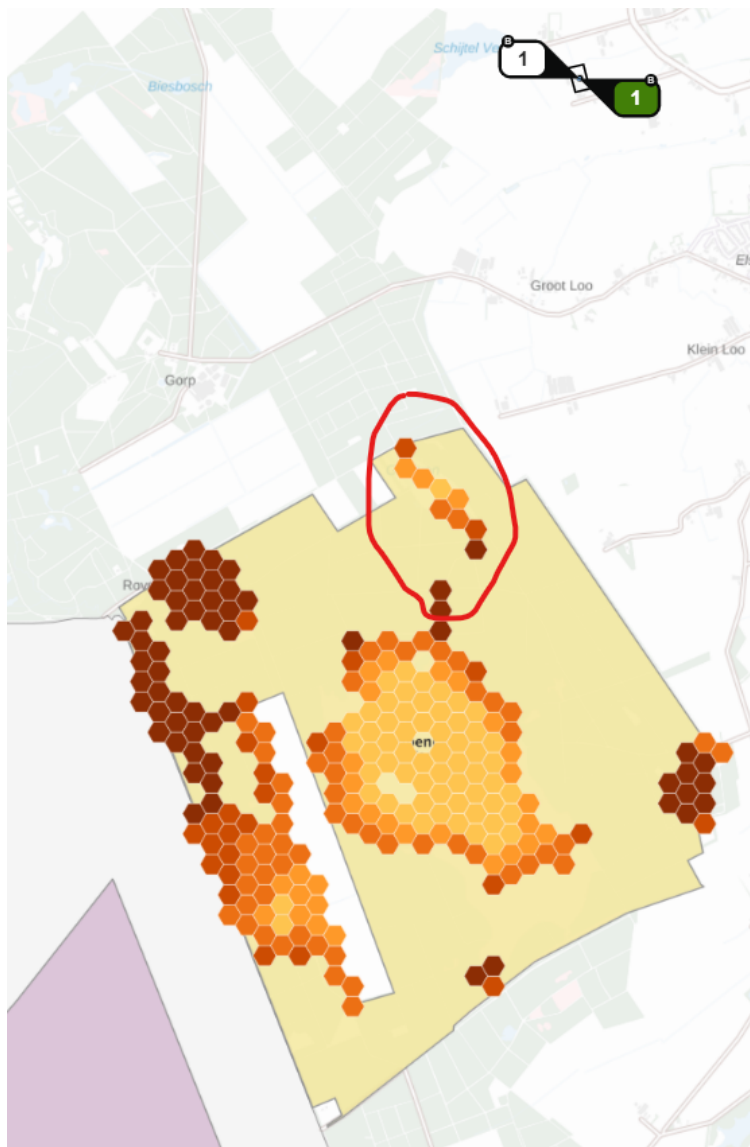
Habitatcode	Habitattype / soort	Verslechtering (verwachting na vastgesteld maatregelenpakket)?	Instandhoudingsdoel (behoud; uitbreiding** en kwaliteitsverbetering**) binnen bereik?	Eindoordeel	Restprobleem	Is stikstof een beperkende factor?
Habitattypen						
H2310	Stuifzandheiden met struikheide	Wordt niet voorkomen	Nee	Nee, tenzij	Ja	Ja
H3130	Zwakgebufferde vennen	Wordt niet voorkomen	Nee	Nee, tenzij	Ja	Ja
H3160	Zure vennen	Wordt niet voorkomen	Nee	Nee, tenzij	Ja	Ja
H3260A	Beken en rivieren met waterplanten (waterranonkels)	Wordt niet voorkomen	Nee	Nee, tenzij	Ja	Nee
H4010A	Vochtige heiden (hogere zandgronden)	Wordt niet voorkomen	Nee	Nee, tenzij	Ja	Ja
H4030	Droge heiden	Wordt niet voorkomen	Nee	Nee, tenzij	Ja	Ja

Habitatcode	Habitattype / soort	Verslechtering (verwachting na vastgesteld maatregelenpakket)?	Instandhoudingsdoel (behoud; uitbreiding** en kwaliteitsverbetering**) binnen bereik?	Eindoordeel	Restprobleem	Is stikstof een beperkende factor?
H6410	Blauwgraslanden	Wordt niet voorkomen	Nee	Nee, tenzij	Ja	Ja
H7150	Pioniervegetaties met snabelbiezen	Wordt niet voorkomen	Nee	Nee, tenzij	Ja	Ja
H9120	Beuken-eikenbossen met hulst	Wordt niet voorkomen	Nee	Nee, tenzij	Ja	Ja
H9160A	Eiken-haagbeukenbossen (hogere zandgronden)	Wordt niet voorkomen	Nee	Nee, tenzij	Ja	Ja
H9190	Oude eikenbossen	Wordt niet voorkomen	Nee	Nee, tenzij	Ja	Ja
H91D0*	Hoogveenbossen	Wordt niet voorkomen	Nee	Nee, tenzij	Ja	Ja
H91E0C*	Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)	Wordt niet voorkomen	Nee	Nee, tenzij	Ja	Ja
Habitatsoorten						
H1149	Kleine modderkruiper	Wordt voorkomen	Ja	Ja, mits	Ja	Nee
H1831	Drijvende waterweegbree	Wordt niet voorkomen	Nee	Nee, tenzij	Ja	Ja

* Prioritair habitattype.

** Indien van toepassing.

Wij hebben vervolgens de stikstofdepositie van stal 6 met het nieuwe stalsysteem op de hexagonen met de hoogste depositie van stal 6 afgezet tegen de achtergronddepositie bij de kwalificerende habitattypen. Hieronder wordt die analyse beschreven voor wat betreft de volgende habitattypen: H3130 (zwakgebufferde vennen), H3160 (zure vennen), H4010a (vochtige heiden (hogere zandgronden)), H7150 (pioniersvegetaties met snavelbiezen), H4030 (droge heiden), H91E0C (vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen) en voor het leefgebied Lg03. Het gaat dan om de hexagonen in het noordoostelijke gedeelte van Kempenland-West dat het dichtst in de buurt van stal 6 ligt en waar stal 6 de hoogste stikstofdepositie op veroorzaakt. Zie onderstaande uitsnede. De rood omcirkelde hexagonen zijn hieronder in de tabel nader inzichtelijk gemaakt, evenals enkele ten zuiden/westen daarvan gelegen hexagonen met de hoogte stikstofdepositie vanuit stal 6.

Dit geeft het volgende overzicht:

Receptor ID	Habitatype	KDW	Depositie stal 6 (mol/ha/j)	Achtergronddepositie (mol/ha/j)	Totaal mol/ha/j
2592362	H3130	500	1,75	2.005,13	2.006,88
2577074	H3160	714	1,33	2.271,22	2.272,55
2580132	H3130 en H3160	500 714	1,32	1.984,10	1.985,42
2581661	H3160	714	1,23	1.764,39	1.765,63
2570957	Lg03	1.786	1,17	2.336,80	2.337,97
2589304	H3130	500	1,15	1.455,83	1.456,97
2567899	Lg03	1.786	1,09	2.273,41	2.274,49
2583189	H3160	714	1,05	1.577,67	1.578,73
2584719	H3160	714	0,98	1.425,12	1.426,10
2587776	H3130	500	0,92	1.285,67	1.286,59
2563310	H4010A en H7150	1.071 1.071	0,83	2.282,51	2.283,34
2586247	H3160	714	0,80	1.230,01	1.230,82
2558726	H4010A, H4030 en ZGH4030	1.071 714 714	0,75	2.026,26	2.027,00
2566362	H91E0C	1.857	0,72	2.588,20	2.588,91

Het (verder) terugdringen van stikstofdepositie in overbelaste Natura 2000-gebieden is noodzakelijk voor herstel en versterking van de natuur. Dit geldt ook voor Kempenland-West en volgt ook uit de natuurdoelanalyse. Het gedeeltelijk intrekken van de vergunde rechten zou, alhoewel de stikstofwinst door gedeeltelijke intrekking van onherroepelijke vergunning marginaal zou zijn – ook bezien de bestaande overschrijdingen van de KDW voor de onderscheiden habitattypen – wel bijdragen aan het (verder) omlaag brengen van de stikstofdepositie op met name Natura 2000-gebied Kempenland-West.

Relevant is – zoals hiervoor aangegeven – dat GS bij toepassing van artikel 5.4, tweede lid, van de Wnb beoordelingsruimte hebben bij de keuze van de maatregelen die passend zijn om verslechtingen of verstoringen met significante gevolgen voor de natuurwaarden in een Natura 2000-gebied te voorkomen. In het licht van deze beoordelingsruimte brengen wij in de navolgende paragrafen het pakket aan andere passende maatregelen in beeld en hebben wij afgewogen of gedeeltelijke intrekking van de natuurvergunning voor stal 6 noodzakelijk is, gelet op de overige te treffen maatregelen.

In dat licht betrekken wij ook dat de vergunninghouder het stalsysteem voor stal 6 heeft gewijzigd van het vergunde systeem met Rav-code A1.6 en BWL-nummer BWL 2009.11.V4 (thans onder de Omgevingswet code HA1.5 met huisvestingsnummer Ow 2009.11) naar het meer stikstof-reducerende stalsysteem met Rav-code A1.13 en BWL nummer BWL 2010.34.V11 (thans onder de Omgevingswet code HA1.12 met huisvestingsnummer Ow 2010.34). Deze wijziging hebben wij ook in dit besluit meegenomen. Wij verwijzen naar paragraaf 4.3. De wijziging in het stalsysteem (ten

opzichte van de natuurvergunning) heeft een afname van stikstofdepositie op Kempenland-West tot gevolg van 1,04 mol N/ha/jr (861 kg NH₃/jr).

Wij concluderen dat er geen noodzaak is, om aanvullend de gerealiseerde stal 6 als passende maatregel in te trekken. Gelet op het in uitvoering zijnde pakket aan andere en nog te treffen passende maatregelen, waarvan het ook aannemelijk is dat een (blijvende) daling van stikstofdepositie op gebiedsniveau wordt gerealiseerd. Wij lichten dat hierna uitgebreid toe.

4.2.2. Pakket aan andere passende maatregelen

De rechtbank is in de tussenuitspraak van 21 december 2023 van oordeel dat GS zullen moeten aangeven wat de effecten zijn van de maatregelenpakketten op het Natura 2000-gebied Kempenland-West, binnen welk tijdpad de maatregelen worden uitgevoerd en wanneer de maatregelen naar verwachting effect zullen hebben. GS hebben dit, behoudens de berekening van het effect van de opkoop van de piekbelasters op het Natura 2000-gebied Kempenland-West, volgens de rechtbank onvoldoende gedaan (r.o. 12.2).

De rechtbank geeft in de tussenuitspraak ook aan dat in dit geval (gelet op het AquaPri-arrest) de voorwaarden uit Logtsebaan-uitspraak van de Afdeling moeten worden aangescherpt. Volgens de rechtbank moeten hoge(re) eisen worden gesteld aan de verwijzing naar de andere passende maatregelen. De rechtbank is van oordeel dat het daarom in dit geval buiten redelijke wetenschappelijke twijfel moet zijn dat:

- 1) met andere passende maatregelen uitvoering wordt gegeven of zal worden gegeven aan de noodzakelijke reductie van stikstofdepositie, en
- 2) dat dit gebeurt binnen de termijn die nodig is om verdere verslechtering te voorkomen.

GS zullen volgens de rechtbank dus moeten onderzoeken of de passende maatregelen voldoende zullen werken en of ze op tijd worden getroffen. Naarmate het positieve effect van de andere passende maatregelen minder aannemelijk is, dan wel meer onzeker is wanneer de andere passende maatregelen effect zullen hebben, ligt het volgens de rechtbank eerder voor de hand om de natuurvergunning uit 2015 in te trekken. GS hebben volgens de rechtbank ten onrechte volstaan met een algemene verwijzing. Daarom is het bestreden besluit volgens de rechtbank onvoldoende gemotiveerd (r.o. 11.4-11.5). Ook geeft de rechtbank aan dat bij de vraag wanneer het effect van andere passende maatregelen voldoende aannemelijk is, naar het oordeel van de rechtbank een rol speelt dat de natuurvergunning uit 2015 is verleend op grond van het PAS (r.o. 11.3). Ook moet in de afweging van GS volgens de rechtbank worden betrokken dat bij het gebruik van de natuurvergunning uit 2015 voor stal 6, er meer deelnemers aan de beëindigingsregelingen nodig zijn om de noodzakelijke stikstofreductie tijdig te bewerkstelligen (r.o. 12.3). De rechtbank blijft verder dezelfde bedenkingen houden bij de landelijke en provinciale maatregelpakketten als weergegeven in rechtsoverwegingen 8.3, 8.4, 9.4 tot en met 9.10 en 10.3 tot en met 10.6 van de uitspraak van 24 november 2022 (r.o. 12.4).

Volgens de Afdelingsrechtspraak (zie ook paragraaf 3 van dit besluit) moet het bevoegd gezag aannemelijk en inzichtelijk maken met welke andere maatregelen uitvoering wordt gegeven of zal

worden gegeven om de noodzakelijke reductie van stikstofdepositie binnen een afzienbare termijn te realiseren. Bij het voldoende aannemelijk maken is relevant dat de (positieve) effecten van de te treffen passende maatregelen nog niet hoeven te zijn verwezenlijkt of (reeds) effectief moeten zijn. In zoverre hoeven de effecten dus niet vast te staan. Ook is het niet noodzakelijk dat concreet wordt aangegeven welke maatregelen tot dezelfde reductie van stikstofdepositie leiden als de intrekking van een natuurvergunning (zie de Logtsebaan-uitspraak, r.o. 14.8). Dit brengt ook met zich mee dat het ook niet nodig is dat voor elk (stikstofgevoelig) Natura 2000-gebied op hexagoonniveau ecologisch wordt beoordeeld tot welk niveau de depositie uiteindelijk moet worden teruggebracht. De verplichting om het in uitvoering zijnde en uit te voeren pakket aan passende maatregelen inzichtelijk te maken is een andere toets dan het uitvoeren van een passende beoordeling voor een concreet project, zoals de rechtbank in de tussenuitspraak ook overweegt.

Daarnaast is relevant dat de Afdeling – wanneer niet eenduidig is hoe groot de afname moet zijn en binnen welke termijn de benodigde afname van stikstofdepositie moet worden gerealiseerd - er voor deze gebieden vanuit gaat dat aan de instandhoudingsdoelstellingen van deze gebieden kan worden voldaan, als aannemelijk is dat in ieder geval sprake is van een (blijvende) daling van stikstofdepositie die op gebiedsniveau moet worden gerealiseerd (zie de GOL II-uitspraak en paragraaf 3 van dit besluit). Dit sluit niet alleen aan bij de thans inwerking zijnde beheerplannen, maar sluit ook aan bij de eis dat het bevoegd gezag zich bij het nemen van een besluit mag baseren op de beste beschikbare wetenschappelijke kennis ter zake.

Daarbij wijzen GS erop dat (gelet op het vorenstaande) in de NDA's voor een groot aantal habitats een zogenaamd 'nee, tenzij'-oordeel is gegeven. Maar, ook in de beheerplannen van voor de natuurdoelanalyses is reeds tot de conclusie gekomen dat zonder een daling van de stikstofdepositie behoud niet is geborgd en te treffen nadere bron- en herstelmaatregelen nodig zijn. Een blijvende daling van de stikstofdepositie is dan ook randvoorwaardelijk, maar daar wordt gelet op de volgende subparagrafen ook aan voldaan. Bovendien zullen de nodige aanvullende passende maatregelen worden getroffen, waar in de NDA's nog geen rekening mee is gehouden.

In het licht van het voorgaande en ook gezien de relatief geringe depositie gelet op stal 6 op de kwalificerende en stikstofgevoelige habitats, wijzen wij op de volgende voldoende vaststaande andere passende maatregelen die zijn en worden getroffen.

4.2.2.1. Wet stikstofreductie en natuurverbetering, Contournota Programma stikstofreductie en natuurverbetering en Programma Stikstofreductie en Natuurverbetering

Allereerst wordt gewezen op de Wet stikstofreductie en natuurverbetering (hierna: Wsn). In 2019 heeft het kabinet aangekondigd aan een solide structurele aanpak voor de stikstofproblematiek te werken. De kern van deze aanpak is om te werken aan herstel en versterking van de natuur en het terugdringen van de stikstofuitstoot. Dit voornemen heeft geresulteerd in de Wsn. De Wsn is verder uitgewerkt in het Besluit stikstofreductie en natuurverbetering. Op basis van de Wsn gelden drie resultaatsverplichtingen voor de stikstofreductie.

De verplichting is (vooralsnog) als volgt: in 2025 moet minimaal 40 procent van het areaal van de stikstofgevoelige natuur in Natura 2000-gebieden een gezond stikstofniveau hebben (= landelijk

gemiddelde emissiereductie van 10-15%). In 2030 moet minimaal de helft van de Natura 2000-gebieden een gezond stikstofniveau hebben bereikt (= landelijk gemiddelde emissiereductie van 26%) en in 2035 moet dat minimaal 74 procent zijn (= landelijk gemiddelde emissiereductie van 50%). Deze landelijke waarden zijn verankerd in artikel 1.12a van de Wnb, thans artikel 2.15a van de Omgevingswet (hierna: Ow). De Wsn geeft verder de opdracht voor het vaststellen van een programma voor stikstofreductie en natuurverbetering met bron- en natuurmaatregelen. Daarnaast moet periodiek monitoring en bijsturing plaatsvinden.

In dat kader is onderzocht dat in 2030 een gemiddelde depositiereductie van 255 mol N/ha/jr nodig is om de landelijke omgevingswaarde te behalen. Een aanzienlijk deel hiervan, circa 120 mol N/ha/jr, wordt in 2030 bereikt als gevolg van vaststaand en voorgenomen beleid, het zogeheten autonome pad. Ook dragen de maatregelen uit het Klimaatakkoord voor circa 25 mol N/ha/jr bij aan de realisatie van de omgevingswaarde. De resterende opgave in aanvulling op het autonome pad bedraagt circa 110 mol N/ha/jr voor 2030. De potentiële stikstofreductie van het vastgesteld pakket maatregelen valt binnen een bandbreedte van 103 tot 180 mol/ha/jr in 2030.

In juli 2021 is in het kader van de uit de Wsn volgende verplichting om een programma voor stikstofreductie en natuurverbetering vast te stellen de Contourennota Programma stikstofreductie en Natuurverbetering (hierna: de Contourennota) vastgesteld. In de Contourennota zijn de contouren van het programma Stikstofreductie en Natuurverbetering beschreven. Voor het bereiken van de voor 2030 gestelde omgevingswaarde is een pakket met bronmaatregelen vastgesteld. Deze bronmaatregelen zijn vastgelegd in de Contourennota. Paragraaf 4 van de Contourennota bevat een beschrijving van de bronmaatregelen. In paragraaf 4.1 van de Contourennota zijn deze bronmaatregelen verder uitgewerkt. Per maatregel is de status en het verwachte stikstofreducerende effect daarvan bepaald. De voorspelling is dat het totale maatregelenpakket leidt tot een reductie van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden van 103 tot 180 mol N/ha/jr in 2030.

Op 19 december 2022 is het programma Stikstofreductie en Natuurverbetering gepubliceerd (hierna: ook programma). Hierin zijn de contouren uit de Contourennota (nader) uitgewerkt. De kern van het programma Stikstofreductie en Natuurverbetering is om de natuur te verbeteren. Hierbij staan twee doelen centraal:

- het verminderen van de stikstofdepositie in stikstofgevoelige natuurgebieden en daarmee te voldoen aan de wettelijke omgevingswaarden in de Ow (artikel 2.15a); en
- de natuur verbeteren door de instandhoudingsdoelstellingen in stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden te halen.

Het programma bevat maatregelen die de stikstofdepositie bij de bron aanpakken en maatregelen die de natuur herstellen. Ook de monitoring en eventuele bijsturing van de maatregelen zijn onderdeel van het programma. Vanaf juni 2023 zal het programma worden geactualiseerd. Dit gebeurt aan de hand van de dan beschikbare gebiedsplannen, natuuranalyses, monitoringsgegevens en de uitwerking van het coalitieakkoord.

Naast stikstofreducerende maatregelen worden er in het kader van het programma verder ook natuurverbeteringsmaatregelen getroffen. Daarbij geldt dat het terugdringen van de stikstofdepositie van groot belang is, maar op zichzelf niet voldoende. De reductie van stikstofdepositie leidt op zichzelf niet per definitie tot herstel van de natuur. Daarvoor zijn ook natuurherstelmaatregelen nodig. In paragraaf 5 van het programma worden de maatregelen voor natuurverbetering mede onder verwijzing naar het Uitvoeringsprogramma Natuur beschreven en

toegelicht. Te denken valt aan bijvoorbeeld hydrologische maatregelen. Zie hiervoor ook de besluittekst onder paragraaf 4.2.2.4. 'Beheersmaatregelen/natuurherstel- en verbeteringsmaatregelen'.

De vereiste periodieke monitoring en bijsturing van het programma en de daarin opgenomen maatregelen zijn uitgewerkt in paragraaf 8 en 9 van het programma. De monitorings- en bijsturingssystematiek is een essentieel onderdeel van het programma en is op hoofdlijnen op wetsniveau geregeld. Op verzoek van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (hierna: LNV) voert een consortium van het Planbureau voor de Leefomgeving (hierna: PBL), Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (hierna: RIVM) en Wageningen University & Research (hierna: WUR) periodiek een evaluatie uit van het beleidsprogramma bij de Wsn. Het consortium brengt vier verschillende rapportages uit met ieder een eigen verschijningsfrequentie. Het gaat hierbij om monitoring en evaluatie over zowel gerealiseerde als verwachte (beleids)ontwikkelingen:

- De eerste reeks rapporten van het consortium beschrijft de ontwikkeling van de stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden. Deze rapporten verschijnen jaarlijks;
- De tweede reeks rapporten beschrijft de voortgang en effecten van stikstofreductie- en natuurherstelmaatregelen van het PSN. Deze rapporten verschijnen om de twee jaar, voor het eerst eind 2023;
- De derde reeks rapporten evalueert sociaaleconomische effecten en doeltreffendheid en doelmatigheid van het PSN. Ook deze rapporten verschijnen tweejaarlijks;
- Ten slotte beschrijft de vierde reeks rapporten de landelijke staat van instandhouding en doelbereik in Natura 2000-gebieden, en het doelbereik op gebiedsniveau. Deze rapporten verschijnen om de zes jaar.

Op 28 februari 2024 is het eerste syntheserapport verschenen.⁵ Het syntheserapport 'Monitoring en Evaluatie van het programma Stikstofreductie en Natuurverbetering' is een eerste tussenevaluatie van de voortgang van dit beleid. In dit rapport wordt geconstateerd dat de stikstof- en natuurmaatregelen die het kabinet-Rutte IV sinds 2021 heeft ingezet, positief bijdragen aan de toekomstige kwaliteit van de natuur. Verder daalt naar verwachting de gemiddelde overschrijding van de kritische depositiewaarden met een derde tot 2030, maar liggen de wettelijke (landelijke) stikstofdoelen nog wel buiten bereik. De recente maatregelen in het Nationaal Programma Landelijk Gebied (hierna: NPLG) en de uiteindelijke opbrengst van de lopende Aanpak piekbelasting zijn in deze prognoses nog niet (geheel) meegerekend. Ook voor de natuurherstelmaatregelen die sinds 2021 zijn genomen geldt dat de voortgang en effecten nog niet betrokken konden worden in dat rapport. Daarvoor zijn (vooralsnog) onvoldoende gegevens beschikbaar. De evaluatierapportages van het PBL gaan uit van de wettelijke doelen die gerelateerd zijn aan de kritische depositiewaarde. De (demissionair) minister voor Natuur en Stikstof heeft in een brief aan de Eerste en Tweede Kamer laten weten dat de rapportages bevestigen dat het hard nodig is om het beleid dat het kabinet in gang heeft gezet voort te zetten en waar mogelijk te intensiveren. Zo wil het kabinet het budget voor de Aanpak piekbelasting ophogen met € 1,45 miljard, en wordt het NPLG samen met de provincies verder ingevuld om de doelen voor natuur, water en klimaat te halen. Voor concrete maatregelen van de provincies om de natuur te herstellen, de waterkwaliteit te verbeteren en de agrarische sector verder te verduurzamen, wil het kabinet in totaal € 1,28 miljard uittrekken.⁶

Onlangs heeft de Europese Commissie het voorstel voor de budgetophoging voor de Aanpak

⁵ Rapport van het PBL van 28 februari 2024, "[Monitoring en Evaluatie van het programma Stikstofreductie en Natuurverbetering: syntheserapport | Planbureau voor de Leefomgeving \(pbl.nl\)](#)".

⁶ Nieuwsbericht van de Rijksoverheid van 23 januari 2024, "[Kabinet en provincies investeren in gebiedsgerichte oplossingen en de aanpak piekbelasting | Nieuwsbericht | Rijksoverheid.nl](#)".

piekbelasting goedgekeurd. Het budget is daarmee definitief opgehoogd met in totaal bijna € 1,45 miljard.⁷

Tot slot wordt opgemerkt dat provincies op grond van de Wsn gebiedsplannen moeten opstellen voor de gebiedsgerichte uitwerking van de landelijke omgevingswaarde en het programma stikstofreductie en natuurverbetering (zie ook artikel 1.12fa van de Wnb, thans artikel 3.9 van de Ow). In paragraaf 11 van het programma worden handvatten en kaders gegeven voor uitwerking van maatregelen in de gebiedsplannen. Ook worden er in het kader van het programma stikstofreductie en natuurverbetering voor ieder Natura 2000-gebied natuurdoelanalyses opgesteld. Met de natuurdoelanalyses wordt voorafgaand aan de vaststelling van het programma beoordeeld of de in het programma opgenomen maatregelen in samenhang met andere maatregelen leiden tot het realiseren van (de condities voor) instandhoudingsdoelen voor stikstofgevoelige habitattypen en soorten voor het betreffende Natura 2000-gebied en of aanvullende maatregelen nodig zijn. Dit wordt uitgewerkt in paragraaf 7 van het programma. De (resultaten van de) natuurdoelanalyses werken door in de gebiedsplannen. Verder kunnen de natuurdoelanalyses gebruikt worden bij het actualiseren van Natura 2000-beheerplannen.

De natuurdoelanalyses zijn in februari 2023 afgerond. De provincie Noord-Brabant heeft de natuurdoelanalyses op 1 maart 2023 voorgelegd aan de Ecologische Autoriteit. Deze heeft de kwaliteit van een aantal analyses inmiddels getoetst. Na advisering door de Ecologische Autoriteit vindt waar nodig aanpassing plaats. De Ecologische Autoriteit kan zich vinden in de conclusies uit de natuurdoelanalyse Kempenland-West dat verdere verslechtering van dit Natura 2000-gebied niet is uitgesloten en dat de doelen met alleen het huidige beheer niet kunnen worden gehaald. Het is onontkoombaar om het huidige intensieve beheer voort te zetten, zolang het herstel van het systeem nog niet gerealiseerd is. De Ecologische Autoriteit deelt de conclusie uit de natuurdoelanalyse dat de te grote toestroom van nutriënten, met name door stikstofdepositie, leidend tot vermessing en verzuring, en te weinig, kwalitatief goed, (kwel)water de grootste knelpunten (drukfactoren) zijn. Kwaliteitsverbetering of uitbreiding van de beschermde natuur zijn op dit moment niet binnen bereik. De Ecologische Autoriteit ziet dat de effecten van de verschillende drukfactoren optellen. Met aanvullende maatregelen om dit te verbeteren, ook buiten de begrenzing van het gebied zelf, kunnen de doelen mogelijk wél worden gehaald. Juist deze maatregelen dragen het meeste bij aan herstel van het systeem en zijn daarmee het meest urgent. Voor deze extra te nemen maatregelen wijzen wij in het bijzonder op de maatregelen in paragraaf 4.2.2.6, waar bij het opstellen van de NDA's ook nog geen rekening mee kon worden gehouden.

4.2.2.2. Stop op vergunningverlening Wet natuurbescherming

De resultaten van de natuurdoelanalyses voor 15 Noord-Brabantse Natura 2000-gebieden laten een verslechterd beeld van de natuur zien. Het gevolg van deze geconstateerde verslechtering is dat de vergunningverlening voor aanvragen met stikstofeffecten op Natura 2000-gebieden voorlopig stil ligt. Voor projecten op het gebied van infrastructuur, landbouw, industrie, woningbouw, maar ook voor projecten om te verduurzamen kan, in elk geval tijdelijk, geen vergunningverlening plaatsvinden op basis van externe saldering.⁸

Het (voorlopig) stopzetten van de vergunningverlening wordt overigens niet als passende maatregel als bedoeld in artikel 6, tweede lid, van de Hrl beschouwd. De stopzetting van vergunningverlening

⁷ Nieuwsbericht van de Rijksoverheid van 8 april 2024, zie de volgende link: [Meer budget en langere openstelling voor vrijwillige beëindigingsregelingen veehouderij | Nieuwsbericht | Rijksoverheid.nl](#)

⁸ Persbericht van de provincie Noord-Brabant d.d. 1 maart 2023 'Analyses bevestigen slechte staat natuur Brabant', zie de volgende link: [Analyses bevestigen slechte staat natuur Brabant - Provincie Noord-Brabant](#)

heeft wel tot gevolg dat geen activiteiten worden vergund die een verslechtering van Natura 2000-gebieden tot gevolg kunnen hebben.

4.2.2.3. Brabantse Ontwikkelaanpak Stikstof en Bouwstenen aanpak stikstof Noord-Brabant

Verder wordt gewezen op de op 15 december 2020 door GS vastgestelde Brabantse Ontwikkelaanpak Stikstof (hierna: BOS). Hierin hebben GS, op basis van verschillende beleidsdocumenten en regelingen, diverse (bron)maatregelen ter reductie van de stikstofemissie en –depositie inzichtelijk gemaakt. De BOS geeft een overzicht van bronmaatregelen op landelijk niveau en bevat aanvullende maatregelen die wij inzetten om de stikstofdepositie verder omlaag te brengen. Daarmee wordt ook invulling gegeven aan afspraken om provinciebreed de emissie zodanig te verlagen, zodat aangesloten wordt bij de Rijksdoelstellingen om in 2030 minimaal de helft van de stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden onder de KDW te brengen, zoals ook is verankerd in artikel 2.15a van de Ow. Daarmee sluit de provincie ook één-op-één aan bij de huidige wet- en regelgeving.

Paragraaf 3.2 van de BOS bevat een overzicht van deze bronmaatregelen. De bronmaatregelen zijn onderverdeeld per sector en betreffen maatregelen in de landbouw, de mobiliteit, huishoudens, industrie en energie, de bouw (en de handel, diensten en overheid) en maatregelen ter bevordering van depositiedaling van stikstof uit het buitenland.

Verder zijn de (verwachte) effecten van de maatregelen in beeld gebracht. Daarvoor zijn de maatregelen gecategoriseerd in drie categorieën: +, ++ en +++. De betekenis van deze categorisering is als volgt:

- +: een depositiereductie van 0 – 5 mol/ha/jr;
- ++: een depositiereductie van 5-25 mol/ha/jr;
- +++: een depositiereductie van meer dan 25 mol/ha/jr.

De verwachte effecten van de maatregelen zijn per maatregel aangegeven in paragraaf 3.2.2 van de BOS. Daarnaast bevat bijlage A bij de BOS een overzicht van alle stikstofreductiemaatregelen waarbij een verwachting is gegeven van de effecten daarvan. Bijlage A bij de BOS bevat 44 maatregelen, waarvan ongeveer 22 provinciale maatregelen. In bijlage B bij de BOS zijn tot slot alle maatregelen nader toegelicht en is aangegeven wanneer het verwachte effect optreedt. Voor (een toelichting op) de maatregelen, de planning voor de uitvoering daarvan en de verwachte effecten wordt verwezen naar de BOS. Voorbeelden van (belangrijke) passende maatregelen uit de BOS zijn het stimuleren van extensivering en het bevorderen van duurzame mobiliteitskeuzes en de opkoop van agrarische bedrijven (daaronder begrepen de piekbelasters) en de stalmaatregelen uit de Omgevingsverordening Noord-Brabant (hierna: Verordening). In deze Verordening en voorgangers van deze Verordening staan sinds 2010 vergaande eisen die worden gesteld aan veehouderijen. Kort samengevat betekent dit dat bij het realiseren van een nieuwe stal of installeren van een nieuw stalsysteem, deze op dierplaatsniveau moet voldoen aan de eisen van bijlage 2 ‘Technische eisen huisvestingssystemen’ van de Verordening. De Verordening heeft als doel een borging van een blijvende daling van de stikstofdepositie in de Natura 2000-gebieden. Op 20 december 2022 heeft de provincie Noord-Brabant pas op de plaats gemaakt voor de vergunningverlening van aanvragen met emissiearme stalsystemen. Echter, de Verordening houdt onder meer in dat veehouders verouderde stallen die nog niet voldoen, vóór 1 juli 2024 aangepast dienen te zijn. Voor melkrundvee- en kalverhouderijen geldt daarvoor als datum 1 januari 2026. Het is ook mogelijk om aan de eisen te voldoen door minder dieren te houden. Een belangrijke voorwaarde is dat met het houden van minder dieren eenzelfde ammoniakreductie wordt behaald die ook behaald zou worden met de aanpassing van stalsystemen. Overigens is sinds 22 december 2023 vergunningverlening voor

projecten met luchtwassystemen weer mogelijk.⁹ De provincie Noord-Brabant heeft een handreiking gepubliceerd voor het opstellen van een passende beoordeling die geschikt is voor veehouders die luchtwassystemen willen gebruiken om stikstofuitstoot te verminderen. De datum die in de Verordening geldt ten aanzien van het toepassen van luchtwassystemen draagt sterk bij aan het verminderen van de stikstofuitstoot.

Voor een samenvatting van de aanpak stikstof in de provincie Noord-Brabant wordt gewezen op het document 'Bouwstenen aanpak stikstof Noord-Brabant'. Hierin wordt samenvattend ingegaan op zowel het aanpak van het Rijk (paragraaf 3) als op de provinciale BOS (paragraaf 4), waarbij zowel de getroffen of te treffen maatregelen ter reductie van de stikstofdepositie worden besproken (in het kader van het 'Tandwiel stikstof: Maatregelen voor minder stikstofuitstoot'), als de getroffen of te treffen maatregelen voor het sterker maken van de natuur (herstel- en verbetermaatregelen (in het kader 'Tandwiel natuur: Sterker maken van de stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden'). Laatstgenoemde herstel- en verbetermaatregelen worden nader toegelicht in de paragraaf 4.2.2.4. 'Beheersmaatregelen/ natuurherstel- en verbeteringsmaatregelen'.

De BOS wordt parallel aan het opstellen van het Brabants Programma Landelijk gebied (hierna: BPLG) geactualiseerd tot BOS 2.0. De BOS 2.0 wordt een dynamische uitvoeringsagenda voor de benodigde en te treffen stikstofmaatregelen, inclusief een monitoringsprogramma. Daarin worden de reeds in uitvoering zijnde maatregelen gecontinueerd en aangevuld, die moeten leiden tot de benodigde (blijvende) daling van stikstofdepositie in de betreffende Natura 2000-gebieden, waaronder Kempenland-West. De BOS 2.0 zet in op het (verder) verminderen van stikstof, waar de maatregelen staan voor landbouw, mobiliteit en industrie. In totaliteit is het programma erop gericht om in de provincie Noord-Brabant de stikstofemissie te reduceren met ca. 7 Kton stikstof in 2035 om de (landelijke) omgevingswaarden te halen. Het streven is om de BOS 2.0 in het najaar van 2024 vast te stellen. Aanpassingen in de actualisatie van de BOS zullen indien van toepassing ook opgenomen worden in het BPLG. De provincie Noord-Brabant heeft op 6 juli 2023 al een eerste pakket voor het BPLG aan het Rijk aangeboden. Het bevat de Houtskoolschets landelijk gebied én een pakket 'no regret-maatregelen'.¹⁰ De Houtskoolschets BPLG is in samenwerking met natuur-, water- en landbouwpartners tot stand gekomen. Het schetst een gecombineerde aanpak van natuur-, stikstof-, water- en klimaatdoelen én de transitie van de landbouw in Brabant. Het pakket dat is ingediend betreft effectieve maatregelen om de doelen van het NPLG te bereiken.

Tot slot wordt opgemerkt dat vanuit de gebiedsanalyses die zijn opgesteld in 2017 en binnenkort geüpdatet zullen worden zoals hierboven beschreven, de provincie Noord-Brabant bezig is met een pakket aan maatregelen voor de Natura 2000-gebieden. De provincie Noord-Brabant is bovendien bezig met de voorbereiding van een gebiedsgerichte aanpak (inhoudende bron- en herstelmaatregelen) om de stikstofdepositie te reduceren. In dat kader wordt onder meer de effectiviteit van de getroffen en te treffen (passende) maatregelen nader beoordeeld en geactualiseerd, ook gelet op de landelijke omgevingswaarden. Wanneer de resultaten daartoe nopen zullen de maatregelen worden aangevuld en/of aangescherpt. Die aanpak is vooralsnog de meest aangewezen weg om stikstofreductie te bewerkstelligen. Dat dit tijd vergt om op te stellen zal een ieder kunnen beamen. Verschillende disciplines op rijks- en provinciaal niveau zijn bezig om deze

⁹ Persbericht van de provincie Noord-Brabant van 22 december 2023: [Hulpmiddel voor veehouders om vergunning aan te vragen - Provincie Noord-Brabant](#).

¹⁰ Houtskoolschets BPLG van provincie Noord-Brabant d.d. 14 maart 2023 en Toelichting op de twee no-regret maatregelpakketten BPLG d.d. 4 juli 2023, met documentnummer 5283014

aanpak vorm te geven. De gebiedsgerichte aanpak groen blauw bestaat in basis uit vijf fasen, voorafgegaan door een gedegen voorbereiding. De gebiedsgerichte aanpak van het Natura 2000-gebied 'Kempenland-West' bevindt zich nu in de visievormingsfase.

4.2.2.4. Beheersmaatregelen/natuurherstel- en verbeteringsmaatregelen

Naast de stikstofreducerende maatregelen wordt ook gewezen op beheersmaatregelen en (andere) natuurherstel- en verbeteringsmaatregelen die in de Natura 2000-gebieden in Noord-Brabant (zullen) worden genomen.

De komende jaren wordt gewerkt aan een gebiedsgerichte aanpak in de verschillende Natura 2000-gebieden om middelen zo gericht mogelijk in te kunnen zetten ten behoeve van de natuurdoelen van de gebieden. Het gaat daarbij (onder meer) om fysieke maatregelen in Natura 2000-gebieden ter verbetering van de natuurconditie. Daarbij kan worden gedacht aan het verwijderen van stikstofrijke grondlagen en het verhogen van het grondwaterpeil teneinde achteruitgang te voorkomen/tegen te gaan. Dit is relevant omdat dergelijke (fysieke) maatregelen veel invloed kunnen hebben op de staat van bepaalde habitats en daarmee ook op de weerbaarheid tegen stikstofdepositie. Zo kan het verbeteren van de hydrologische situatie door middel van fysieke maatregelen veel invloed hebben op de staat van instandhouding van een gebied. Voor veel habitattypen met een zeer lage kritische depositiewaarde, zoals bijvoorbeeld de zure vennen, is de hydrologische situatie zelfs het kernprobleem.

Daarbij wordt onder meer ook gewezen op paragraaf 4.1 van de Bouwstenen aanpak stikstof Noord-Brabant. In deze paragraaf wordt ingegaan op maatregelen ten behoeve van het sterker maken van stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden (in het kader van het tandwiel natuur) en waarom deze maatregelen bijdragen en zelfs essentieel zijn voor de stikstofaanpak. Naast genoemde maatregelen zoals herstel van waterhuishouding en het verwijderen van stikstofrijke grondlagen, is een voorbeeld de 'Gebiedsgerichte aanpak groen blauw', zoals beschreven in paragraaf 4.1.3 van de Bouwstenen aanpak stikstof Noord-Brabant. In Noord-Brabant wordt gewerkt aan realisatie van het natuurnetwerk, schoon en voldoende water, herstel van de natuurlijke condities en een toekomstbestendige landbouw. De gebiedsgerichte aanpak groen-blauw bundelt als het ware al die opgaven per gebied. Uitvoering van lopende projecten loopt hierbij maximaal door. Zie meer uitgebreid ook de website van de groen-blaue gebiedsgerichte aanpak: <https://ggagroenblauw.nl/overgga/over/default.aspx>.

Dat dergelijke natuurherstel- en verbeteringsmaatregelen bijdragen aan de stikstofaanpak volgt bovendien ook uit het programma stikstofreductie en natuurherstel. In paragraaf 5 wordt ingegaan op maatregelen voor natuurverbetering (zoals ook uitgebreid uitgewerkt in het Uitvoeringsprogramma Natuur). In paragraaf 5.5 worden generieke en gebiedsgerichte maatregelen voor natuurverbetering besproken. Onder meer wordt genoemd dat een effectieve bescherming van natuur en biodiversiteit in het bijzonder is gebaat bij een aanpak passend bij een specifiek gebied. Daarom wordt er naast generieke maatregelen vooral ingezet op een gebiedsgerichte aanpak met een mix van vijf maatregelen, zo staat er in het programma. Als gebiedsgerichte maatregelen in het kader van het Uitvoeringsprogramma Natuur worden genoemd:

1. Versnellen verwerving, optimaliseren van inrichting en beheer;
2. Verbetering kwaliteit bestaande natuurgebieden;
3. Inzet op maatregelen in overgangsgebieden, inclusief het verbinden van gebieden;
4. Extra hydrologische maatregelen;
5. Overige kwaliteitsmaatregelen bovenop Natuurpact.

Een uitgebreide toelichting op de (generieke en) gebiedsgerichte maatregelen is opgenomen in het Uitvoeringsprogramma Natuur. Daarnaast wijzen wij erop dat de natuurdoelanalyses zelf ook een set aan maatregelen bevatten. Deze resultaten komen voort uit een onderzoek dat op habitatniveau is uitgevoerd. De natuurdoelanalyses zijn namelijk inhoudelijke, ecologische analyses en rapportages. De resultaten zijn vervolgens benut voor de uitwerking van de maatregelen in de gebiedsplannen en de uitwerking van de tweede fase van het Uitvoeringsprogramma natuur.

Uit het openbare besluit van GS van 18 juni 2024 blijkt dat GS in juli een aanvraag indienen van € 178,8 miljoen bij het Rijk voor verstrekking van een specifieke uitkering uit het Uitvoeringsprogramma Natuur. Dit rijksgebed is reeds voor de provincie gereserveerd. Van deze € 178,8 miljoen zal de provincie, in de periode 2024- 2032, €138,4 miljoen besteden aan maatregelen die bijdragen aan het verder versterken en verbeteren van stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden. Dit zijn extra maatregelen in en om deze gebieden, zoals systeemherstel van water en bodem, verhogen van de kwaliteit van de inrichting van het Natuurnetwerk, aangepast landbouwkundig gebruik in de overgangszones en extra bosrevitalisering en bosaanleg. Deze maatregelen passen in de aanpak van de stikstofproblematiek voor Natura 2000-gebieden, zoals de Wsn van provincies vraagt. De overige €40,4 miljoen wordt besteed aan compensatie van bos dat in het kader van Natura 2000-herstel vanaf 2017 is verwijderd binnen habitattypes waar bomen geen onderdeel vanuit horen te maken.

4.2.2.5. Maatregelen in Kempenland-West

Ondanks dat het Natura 2000-gebied Kempenland-West nog in de visievormingsfase zit, worden momenteel al maatregelen uitgevoerd in het gebied. Het gebied is aangewezen voor 13 habitattypen en twee habitatrichtlijnsoorten. Vochtige alluviale bossen (H91E0C) en hoogveenbossen (H91D0) zijn prioritaire habitattypen. De natuurdoelanalyse noemt de volgende knelpunten in het Natura 2000-gebied Kempenland-West: verdroging, teveel neerslag van stikstof met als gevolg eutrofiëring en verzuring, slechte waterkwaliteit, versnippering en te weinig verbindingen met andere gebieden, invasieve exoten en teveel recreatie.

De twee habitatrichtlijnsoorten in Natura 2000-gebied Kempenland-West zijn de kleine modderkruiper (H1149) en de drijvende waterweegbree (H1831). Voor het behalen van de instandhoudingsdoelen voor de kleine modderkruiper geldt verdroging als knelpunt. Specifiek betekent dit de versnippering en droogval van beken. Voor het behalen van de instandhoudingsdoelen van de drijvende waterweegbree zijn feitelijk geen knelpunten, wel zijn er bepaalde drukfactoren zoals bijvoorbeeld de concurrentie met invasieve exoten zoals watercrassula. Waterschap De Dommel is momenteel de uitvoerder voor het beekherstelproject Reusel-De Mierden. De uitvoering is gestart in de zomer van 2022. Het project draagt bij aan de hydrologie, het verbeteren van de bodemchemie en de standplaatscondities. Eerder is er door waterschap De Dommel, in samenwerking met de provincie Noord-Brabant, Brabant Landschap en de gemeente Hilvarenbeek een project gerealiseerd (september 2021-juni 2022) waarbij de Reusel en haar omgeving opnieuw is ingericht. Het gaat om het gebied vanaf Moleneind (noordelijk van natuurgebied De Utrecht) tot aan de Hooghuisweg bij Diessen. Daar waar er voldoende ruimte beschikbaar was, meandert de Reusel weer door het landschap. Stuwten zijn verwijderd of zijn voorzien van een speciale vislift, zodat de vissen een groter leefgebied hebben. De beek kan nu weer meebewegen met het veranderende klimaat. Zodat tijdens perioden met veel regen of veel droogte, de schade voor natuur minder wordt. Zo is er op verschillende locaties de bovenste voedselrijke

bodemlaag afgegraven. Door het afgraven wordt het geheel schraler en komt het lager te liggen zodat het natter wordt. Hierdoor kan vochtig hooiland zich hier ontwikkelen. Er zijn ook vier poelen gegraven in het projectgebied. Poelen zijn belangrijke stapstenen in de natuur, ze bevorderen de biodiversiteit. Op meerdere plekken langs de Reusel is ook de Aziatische duizendknoop (invasieve exoot) gesaneerd. Dit is nodig om verdere verspreiding langs de beek en natuur te voorkomen (voor meer informatie, zie de volgende link [Beekherstel Reusel Baarschot-Diessen | Waterschap De Dommel](#)).

Het beekherstel van de Reusel is onder andere vanwege de huidige negatieve effecten op de benedenstrooms gelegen stikstofgevoelige vochtige alluviale bossen (H91E0C) opgenomen in de eerste beheerplanperiode. Daarnaast draagt het beekherstel bij aan het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen van de kleine modderkruiper (H1149) en de drijvende waterweegbree (H1831) en door de uitbreiding van het wateroppervlakte en verbetering van de kwaliteit aan het habitatype beken en rivieren met waterplanten (H3260A).

Zoals hierboven genoemd is het habitatype vochtige alluviale bossen (H91E0C) aangewezen als prioritair. Dit habitatype omvat bossen die groeien op beek- of rivierafzettingen (van het zogenoemde alluvium of alluviaal) en die direct of indirect onder invloed staan van beek- of rivierwater. De verschijningsvorm loopt sterk uiteen. Ze kunnen zeer soortenrijk zijn en zeldzame typische soorten bevatten. Langs de Reusel is op een aantal plaatsen beekbegeleidend loofbos aanwezig, stroomafwaarts van de Dunse Dijk betreft het een droger subtype, stroomopwaarts is het bos zeer nat. Uit onderzoek is gebleken dat de bossen de laatste decennia natter zijn geworden. Oppervlakte van de beekbegeleidende bossen staan onder druk. De oppervlakte bedraagt 57,7 hectare. De geconstateerde trend in zowel oppervlakte als kwaliteit is negatief. Dit hangt voor wat betreft kwaliteit onder meer samen met de aanwezigheid van invasieve exoten en de recreatiedruk. Voor de aanpak van invasieve exoten is in 2020 door de provincie Noord-Brabant een plan van aanpak vastgesteld.¹¹ Dat plan beschrijft de aanpak van invasieve exoten binnen de provincie tot en met 2027. Na vaststelling van het plan werden een aantal subsidieregelingen uitgewerkt, zoals een subsidieregeling om de aanpak te stimuleren in gebieden waar invasieve exoten een bedreiging zijn voor de biodiversiteit en waarvoor de provincie verantwoordelijkheid draagt, namelijk de Natura 2000-gebieden. Deze subsidieregeling voor projecten gericht op de bestrijding of beheersing van een of meer invasieve exoten komen in aanmerking voor een bijdrage van de provincie. Van 4 januari 2024 tot en met 17 december 2024 kan hiervoor subsidie aangevraagd worden. Bovendien wordt momenteel door de provincie en haar partners gewerkt aan de bestrijding van invasieve exoten. Zo is bijvoorbeeld op 6 oktober 2021 een samenwerkingsovereenkomst ondertekend door landgoedeigenaren ASR en Wellenseind, Provincie Noord-Brabant, Brabants Landschap, Waterschap De Dommel, en de gemeenten Reusel-De Mierden en Hilvarenbeek om de Japanse duizendknoop te bestrijden. Het eerste project waar de samenwerking in de praktijk wordt gebracht is in het stroomgebied van de Reusel. Het doel is om in de periode 2021-2025 de soort terug te dringen en zo veel mogelijk te verwijderen. Op meerdere plekken langs de Reusel is de Japanse Duizendknoop al verwijderd. Dit is nodig om verdere verspreiding langs de beek en natuur te voorkomen. Om de recreatiedruk, met name voor het habitatype vochtige alluviale bossen (H91E0C), te verminderen wordt er bijvoorbeeld ingezet op het zoneren van de recreatie in de Landschotse Heide, het gaat hier vooral om de handhaving van loslopende honden en het zoneren van de recreatie in Den Bockenreyder ten behoeve van de beekbegeleidende bossen door onder andere het afsluiten van wandelpaden.

¹¹ Plan van aanpak Invasieve exoten Noord-Brabant d.d. 16 oktober 2020

De meeste aangewezen habitattypen in Natura 2000 gebied Kempenland-West zijn gevoelig voor verzuring en vermesting (zie paragraaf 4.2.1), waarbij deze drukfactoren ook als knelpunt worden gezien voor het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen. Om de effecten hiervan te verminderen is er 25 hectare aan sterk vergraste heide geplagd. Aanvullend hierop worden ook de venoevers geplagd. Cyclisch wordt er (gefaseerd in tijd en ruimte) drie hectare per jaar geplagd in de vochtige heiden (H4010A) en gefaseerd vier hectare per jaar in de stuifzandheiden met struikheide en droge heiden (H4030). Daarnaast wordt, om de effecten van verzuring en vermesting te verminderen, extra begrazing ingezet in de vochtige heiden (H4010A) en in de stuifzandheiden met struikheide en droge heiden (H4030).

Voor een overzicht van alle uitgevoerde maatregelen in het Natura 2000-gebied Kempenland-West en de effecten daarvan verwijzen wij voorts naar paragraaf 6.1 van de Natuurdoelanalyse Kempenland-West van 27 februari 2023. Uit de natuurdoelanalyse (en het daaropvolgende advies van de Ecologische Autoriteit) volgt dat aanvullende maatregelen nodig zijn. Ook om de stikstofdepositie verder terug te dringen. Daarbij wijzen wij allereerst op de (reeds besproken) aanvullende hydrologische maatregelen die worden getroffen. Om de nodige forse reductie van de stikstofneerslag te versnellen en te realiseren is verder de aanpak piekbelasting van start gegaan. Naast de specifiek op hydrologie nog te treffen maatregelen zijn immers (aanvullende) effectgerichte maatregelen nodig om de effecten van verzuring en vermesting als gevolg van stikstofdepositie (in combinatie met effect van verdroging) tegen te gaan. Wij wijzen hiervoor naar de in paragraaf 4.2.2.6 beschreven opkoopregelingen en de daarbij behorende effectbeoordelingen.

4.2.2.6. Opkoop piekbelasters

Een belangrijke passende maatregel die onderdeel uitmaakt van het pakket dat beschreven wordt in de BOS, is de opkoopregeling piekbelasters (zie paragraaf 3.2.2.1, bijlage B en bijlage C van de BOS; ook wel genoemd de Maatregel Gerichte Aankoop). De provincies worden via een zogenoemde specifieke uitkering (SPUK) in staat gesteld piekbelasters op te kopen. Piekbelasters zijn bedrijven die binnen een straal van 10 kilometer gemiddeld meer dan 2 mol N/ha/jr op een Natura 2000-gebied deponeren. Van alle varkens-, pluimvee en melkveebedrijven komen zo'n 200 bedrijven in Noord-Brabant in aanmerking vrijwillig opgekocht te worden. De provincie Noord-Brabant verwacht met de SPUK tussen de 35 en 45 bedrijven uiteindelijk te kunnen opkopen.

Met de eerste ronde van de MGA-1 heeft de provincie Noord-Brabant met acht bedrijven een overeenkomst gesloten om de exploitatie te stoppen. Met deze concrete aankopen verdwijnt zo'n 47.300 kg stikstof rondom de Natura 2000-gebieden Kempenland-West, Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux, Groote Peel, Deurnsche Peel & Mariapeel en Kampina & Oisterwijkse Vennen. Er kan nog geen concreet inzicht worden geboden in de uiteindelijke totale stikstofwinst, aangezien op dit moment alleen ronde 1 is uitgevoerd. Een inschatting van de depositie-effecten van de met de opkoopregeling piekbelasters (MGA 1) reeds verworven agrarische bedrijven is wel mogelijk. Die inschatting is met een proefberekening inzichtelijk gemaakt. Hiermee wordt een globaal inzicht verkregen in de stikstofeffecten gelet op de vergunde dieraantallen van deze bedrijven. Er is geen rekening gehouden met onder meer emissies van materieel, vrachtverkeer, et cetera. Uit deze berekening volgt dat de stikstofemissie afkomstig van uitsluitend deze acht bedrijven met in ieder geval circa 47.300 kg NH₃/jr daalt na beëindiging van deze bedrijven. De emissie van die acht bedrijven zorgt voor de volgende deposities op de omliggende Natura 2000-gebieden:

	Berekend (ha gekarteed)	Hoogste totale depositie (mol N/ha/jr)	Met toename (ha gekarteed)	Grootste toename (mol N/ha/jr)	Met afname (ha gekarteed)	Grootste afname (mol N/ha/jr)
Totaal	7.738,81	2.721,48	7.738,81	86,76	0,00	0,00
Per gebied	Berekend (ha gekarteed)	Hoogste totale depositie (mol N/ha/jr)	Met toename (ha gekarteed)	Grootste toename (mol N/ha/jr)	Met afname (ha gekarteed)	Grootste afname (mol N/ha/jr)
Kempenland-West (135)	345,22	2.721,48	345,22	86,76	0,00	0,00
Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux (136)	797,26	2.419,04	797,26	47,81	0,00	0,00
Groote Peel (140)	1.010,40	2.679,86	1.010,40	41,29	0,00	0,00
Kampina & Oisterwijkse Vennen (133)	512,74	2.313,50	512,74	33,59	0,00	0,00
Deurnsche Peel & Mariapeel (139)	1.325,25	2.654,00	1.325,25	19,24	0,00	0,00
Loonse en Drunense Duinen & Leemkuilen (131)	592,52	2.396,78	592,52	4,80	0,00	0,00
Regte Heide & Riels Laag (134)	157,58	2.375,73	157,58	2,54	0,00	0,00
Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek (132)	17,28	2.703,33	17,28	1,92	0,00	0,00
Weerter- en Budelerbergen & Ringselven (138)	1.891,56	2.708,10	1.891,56	1,45	0,00	0,00
Strabrechtse Heide & Beuven (137)	898,94	2.267,69	898,94	1,08	0,00	0,00
Boschhuizerbergen (144)	33,46	2.467,24	33,46	0,95	0,00	0,00
Maasduinen (145)	4,83	2.333,23	4,83	0,75	0,00	0,00

In het kader van de opkoop van piekbelasters wordt verder nog gewezen op de tweede fase van de Maatregel gerichte aankoop en beëindiging veehouderijen (hierna: MGA-2).

De regeling is aanvullend op de landelijke beëindigingsregelingen de Landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties (hierna: LBV) en de LBV-plus. MGA-2 kan een optie zijn voor veehouderijen die niet in aanmerking komen voor de hiervoor genoemde landelijke beëindigingsregelingen. Zo is de regeling ook voor bedrijven met andere diersoorten met een hoge stikstofneerslag op kwetsbare natuurgebieden. Bijvoorbeeld konijnen-, geiten- en schapehouderijen. Deze regelingen zullen naar verwachting voor veel veehouderijen aantrekkelijker zijn dan de MGA-1-regeling. Daarbij geldt ook dat de toelatingseisen voor de LBV en de MGA-2 minder streng zijn dan onder de MGA-1. De verwachting is dan ook met deze regeling meer veehouderijen worden opgekocht en beëindigd. Te

meer nu diverse lopende MGA-1-besprekingen over bedrijfsbeëindiging staakten, op het moment dat duidelijk werd dat de komende regelingen aantrekkelijker zouden zijn. Hieronder worden de nieuwe regelingen kort toegelicht.

Met de LBV kunnen melkvee-, varkens- en pluimveehouders hun bedrijf of een locatie ervan vrijwillig en met subsidie beëindigen. De te verlenen subsidie bestaat uit een marktconforme vergoeding van 100% voor de door te halen productierechten én een vergoeding van 100% voor het waardeverlies van de productiecapaciteit (forfaitair). Ter vergelijking: in het kader van een eerdere beëindigingsregeling, de Subsidieregeling sanering varkenshouderijen, werd 65% van het waardeverlies van de productiecapaciteit vergoed. Volgende openstellingen van de LBV-regeling zullen per definitie minder aantrekkelijk zijn.

De LBV is een generieke regeling om stikstofdepositie te verminderen. Om in aanmerking te komen voor subsidie moeten melkvee-, varkens- en pluimveehouders (onder meer) voldoen aan een landelijke drempelwaarde voor stikstofdepositie. Er is een online tool ontwikkeld zodat ondernemers zelf kunnen nagaan of zij aan de drempelwaarde voldoen. De LBV stond sinds 3 juli 2023 open en is gesloten op 1 december 2023. In opdracht van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit worden de LBV aanvragen door de Rijksdienst van Ondernemend Nederland zo snel mogelijk beoordeeld, de aanvragen zijn gerangschikt op volgorde van kostenefficiëntie, er wordt gekeken naar de verhouding tussen het subsidiebedrag en de hoeveelheid stikstofneerslag die wordt voorkomen. Momenteel zijn er 440 aanvragen toegekend.

Naast de LBV-regeling is ook de LBV-plus regeling van start gegaan op 3 juli 2023. De LBV-plus regeling is voor landbouwbedrijven met varkens, melkvee, kippen, kalkoenen of vleeskalveren die vallen onder de aanpak piekbelasting. Het gaat hierbij om bedrijfslocaties die binnen 25 kilometer van overbelaste stikstofgevoelige natuur ten minste 2.500 mol stikstofdepositie per jaar veroorzaken. De regeling is vrijwillig en staat tijdelijk open, de sluitingsdatum is 5 april 2024. De LBV-plus is verhoogd met 850 miljoen euro en de sluitingsdatum van deze regeling is verlengd tot eind 2024.

De resultaten van de LBV en LBV-plus regelingen zijn nog niet inzichtelijk. Voor het Natura 2000-gebied 'Kempenland-West' is gelet op de Tussenuitspraak wel een prognose gemaakt voor de te verwachten stikstofwinst, gebaseerd op het aantal meldingen voor de LBV en LBV-plus regelingen. Uit de prognose volgt dat er, onder verwijzing naar de uitgangspunten, een stikstofwinst van ca. 135 mol N/ha/jr wordt verwacht op Natura 2000-gebied 'Kempenland-West'. De berekening is opgenomen in **Bijlagen 5 en 6**.

Deze inschatting is gebaseerd op allereerst het volgende uitgangspunt. Van 277 van de 326 meldingen in de provincie Noord-Brabant (peildatum 20 maart 2024) is bekend dat in ieder geval 99 bedrijven binnen een straal van 25 km van het Natura 2000-gebied 'Kempenland-West' gelegen zijn. De exacte locatie van deze 99 bedrijven is evenwel niet bekend. Daarom is in alle windrichtingen op verschillende afstanden vervolgens emissiebronnen gemodelleerd in AERIUS Calculator. De bronnen zijn gelijk verdeeld over 5 schalen voor wat betreft de afstand namelijk:

- 25-20 km
- 20-15 km
- 15-10 km
- 10-5 km
- 5-1 km

De verdeling van de emissiebronnen is in de onderstaande afbeelding weergegeven:

invulling van de emissiebronnen per sector zijn gebaseerd op een landelijke gemiddelde veebezetting. Zo zijn er in Nederland gemiddeld 114 melk- en kalfkoeien aanwezig op een bedrijf.¹² De sector 'overig' is ingevuld met vleeskalveren.

De emissies behorend bij de varkenshouderijtak zijn ook gecorrigeerd aan het Besluit emissiearme huisvesting. De reden hiervoor is dat veel varkenshouderijen in tegenstelling tot de huisvesting in de overige sectoren, inmiddels al (gedeeltelijk) emissiearme huisvesting hebben. Het is daarom niet realistisch om met de traditionele emissiefactor van vleesvarkens te rekenen. In deze inschatting is ook de aanname betrokken dat bedrijven in de overige sectoren die reeds een (grote) investering hebben gedaan in emissiearme systemen, zich minder snel zullen aanmelden voor een stoppersregeling in tegenstelling tot de bedrijven met traditionele huisvesting die binnenkort ook aan strengere regelgeving moeten voldoen.

¹² Agrimatie - informatie over de agrosector d.d. 18 december 2023. Zie de volgende site:
<https://agrimatie.nl/ThemaResultaat.aspx?subpubID=2232&themaID=2272&indicatorID=2100§orID=2245>

In de afbeelding hieronder zijn de resultaten weergegeven:

Resultaten per natuurgebied			
			
	Berekend (ha gekarteerd)	Hoogste totale depositie (mol N/ha/jr)	Grootste toename (mol N/ha/jr)
Kampina & Oisterwijkse Vennen	621,74	2.379,83	178,20
Kempenland-West	412,32	2.793,47	135,10
Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux	786,60	2.780,46	64,82
Regte Heide & Riels Laag	156,00	2.644,72	64,35
Loonse en Drunense Duinen & Leemkuilen	592,93	2.570,39	23,16
Strabrechtse Heide & Beuven	905,52	2.239,01	18,25
Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek	17,69	2.635,66	18,21
Weerter- en Budelerbergen & Ringselven	1.896,93	2.520,56	9,87
Ulvenhoutse Bos	40,03	2.750,32	9,44
Langstraat	12,71	2.221,55	3,74

De resultaten betreffen een eerste inschatting, zo volgt ook uit de gehanteerde uitgangspunten. Er zijn een aantal kanttekeningen te benoemen. Zo is er nog geen zekerheid dat alle 99 bedrijven daadwerkelijk stoppen (sommigen zullen de procedure niet doorzetten of niet in aanmerking komen), terwijl er ook meerdere bedrijven zich nog zullen aanmelden. Daarnaast zijn de gebruikte emissies gebaseerd op een gemiddelde veebezetting, terwijl deelnemers aan de LBV en LBV-plus regelingen piekbelasters zijn. Dat betekent dat zij of een veel grotere veebezetting zullen hebben of zich dichtbij een Natura 2000-gebied bevinden. Daarnaast is er in deze berekening bewust voor gekozen geen emissiebronnen binnen 1 km van het Natura 2000-gebied 'Kempenland-West' te plaatsen. De stikstofdepositie op het Natura 2000-gebied wordt namelijk vele malen hoger naarmate de bron dichtbij het gebied gelegen is. Om een zo goed mogelijk inschatting te kunnen maken is er daarom voorzichtigheidshalve voor gekozen geen bronnen binnen 1 km te plaatsen. Ter beeldvorming is in een andere AERIUS-berekening een fictief bedrijf geplaatst op 375 meter afstand van het Natura 2000-gebied met 300 melk- en kalfkoeien. Dat resulteert in een stikstofdepositie van 54 mol N/ha/jr. Dit schetst de grote stikstofwinst die behaald wordt indien ook bedrijven dichtbij het Natura 2000-gebied stoppen. De twee AERIUS-berekeningen zijn als bijlage aan dit besluit toegevoegd.

Bovendien hebben wij inmiddels een intrekingsverzoek van een deelnemer aan de LBV-plus regeling ontvangen. Dit betreft een bedrijf op circa 850 meter afstand van het Natura 2000-gebied 'Kempenland-West'. Het stoppen van uitsluitend dit bedrijf door de intrekking van de natuurvergunning resulteert reeds in 23,42 mol N/ha/jr. De intrekingsverzoeken die wij ontvangen van deelnemers van de LBV en LBV-plus regelingen worden tevens met prioriteit opgepakt en afgehandeld.

De definitieve stikstofwinst die zal worden behaald met deze regelingen is dan ook nog niet duidelijk. Wel is het aannemelijk en is de reële verwachting (te meer gelet op de doorrekening van **bijlage 3**) dat het beëindigen van de veehouderijen die gebruik maken van de LBV en LBV-plus regeling voor op relatief korte termijn een grote stikstofdepositiedaling zullen zorgen, waar in de NDA's nog geen rekening mee is gehouden. Vast staat in ieder geval dat sprake zal van een veelvoud qua reductie, ten opzichte van het verzoek om de vergunning voor wat betreft stal 6 in te trekken.

Zoals ook de toenmalige (demissionair) minister voor Natuur en Stikstof Christianne van der Wal-Zeggelink heeft aangegeven in haar Kamerstuk over de voortgang aanpak piekbelasting op 12 juni 2023, is de aanpak gericht op de circa 3.000 bedrijven die de meeste stikstofneerslag op Natura-2000 gebieden veroorzaken.¹³ Om op korte termijn minder stikstof uit te stoten om natuurherstel mogelijk te maken, heeft het kabinet ervoor gekozen om de circa 3.000 bedrijven een kans te geven om deel te nemen, in plaats van de door de heer Remkes voorgestelde 500-600 bedrijven in het rapport 'Wat wel kan'.¹⁴ Er wordt vol ingezet op deze vrijwillige aanpak en hoopt dat veel bedrijven die in aanmerking komen, zullen deelnemen. Op deze manier wordt ook voorkomen dat niet-vrijwillige maatregelen nodig zijn om tot de noodzakelijke daling van de stikstofdepositie te komen.

Pas na de sluitdata van de regelingen zal het kabinet aan de hand van (voorziene) resultaten van de aanpak piekbelasting toetsen of er voldoende zicht is op het halen van de doelen. Zo niet, dan zal overgegaan moeten worden tot de inzet van andere instrumentaria. Daarbij kan naast de generieke regeling ook maatwerk worden verricht, gericht op bedrijfslocaties die voor een specifiek Natura 2000-gebied de grootste depositiebelasting opleveren. De MGA-2-regeling geeft provincies de mogelijkheid om deze zogenoemde piekbelasters gericht aan te kopen of te laten beëindigen.

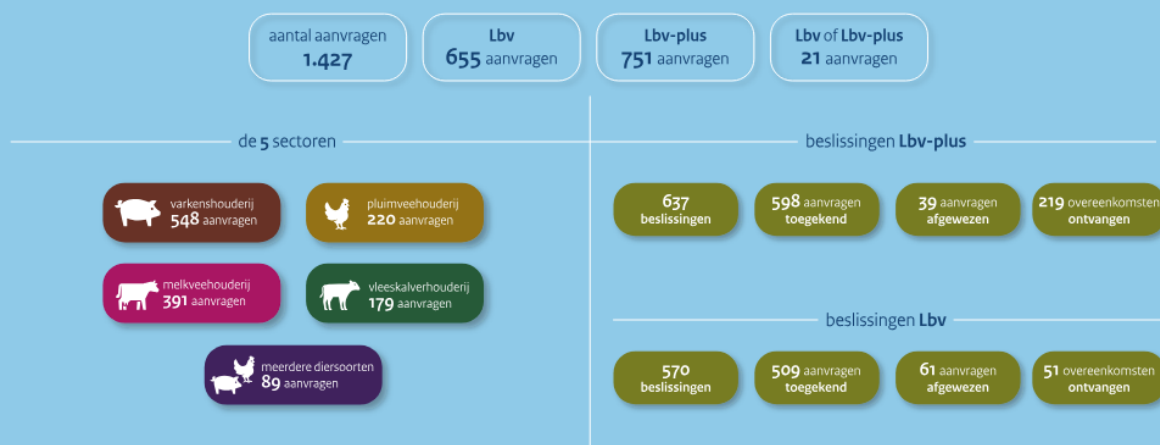
Alle veehouderijsectoren kunnen deelnemen aan de MGA-2. Een belangrijke voorwaarde is dat de depositie vanuit een veehouderij op een overbelast Natura 2000-gebied groter is dan de drempelwaarde voor dat betreffende Natura 2000-gebied. Ook voor de MGA-2 wordt een online tool ontwikkeld zodat ondernemers kunnen nagaan of zij voor een Natura 2000-gebied aan de drempelwaarde voldoen en daarmee in aanmerking komen voor de MGA-2. De verwachting is dat de MGA-2 medio 2024 opengesteld zal worden. De beoogde looptijd van de MGA-2 zal 3 jaar zijn.

Voldoende aannemelijk is dat vanwege de meer gunstige voorwaarden met de LBV-plus, de LBV en de MGA-2 (nog) meer stikstofdepositiewinst zal worden behaald dan de MGA-1-regeling, waarbij er tevens voor zorg wordt gedragen dat sprake is van een (blijvende) daling van de stikstofdepositie in de Natura 2000-gebieden. Ter indicatie verwijzen wij naar de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland. Uit de laatste cijfers blijkt dat op 10 juli 2024 in totaal 1.427 veehouders een aanvraag ingediend hebben voor de LBV en LBV-plus regelingen. Op dit moment zijn er 637 beslissingen voor de Lbv-plus verstuurd en zijn er al 219 ondertekende overeenkomsten ontvangen. Door de budgetophoging is er genoeg budget voor alle aanvragen voor de lbv die aan de voorwaarden voldoen. Deze cijfers geven een beeld van de belangstelling voor de subsidies:

¹³ Kamerbrief over de voortgang aanpak piekbelasting van de minister voor Natuur en Stikstof d.d. 12 juni 2023, met kenmerk: DGLGS / 27399214

¹⁴ Rapport van Johan Remkes 'Wat wel kan' d.d. 5 oktober 2022.

Landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties (Lbv) en Lbv-plus in beeld
peildatum: 10 juli 2024

Bovendien zorgt de vrijwillige aard van de regelingen voor een snelle daling van de stikstofdepositie. GS willen hiermee benadrukken dat het opkopen van vrijwillige stoppers voor een snellere daling van de stikstofdepositie binnen afzienbare termijn zorgt, dan andere niet-vrijwillige instrumentaria waar om wordt verzocht. De reden hiervoor is dat verschillende middelen voor inspraak en rechtsbescherming openstaan bij dergelijke procedures, zoals zienswijzen en (hoger) beroep. Gezien de aard en gevolgen van dergelijke procedures, zullen deze middelen naar alle waarschijnlijkheid ook worden ingezet door de betrokken vergunninghouder. Daarmee willen wij benadrukken dat, naast de snellere doorlooptijd van procedures resulterend uit een vrijwillige opkoop zoals hiervoor toegelicht, ook de impact op de individuele vergunninghouder in verhouding met het beoogde doel en de andere passende maatregelen die worden ingezet of die beschikbaar zijn een rol spelen, ten aanzien van de keuzevrijheid die GS hebben, om de vrijwillige aard van de regelingen te prevaleren boven de inzet van niet-vrijwillige maatregelen. Zoals ook (demissionair) minister voor Natuur en Stikstof aangeeft in haar Kamerstuk van 12 juni 2023 over de voortgang aanpak piekbelasting, heeft het kabinet vol ingezet op deze vrijwillige aanpak.¹⁵ De gedachte is om op deze manier te voorkomen dat vergaande verplichtende maatregelen met een grote impact nodig zijn om tot de noodzakelijke daling in de stikstofdepositie te komen. Het evenredigheidsbeginsel, proportionaliteits- en subsidiariteitsbeginsel brengen, kort samengevat, ook mee dat door de overheid wordt gekozen voor effectieve maatregelen met de minste impact voor de vergunninghouders. Tevens wordt in het Kamerstuk aangegeven dat dit instrumentarium wel zal worden uitgewerkt. Zoals hierboven al eerder genoemd, zal pas na de sluitdata van de regelingen aan de hand van (voorziene) resultaten van de aanpak piekbelasting worden getoetst of er voldoende zicht is op het halen van de doelen. Zo niet, dan zal overgegaan worden tot de inzet van aanvullende instrumentaria.

¹⁵ Kamerbrief over de voortgang voortgang aanpak piekbelasting, van de demissionair minister voor Natuur en Stikstof d.d. 12 juni 2023, met kenmerk DGLGS/27399214.

Momenteel wordt er door de provincie Noord-Brabant gewerkt aan een intrekkings- en aanschrijvingsbeleid. Dit beleid is op ten tijde van het nemen van het besluit nog niet gereed en dus niet betrokken in het besluit. In dit beleid worden meerdere doelen gediend. Onder meer gaat het beleid het afwegingskader bevatten, om – indien nodig – latente ruimte in natuurtoestemmingen in te trekken, ook om te voorkomen dat effecten van reducerende maatregelen teniet worden gedaan door invulling van toegestane, nog niet gebruikte ruimte. Zoals nader toegelicht (zie ook paragraaf 4.3) wordt evenwel de natuurvergunning 2015 met dit besluit zodanig gewijzigd, dat geen sprake is van latente ruimte.

Wel wijzen wij erop dat de rechtbank in de tussenuitspraak van 21 december 2023 heeft aangegeven niet in te zien waarom de rechtsgelijkheid zich zou verzetten tegen intrekking van één natuurvergunning. De Wnb voorziet immers expliciet in de mogelijkheid een natuurvergunning in te trekken (r.o. 13.2). Dat de bevoegdheid tot het intrekken van een afzonderlijke vergunning is opgenomen in de Wnb betekent volgens ons echter niet dat het gelijkheidsbeginsel, als algemeen beginsel van behoorlijk bestuur, geen betekenis toekomt in de in het onderhavige geval te maken afweging over de inzet van de benodigde passende maatregelen, zeker in het licht van de landelijke problematiek rondom stikstof.

4.2.2.7. Regelingen ter ondersteuning van agrarische ondernemers

Voor ondernemers die op basis van (een combinatie) van innovatie, extensivering, omschakeling en verplaatsing tot de voor de aanpak geldende emissiereductie willen komen, zijn diverse regelingen beschikbaar, dan wel komen die beschikbaar. Hieronder wordt een aantal van die regelingen kort toegelicht. Voor meer informatie, verwijzen wij u naar de volgende website:
<https://www.onslevendlandschap.nl/aanpak-piekbelasting>.

De aankoop van gronden is geen onderdeel van de beëindigingsregelingen. Als aanvullend instrument is de Nationale Grondbank sinds 19 juli 2023 beschikbaar voor het aankopen van gronden indien de agrarisch ondernemer deze aanbiedt. Ook kan de Nationale Grondbank hele bedrijven aankopen die geschikt zijn als alternatieve locatie voor bedrijven die willen verplaatsen. Dit alles marktconform. Taxatie van de gronden vindt plaats op basis van huidig landbouwkundig gebruik en geldende bestemming. Door de Nationale Grondbank aangekochte gronden en bedrijven worden in overeenstemming met het gebiedsproces beschikbaar gesteld voor maatregelen zoals extensivering, ruil of verplaatsing. Hierdoor draagt de Nationale Grondbank bij aan de overgang naar duurzame landbouw, de versterking van de natuur, verbetering van de waterkwaliteit en de klimaatopgave. Dit zijn doelen van het NPLG.

Voor innovatie wordt gewerkt aan de openstelling van de module Investerings van de subsidieregeling 'Subsidiemodules brongerichte verduurzaming stal- en managementmaatregelen' voor bedrijven die onder de aanpak piekbelasting vallen. De investeringsmodule is momenteel in voorbereiding. De module zal zich richten op ondersteuning bij investering in brongerichte emissiearme stalsystemen en technieken. Bij de selectie wordt rekening gehouden met de effectiviteit van emissiearme stalsystemen in de praktijk.

Bij extensiveren gaat het om het verlagen van de veebezetting per hectare. In het kader van het Nationaal Strategisch Plan en van het Gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) zullen subsidies aangevraagd kunnen worden door (samenwerkingsverbanden van) melkveehouders in en rond veenweidegebieden en Natura 2000-gebieden die willen extensiveren en daarbij tevens meer

beweiding toepassen. De regeling is voor een bredere groep opgesteld dan alleen bedrijven die vallen onder de aanpak piekbelasting. De regeling stond open van 1 mei 2024 tot 31 mei 2024. Elk jaar zal subsidie voor extensivering van het melkveehouderij bij stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden worden gegeven. Dit gebeurt door het productie- en bemestingsvolume te verlagen.

Er komt een verplaatsingsregeling voor veehouderijen met piekbelasting. Deze bedrijven kunnen subsidie krijgen voor vrijwillige verplaatsing binnen Nederland of naar een ander land in de Europese Unie. De subsidie is ook voor onderzoek naar de haalbaarheid van de verplaatsing. Deze Landelijke verplaatsingsregeling veehouderijen met piekbelasting (LVVP) volgt later in 2024.

4.2.3. Daling stikstofdepositie Natura 2000-gebied Kempenland-West

Uit de natuurdoelanalyse van Kempenland-West en het daarbij horende advies van de Ecologische Autoriteit blijkt niet eenduidig binnen welke termijn de afname van stikstofdepositie moet zijn gerealiseerd. Zoals hiervoor toegelicht gaat de Afdeling – wanneer niet eenduidig is hoe groot de benodigde afname van stikstofdepositie moet zijn en binnen welke termijn deze moet worden gerealiseerd - er gelet op de inhoud van de Beheerplannen voor deze gebieden vanuit dat aan de instandhoudingsdoelstellingen van deze gebieden kan worden voldaan, als aannemelijk is dat in ieder geval een (blijvende) daling van stikstofdepositie op gebiedsniveau wordt gerealiseerd (zie de GOL II-uitspraak). In dat licht wijzen wij op het volgende.

De Afdeling heeft in de GOL II-uitspraak beoordeeld of aannemelijk is dat een (blijvende) daling van stikstofdepositie in Kempenland-West wordt gerealiseerd. Voor Kempenland-West is volgens de Afdeling aannemelijk dat een (blijvende) daling van stikstofdepositie in dit gebied wordt gerealiseerd. De Afdeling heeft in de GOL II-uitspraak de door provinciale staten en GS in de passende beoordeling betrokken maatregelen die waarborgen dat de natuurwaarden worden behouden of de verbeter- en hersteldoelen worden gerealiseerd, beoordeeld. Het gaat dan onder meer om de BOS en de staleisen uit de BOS zoals vastgelegd in de Interim Omgevingsverordening, thans Omgevingsverordening Noord-Brabant (hierna: Verordening). In de BOS, vastgesteld op 15 december 2020, zijn een reeks maatregelen opgenomen. Veel van deze maatregelen hebben een aanvang genomen voor 2018. Die maatregelen in Noord-Brabant hebben geleid tot een daling van de stikstofemissies in Noord-Brabant. De Afdeling acht het daarom aannemelijk dat deze maatregelen hebben bijgedragen aan een daling en zullen blijven bijdragen aan een daling van de stikstofdepositie in de hier relevante Natura 2000-gebieden. Hiermee staat voor de Afdeling vooralsnog voldoende vast dat de in die kwestie betrokken saldogevers niet nodig zijn om de vereiste daling van stikstofdepositie in deze gebieden te waarborgen.¹⁶ Dat wordt ook geïllustreerd aan de hand van de volgende tabel:

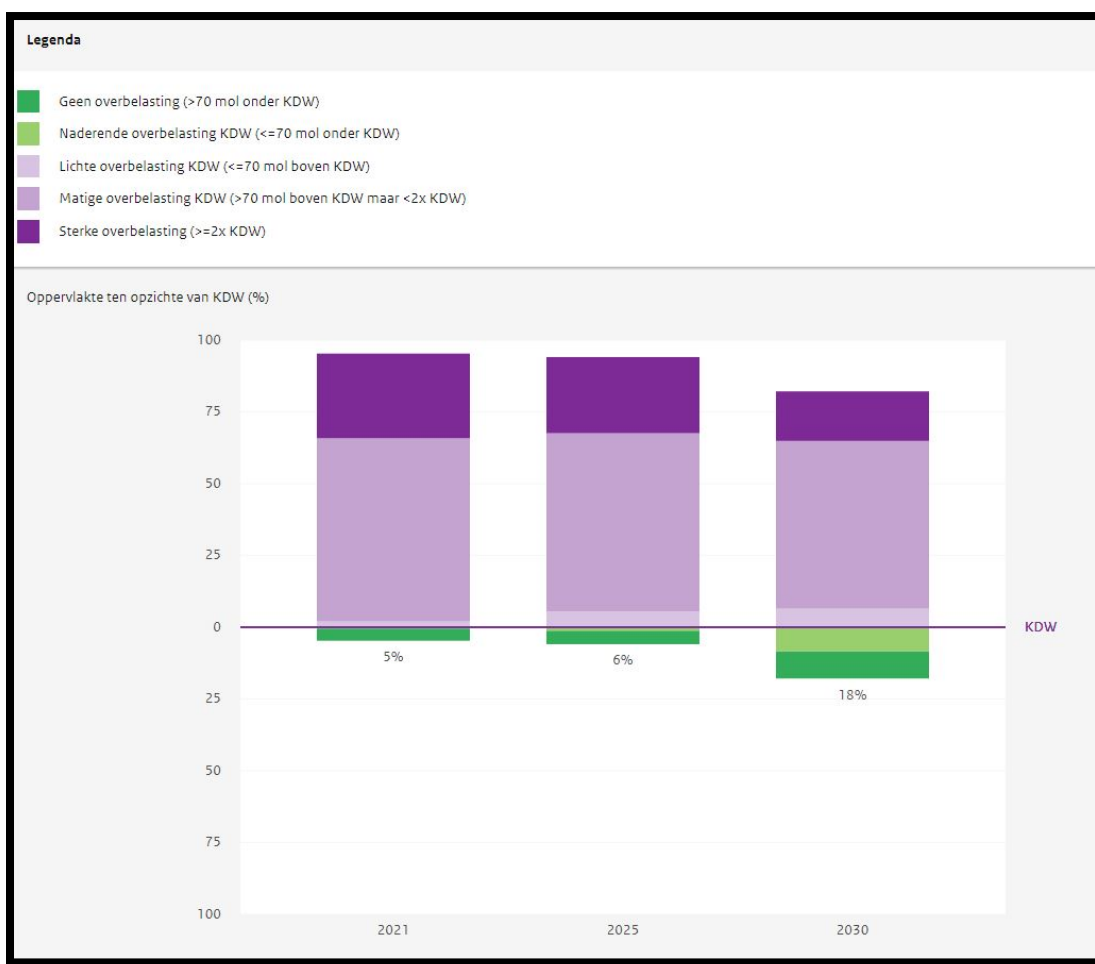
	2010	2016	2020	2023	-2027	2028-
<u>Loonse en Drunense Duinen & Leemkuilen</u>	800	654	569	321	267	239
Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek	534	456	395	230	191	170
Kempenland-West	964	778	678	388	322	285

¹⁶ ABRvS 14 februari 2024, ECLI:NL:RVS:2024:625, r.o. 49 e.v.

Gelet op het voorgaande vinden wij het (ook thans) aannemelijk dat een (blijvende) daling van stikstofdepositie in Kempenland-West wordt gerealiseerd met het hiervoor gepresenteerde pakket aan andere passende maatregelen.

In aanvulling op het voorgaande wijzen wij op het volgende.

Het RIVM onderzoekt elk jaar hoe de neerslag van stikstof zich ontwikkelt, of de stikstofdoelen haalbaar zijn en, later, of ze zijn gehaald. Daaruit blijkt dat er ongeveer 20 procent minder stikstof in de kwetsbare natuur terechtkomt dan in 2005. Naar verwachting daalt de neerslag tot 2030 verder. Dat komt vooral doordat verkeer en landbouw in binnen- en buitenland door maatregelen en regelgeving minder stikstof gaan uitstoten. De hoeveelheid stikstofdepositie boven de KDW is in de Natura 2000-gebieden met ongeveer 40 procent gedaald tussen 2005 en 2021. Toch is deze op veel plekken te hoog. In de natuurdoelanalyses wordt het programma AERIUS Monitor 2022 als bron gebruikt. Uit de huidige inzichten (AERIUS Monitor 2023) volgt dat er een daling in oppervlakte met een sterke overbelasting van de KDW te zien is voor het Natura 2000-gebied Kempenland-West (zie afbeelding hieronder).

Let wel, in 2023 heeft de WUR de normen voor stikstofdepositie op basis van nieuw wetenschappelijk onderzoek herzien. Die zijn verwerkt in bovenstaand overzicht. Daarnaast is in AERIUS de berekende neerslag van stikstof ook gewijzigd, ten opzichte van de vorige versie van AERIUS Monitor (aan de hand van de recentere metingen bij het bepalen van de stikstofdepositie).

Uit dit overzicht volgt dat er nog steeds sprake is van een (blijvende) daling in de neerslag van stikstof. Voor Nederlandse emissies wordt gebruik gemaakt van de ramingen van, en data geleverd door, het PBL. Jaarlijks wordt er door het PBL een Klimaat- en Energieverkenning gepubliceerd, waarin de verwachte verandering in emissies wordt ingeschat op basis van vastgesteld beleid, of op basis van voorgenomen én vastgesteld beleid, afhankelijk van het oordeel van PBL of het voorgenomen beleid al voldoende is uitgewerkt. In de depositiekaarten in AERIUS Monitor wordt gebruik gemaakt van het scenario met vastgesteld beleid. In de prognose van 2030 zijn de belangrijkste maatregelen uit de BOS meegenomen, maar is er alleen gerekend met het beleid dat tot 1 mei 2022 concreet was uitgewerkt. Dat betekent onder meer dat de regelingen met betrekking tot de agrarische bedrijfsbeëindigingen dus ook in deze versie van AERIUS Monitor niet (volledig) zijn meegenomen.

AERIUS Monitor laat zien dat de depositie in het Natura 2000-gebied Kempenland-West in de periode vanaf 2021 is gedaald én dat de depositie in de periode tot 2030 nog verder zal dalen.

4.2.4. Tussenconclusie

Gelet op het hierboven beschreven pakket van andere (passende) maatregelen en de aannemelijk gemaakte afname van stikstofdepositie in Kempenland-West zijn GS van oordeel dat een gedeeltelijke intrekking van de natuurvergunning voor stal 6 niet noodzakelijk is ter uitvoering van artikel 6, tweede lid, van de Hrl. De (dreigende) verslechtering van de natuurwaarden in de betreffende Natura 2000-gebieden waar stal 6 (zij het beperkt) ook invloed op heeft, wordt voorkomen door het treffen van andere passende maatregelen, daaronder begrepen de (vrijwillige) beëindigingsregelingen (als bronmaatregelen). Hierdoor is het niet nodig om de Natuurvergunning 2015 voor wat betreft stal 6 in te trekken op basis van 5.4 lid 2 Wnb. Daarbij betrekken wij ook de rechtszekerheid van vergunninghouder bij een onherroepelijke natuurvergunning voor wat betreft de keuze voor de in te zetten passende maatregelen.

Ook gelet op de stikstofdepositie als gevolg van de stikstofemissies zijn de positieve gevolgen van een gedeeltelijke intrekking, zeker als daarbij de maatschappelijke kosten van de (mogelijk) verschuldigde nadeelcompensatie worden betrokken, gering. Dit geldt temeer wanneer de beperkte positieve gevolgen worden afgezet tegen de stikstofwinst die wordt behaald als gevolg van het pakket met (andere) passende maatregelen, waaronder de opkoop van piekbelasters.

In het verzoek wordt aangegeven dat bij een afwijzing van onderhavig intrekkingsverzoek een gedeeltelijke wijziging van de natuurvergunning voor wat betreft het te installeren stalsysteem in stal 6 zal moeten plaatsvinden. Wij geven, conform hetgeen uiteengezet in paragraaf 4.1.2, uitvoering aan het verzoek tot wijziging van de natuurvergunning op grond van artikel 5.4, eerste lid, aanhef en onder c, van de Wnb. In de volgende paragraaf wordt daarop ingegaan.

4.3. Wijziging stalsysteem bestreden natuurvergunning

De indiener van onderhavig verzoek geeft aan dat, als GS de vergunning niet gedeeltelijk intrekken, de vergunning gewijzigd moet worden nu er een ander stalsysteem is gerealiseerd. De rechtbank oordeelt in de tussenuitspraak dat in het bestreden besluit noch in het verweerschrift een motivering is opgenomen voor de weigering om de natuurvergunning uit 2015 te wijzigen naar het inmiddels in een omgevingsvergunning vergunde huisvestingssysteem met code BWL 2010.34.V10 (r.o. 14.3).

In het kader van de belangenafweging die gemaakt moet worden voor de beoordeling van artikel 5.4, eerste lid, onder c, van de Wnb, heeft de vergunninghouder in een brief van 29 maart 2024 aangegeven ermee in te kunnen stemmen wanneer in het te nemen herstelbesluit aangaande het

verzoek op basis van artikel 5.4 van de Wnb het vergunde stalsysteem voor stal 6 wordt gewijzigd (**Bijlage 2**). Het gaat om wijziging naar het stalsysteem met Rav-code A1.13 en BWL nummer BWL 2010.34.V11, thans onder de Omgevingswet code HA1.12 met huisvestingsnummer Ow 2010.34. Wij zien daarom geen reden om het stalsysteem in de bestreden natuurvergunning niet te wijzigen. Dit wordt hieronder verder toegelicht.

Wij wijzen het verzoek, voor wat betreft de wijziging van de natuurvergunning, toe.

De indiener heeft gelijk dat er, gezien recente inzichten, een onzekerheid voor wat betreft de emissiefactor van het emissiearme systeem met Rav-code A1.13 (thans code OW 2010.34) is ontstaan. Naar aanleiding van het verzoek en de onzekerheid met betrekking tot het stalsysteem, is inzichtelijk gemaakt wat het met mest besmeurde oppervlak per dierplaats en het melkureumgehalte bedraagt (**Bijlage 2**). Het totale met mest besmeurde oppervlak in stal 6 is 839 m². Dit komt neer op 4,0 m² per dierplaats. Daarnaast blijkt uit contact met de vergunninghouder en een aangeleverd jaaroverzicht dat elk jaar een melkureumgehalte van onder 23 mg/100 ml melk wordt behaald. Dit is vastgelegd in de bij dit besluit behorende voorschriften (**Bijlage 1**) voor het emissiearme stalsysteem met Rav-code A1.13 (thans code Ow 2010.34) verbonden aan de natuurvergunning van 9 december 2015 (kenmerk: Z/006303/22905). In aanvulling op de stalbeschrijving bieden de maatregelen die getroffen worden en die zijn voorgeschreven in de voorschriften de op basis van artikel 6, derde lid, van de Hrl bedoelde zekerheid. Wij vinden het voldoende gewaarborgd dat het aangehouden rendement van emissiearm stalsysteem met Omgevingswet code HA1.12 wordt behaald. De ammoniakemissie veroorzaakt door stal 6 is daardoor niet 2.310,0 kg NH₃/jr, maar 1.449,0 kg NH₃/jr (gebaseerd op 6,9 kg NH₃ per dierplaats). Door de wijziging van de bestreden natuurvergunning is 861 kg NH₃/jr aan latente ruimte uit de vergunde situatie aan de Honcoopseweg 2 te Hilvarenbeek gehaald. Nu de stal met het emissiearme stalsysteem met Rav-code A1.13 (thans code Ow 2010.34) ook is gerealiseerd, is van latente ruimte verder geen sprake meer.

5 Conclusie

Gelet op het vorenstaande wegen wij het belang van de vergunninghouder bij het behoud van de onherroepelijke vergunning voor wat betreft de ingebruikname van stal 6 met het gerealiseerde emissiereducerende stalsysteem zwaarder, dan het inzichtelijk gemaakt natuurbelang om tot partiële intrekking over te gaan. Wij menen dat een intrekking op basis van artikel 5.4, eerste lid, onder c, van de Wnb gelet op de verrichte integrale belangenafweging ook onevenredig zou zijn. In zoverre wordt het verzoek om intrekking afgewezen.

Gelet op het in dit besluit beschreven pakket van andere (passende) maatregelen en de aannemelijk gemaakte afname van stikstofdepositie in de Natura 2000-gebieden waaronder Kempenland-West, zijn GS daarnaast van oordeel dat een gedeeltelijke intrekking van de natuurvergunning voor stal 6 niet noodzakelijk is ter uitvoering van artikel 6, tweede lid, van de Hrl. De (dreigende) verslechtering van de natuurwaarden in de betreffende Natura 2000-gebieden waar stal 6 (zij het beperkt) ook invloed op heeft, wordt voorkomen door het treffen van andere passende maatregelen, daaronder begrepen de (vrijwillige) beëindigingsregelingen (als bronmaatregelen). Hierdoor is het niet nodig om de natuurvergunning van 9 december 2015 (kenmerk: Z/006303/22905) voor wat betreft stal 6 in te trekken op basis van 5.4 lid 2 Wnb. Daarbij betrekken wij ook de rechtszekerheid van vergunninghouder bij een onherroepelijke natuurvergunning voor wat betreft de keuze voor de in te zetten passende maatregelen.

Op grond van artikel 5.4, eerste lid, aanhef en onder c, van de Wnb besluiten wij wel de

natuurvergunning voor het bedrijf aan de Honcoopseweg 2 te Hilvarenbeek te wijzigen, voor wat betreft het toepassen van stalsysteem met Rav-code A1.13 (thans code Ow 2010.34) in stal 6.

BIJLAGE 1 – Voorschriften ten aanzien van het emissiearme stalsysteem met code OW 2010.34

1. Het totale met mest besmeurde oppervlak mag niet groter zijn dan 839 m² zoals op de bijgaande plattegrondtekening aangegeven arcering voor het met mest besmeurde oppervlak. Besmeurde gedeelten buiten deze arcering dienen terstond gereinigd te worden;
2. Bij een onderbezetting van meer dan 10% van het vergunde aantal melk- en kalfkoeien in stal 6, dient het teveel aan beloopbaar oppervlak en bijbehorende emitterend kelderoppervlak te worden afgesloten en zo afgedekt te worden dat hieruit geen emissies kunnen optreden;
3. Het melkureumgehalte mag niet hoger zijn dan 23,0 mg/100 ml. Binnen het bedrijf dient een registratie aanwezig te zijn van het ureumgehalte van de melk. Hiertoe dienen alle metingen en de uitkomsten van de berekening van het gewogen gemiddelde ureumgehalte van alle melkleveranties in een bepaald kalenderjaar, minimaal 5 jaar bewaard te worden en op verzoek van een toezichthouder terstond getoond worden;
4. Van het stalsysteem met code Ow 2010.34 in stal 6 dient binnen 1 maand na onherroepelijk worden van het besluit een opleveringsverklaring opgesteld te zijn waarin is toegelicht hoe aan alle vereisten van het stalsysteem met code Ow 2010.34 is voldaan. De opleveringsverklaring moet aanwezig zijn binnen het bedrijf en op verzoek van een toezichthouder terstond getoond worden;
5. Van het stalsysteem met code Ow 2010.34 in stal 6 dient binnen 3 maanden na onherroepelijk worden van het besluit een onderhouds- en keuringsplan te zijn opgesteld en ter goedkeuring te zijn toegezonden aan de Omgevingsdienst Brabant Noord. Het plan bevat tenminste de uitwerking van de vereisten van het stalsysteem met code Ow 2010.34 en een logboek waarin alle registraties en onderhoudswerkzaamheden worden geregistreerd. De vloer dient onderhouden en hersteld te worden conform het goedgekeurde onderhouds- en keuringsplan;
6. Onverminderd voorschrift 5 dienen geconstateerde gebreken aan de mestrobot of de Ecovloer conform het stalsysteem met code Ow 2010.34 terstond te worden verholpen;
7. De reiniging van de vloer vindt ten minste gemiddeld elke twee uur plaats met een mestrobot, over het gehele met mest besmeurde oppervlak;
8. De mestrobot, de cassettes en afsluitkleppen in de roosterspleten dienen tenminste elke twee maanden te worden gecontroleerd op beschadigingen en, indien nodig, te worden hersteld of vervangen. Er dient in een logboek bijgehouden te worden wanneer en door wie de controle en het onderhoud van de mestrobot, de cassettes en afsluitkleppen heeft plaatsgevonden;
9. Elke 2 jaar dient de complete werking van het systeem gecontroleerd te worden door een deskundige onafhankelijke partij. De uitkomst van de controle dient minimaal 5 jaar bewaard te worden en op verzoek van een toezichthouder terstond getoond te worden. Vastgestelde gebreken dienen direct verholpen te worden en handelingen ter verhelping hiervan dienen tevens vastgelegd te worden in een logboek;
10. Het gebruik en onderhoud van het stalsysteem met code Ow 2010.34 in stal 6 dient te allen tijde conform de voorschriften in de systeembeschrijving uitgevoerd en geregistreerd te worden.

BIJLAGE 2 –Plattegrondtekening behorend bij voorschriften bijlage 1

- Separaat toegevoegd

BIJLAGE 3 – brief vergunninghouder

- Separaat toegevoegd

BIJLAGE 4 – Onderbouwing emissie stal 6

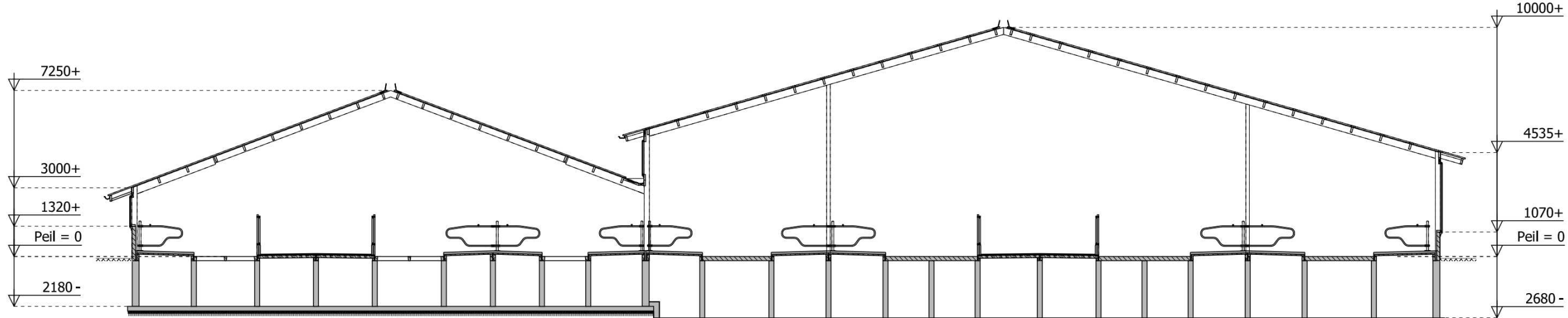
- Separaat toegevoegd

BIJLAGEN 5 & 6 – stikstofberekeningen prognose LBV en LBV(plus)

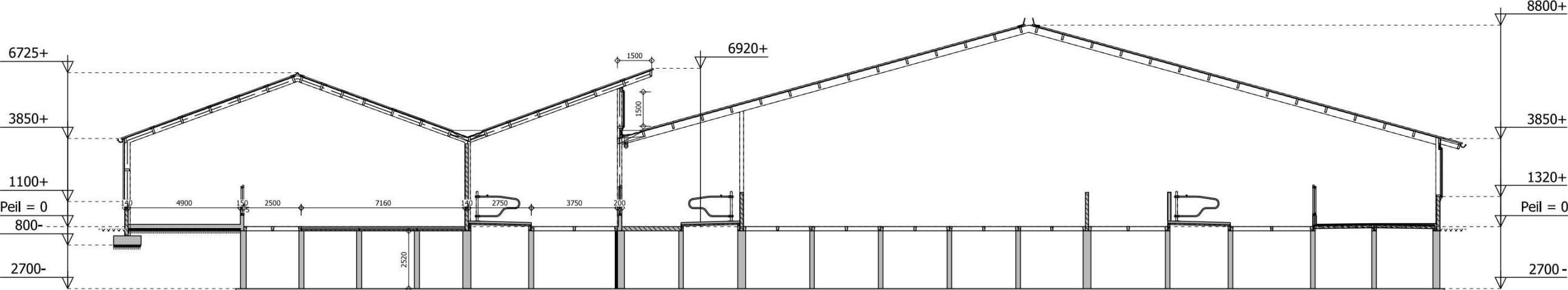
- Separaat toegevoegd:
 - Bijlage 5: AERIUS-berekening meerdere bronnen (kenmerk: RfcdcFWrkJM)
 - Bijlage 6: AERIUS-berekening enkele bron dichtbij (kenmerk: RdK1fvcYKwov)

BEDRIJFSOVERZICHT / AANTAL DIERPLAATSEN

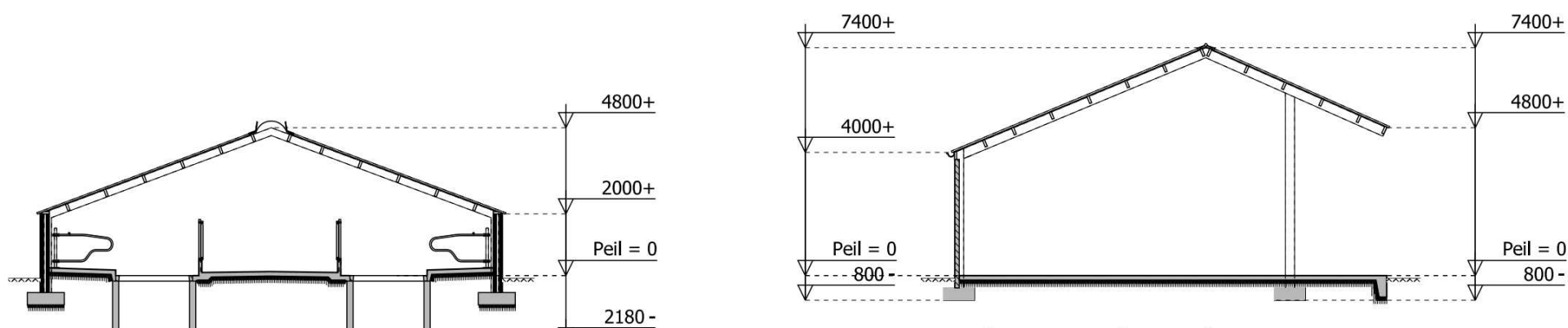
OMSCHRIJVING	GEBOUW-1	GEBOUW-2	GEBOUW-3	GEBOUW-4	GEBOUW-5	GEBOUW-6	KALVERIGLOF	TOTAAL
melk- en kalfkoeien > 2 jaar	353 stuks	14 stuks	71 stuks	61 stuks		210 stuks	10 stuks	577 stuks
vrouwelijk jongvee tot 2 jaar	42 stuks		310 m²	620 m²	machine / ventilatiebeheering + opslag pool & stro	3.880 m³	5 m³	184 stuks
drijfmest opslag	3.562 m³	2.350 m³						10.722 m³
vaste mestopslag	20 m³	23 m³						91 m³

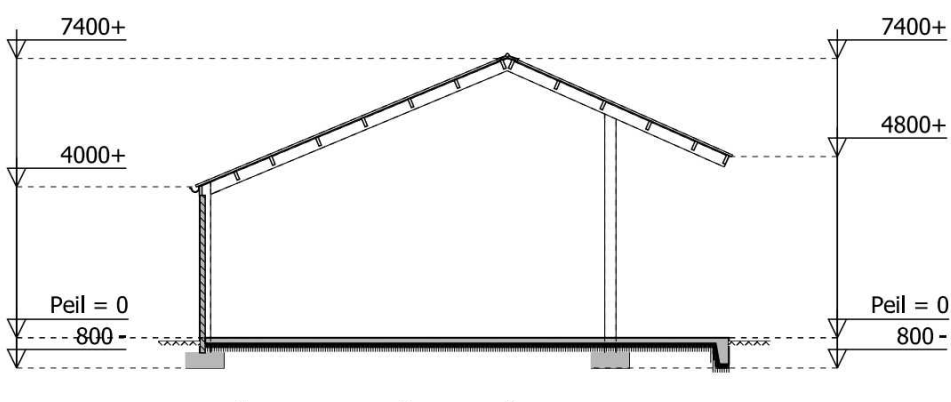
- doorsnede stal 1 & 6 -

- doorsnede stal 2 & 4 -

- doorsnede stal 3 -

- doorsnede stal 5 -

MOTOREN EN DERGELIJKE

Nr.	Aantal	Capaciteit	Omschrijving
1		21000 ltr	melktank
2	2x	0,18 kw	roerder
3		24,0 kw	boiler (355 ltr.)
4		17,0 kw	koelaggregaat (12kg R404)
5			warmte-terugwinning
6		4,00 kw	hydrauliekpomp
7		7,50 kw	aandrijfmotor carrousel
8		4,00 kw	compressor
9		7,50 kw	vacuümpomp
10			voorraadvat KI
11		0,50 kw	computer
12		2,20 kw	aandrijfmotor oprijfhek
13			kw
14			voorkoeler
15	5x	0,75 kw	krachtvoerbak
16			grondwaterbron (253 mtr diep)
17		2,20 kw	grondwaterpomp
18			drukvat
19		16,0 kw	boiler (178 ltr)
20		10 ton	kunstmestsilo
21		16 ton	kunstmestsilo
22		7 ton	voersilo
23	2x	14 ton	voersilo
24		10 ton	voersilo
25		3,00 kw	reinigingsmotor
26		5,50 kw	kalverdrinkautomaat
27		2200 ltr	dieseltank in lekbak
28		0,50 kw	dieselpomp
29		40,0 kw	bolcat
30		75,0 kw	verreiker
31	2x	100,0 kw	tractor
32		10,0 kw	elektrisch handgereedschap
33		4,50 kw	lasapparaat
34		2,20 kw	compressor
35		200 ltr	smeerolie (in lekbak)
36		200 ltr	afgewerkte olie (in lekbak)
37		3,00 kw	reinigingsmotor
38		50 m³	tarwegistconcentraat silo
39		4,00 kw	roerder
40		2,20 kw	pomp
41	2x	25,0 kw	elektrische mestmixer
42		250,0 ltr	reinigingsmiddelen
43	2x	25,0 ltr/kg	medicijnkast
44		600,0 ltr	afvalcontainer
45		50,0 ltr/kg	bestrijdingsmiddelen

- 0,80 kw ventilator 600 mm
- symbol voor motor
- erfverharding (overig)
- erfverharding (beton)
- betonrooster
- stroroster
- sleuvenvloer
- Eco-vloer (OW 2010.34)
- poederblusser voor brandklasse A,B en C met vermelding van inhoud in kg

Situatie:

Gemeente: Hilvarenbeek
Sectie: P
nummer(s): 2173
Schaal: 1: 2000

Vestiging Gitz T. 013 519958	PROJECTNUMMER 10196.C023	TEKENAAR PR/RDL SCHAL 1:200 BLAD 1-01	DATE 22-06-2015 VERSIJNEN 29-03-2024
Vestiging Someren T. 0953 740015 Info@dunadvies.nl www.dunadvies.nl	TEKENING NB-wet onder PAS OORDEEL agrarisch bedrijf aan de Honcoopseweg 2 te Hilvarenbeek		

College van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant
Postbus 90151
5200 MC 's-Hertogenbosch

Gilze, 29-03-2024

Uw kenmerk: Z/158562-350211

Ons kenmerk: FH/10196-037

Betreft: Reactie op tussenuitspraak Rechtbank d.d. 21 december 2023

Geachte College,

Namens cliënt, Maatschap Moonen-Deenen, Honcoopseweg 2, 5081 XS te Hilvarenbeek stuur ik u dit schrijven/verklaring.

Op 15 februari 2023 heeft u een besluit genomen, bij u bekend onder kenmerk Z/158562-350211, om het verzoek van Het Groene Schild op grond van artikel 5.4 van de Wet Natuurbescherming af te wijzen. Het betreffende verzoek betreft een gedeeltelijke intrekking van de Wet natuurbeschermingsvergunning zoals verleend op 9 december 2015 (kenmerk Z/006303/22908) voor wat betreft stal 6 aan de Honcoopseweg 2, 5081 XS te Hilvarenbeek.

Tegen dit besluit heeft stichting Brabantse Milieufederatie te Tilburg beroep aangetekend. Op 21 december 2023 heeft Rechtbank Oost-Brabant daarop een uitspraak gedaan, waarin een gebrek in het besluit wordt aangegeven, en uw college de mogelijkheid wordt geboden dat gebrek te herstellen. Naar aanleiding hiervan treft u dit schrijven.

Zoals u weet is de betreffende stal 6 volledig gerealiseerd en bovendien volledig bevolkt met de vergunde 210 melkkoeien. Echter, afwijkend van de op 9 december 2015 verleende vergunning is in deze stal niet het vergunde stalsysteem met Rav-code A1.6 met BWL-nummer BWL 2009.11.V4, thans onder de omgevingswet code HA1.5 met huisvestingsnummer OW2009.11 gerealiseerd. In deze stal is het schonere en minder emitterende stalsysteem met Rav-code A1.13 met BWL nummer BWL 2010.34.V11, thans onder de Omgevingswet code HA1.12 met huisvestingsnummer OW2010.34 gerealiseerd. Het aantal dierplaatsen is en blijft ongewijzigd 210 stuks zoals opgenomen in de geldende vergunning.

Hierbij geven wij aan dat cliënt ermee kan instemmen wanneer u in het te nemen herstelbesluit aangaande het verzoek op basis van artikel 5.4 van de Wet natuurbescherming besluit tot wijziging van het vergunde stalsysteem voor stal 6. Wat client betreft kan voor stal 6 vastgelegd worden dat enkel het schonere stalsysteem met Rav-code A1.13 met BWL nummer BWL 2010.34.V11, thans onder de Omgevingswet code HA1.12 met huisvestingsnummer OW2010.34 is toegestaan. Wij verzoeken u tevens voorwaarden op te nemen ten einde een goede uitvoering én werking van het betreffende stalsysteem te waarborgen. Wij stellen u voor de navolgende met uw provincie afgestemde voorwaarden daartoe op te nemen:

1. het totale met mest besmeurde oppervlak mag niet groter zijn dan 839 m² zoals op de bijgaande plattegrondtekening aangegeven arcering voor het met mest besmeurde oppervlak. Besmeurde gedeelten buiten deze arcering dienen terstond gereinigd te worden;
2. bij een onderbezetting van meer dan 10% van het vergunde aantal melk- en kalfkoeien in stal 6, dient het teveel aan beloopbaar oppervlak en bijbehorende emitterend kelderoppervlak te worden afgesloten en zo afgedekt te worden dat hieruit geen emissies kunnen optreden;
3. het melkureumgehalte mag niet hoger zijn dan 23,0 mg/100 ml. Binnen het bedrijf dient een registratie aanwezig te zijn van het ureumgehalte van de melk. Hiertoe dienen alle metingen en de uitkomsten van de berekening van het gewogen gemiddelde ureumgehalte van alle melkleveranties in een bepaald kalenderjaar, minimaal 5 jaar bewaard te worden en op verzoek van een toezichthouder terstond getoond worden;
4. Van het stalsysteem met code OW2010.34 in stal 6 dient binnen 1 maand na onherroepelijk worden van het besluit een opleveringsverklaring opgesteld te zijn waarin is toegelicht hoe aan alle vereisten van het stalsysteem met code OW2010.34 is voldaan. De opleveringsverklaring moet aanwezig zijn binnen het bedrijf en op verzoek van een toezichthouder terstond getoond worden;
5. Van het stalsysteem met code OW2010.34 in stal 6 dient binnen 3 maanden na onherroepelijk worden van het besluit een onderhouds- en keuringsplan te zijn opgesteld en ter goedkeuring te zijn toegezonden aan de Omgevingsdienst Brabant Noord. Het plan bevat tenminste de uitwerking van de vereisten van het stalsysteem met code OW2010.34 en een logboek waarin alle registraties en onderhoudswerkzaamheden worden geregistreerd. De vloer dient onderhouden en hersteld te worden conform het goedgekeurde onderhouds- en keuringsplan;
6. Onverminderd voorschrift 5 dienen geconstateerde gebreken aan de mestrobot of de Ecovloer conform het stalsysteem met code OW2010.34 terstond te worden verholpen;
7. De reiniging van de vloer vindt ten minste gemiddeld elke twee uur plaats met een mestrobot, over het gehele met mest besmeurde oppervlak;
8. De mestrobot, de cassettes en afsluitkleppen in de roosterspleten dienen tenminste elke twee maanden te worden gecontroleerd op beschadigingen en, indien nodig, te worden hersteld of vervangen. Er dient in een logboek bijgehouden te worden wanneer en door wie de controle en het onderhoud van de mestrobot, de cassettes en afsluitkleppen heeft plaatsgevonden;
9. Elke 2 jaar dient de complete werking van het systeem gecontroleerd te worden door een deskundige onafhankelijke partij. De uitkomst van de controle dient minimaal 5 jaar bewaard te worden en op verzoek van een toezichthouder terstond getoond te worden. Vastgestelde gebreken dienen direct verholpen te worden en handelingen ter verhelping hiervan dienen tevens vastgelegd te worden in een logboek;
10. het gebruik en onderhoud van het stalsysteem met code OW2010.34 in stal 6 dient te allen tijde conform de voorschriften in de systeembeschrijving uitgevoerd en geregistreerd te worden.

Wij verzoeken u voorgaande uiteenzetting en verzoek te betrekken in het door u te nemen herstelbesluit, teneinde het gebrek in uw besluit zo goed mogelijk te kunnen herstellen.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd verblijven wij namens Maatschap Moonen – Deenen,

Met vriendelijke groet,

Bijlage:

Tekening bedrijf met aanduiding mest besmeurd oppervlak stal 6.

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen

Bijlage 1 Onderbouwing emissie stal 6

Voor het bedrijf is een vergunning Wet natuurbescherming verleend door de provincie Noord-Brabant op 09-12-2015. In onderstaande tabel zijn de vergunde dieraantallen weergegeven.

Tabel 1 Verleende vergunning Wet Natuurbescherming d.d. 09-12-2015

Stal nr.	Huisvestingssysteem			Diercategorie	Aantal dieren/ dierplaatsen	Ammoniak	
	Code	Houderij/hoktype	Code systeem- beschrijving			Kg NH ₃ per dier	Totaal kg NH ₃
1	A 1.5	loopstal met sleufvloer en mestschuif	{BWL 2010.24.V7) Holcim/Zeus beton/De Boer Beton	Melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar	133	11,800	1.569,400
1	A 1.100	overige huisvestingssystemen, beweiden	-	Melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar	154	13,000	2.002,000
1	A 1.100	overige huisvestingssystemen	-	Melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar	66	13,000	858,000
1	A 3.100	overige huisvestingssystemen	-	Vrouwelijk jongvee tot 2 jaar	42	4,400	184,800
2	A 1.100	overige huisvestingssystemen, beweiden	-	Melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar	14	13,000	182,000
3	A 3.100	overige huisvestingssystemen	-	Vrouwelijk jongvee tot 2 jaar	81	4,400	356,400
4	A 3.100	overige huisvestingssystemen	-	Vrouwelijk jongvee tot 2 jaar	61	4,400	268,400
6	A 1.6	ligboxenstal met dichte hellende vloer, met profilering, met snelle gieraafvoer met mestschuif	{BW: 2009.11.V6) Concretit	Melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar	210	11,000	2.310,000
						totaal NH₃	7.731,000

In de beoogde situatie is stal 6 gewijzigd uitgevoerd. Stal 6 is voorzien van een emissiearm systeem BWL 2010.34.V11 (thans onder de omgevingswet bekend onder OW 2010.34.V1) in plaats van een emissiearm systeem conform BWL 2009.11.V6 (Thans onder de omgevingswet bekend onder OW 2009.11.V1)

Tabel 2 Beoogde situatie (gerealiseerd)

Stal nr.	Huisvestingssysteem			Diercategorie	Aantal dieren/ dierplaatsen	Ammoniak	
	Code	Houderij/hoktype	Code systeem-beschrijving			Kg NH ₃ per dier	Totaal kg NH ₃
1	A 1.5	loopstal met sleufvloer en mestschuif	{BWL 2010.24.V6} Holcim / Zeus beton/ De Boer Beton	Melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar	133	11,800	1.569,400
1	A 1.100	overige huisvestingssystemen, beweiden	-	Melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar	154	13,000	2.002,000
1	A 1.100	overige huisvestingssystemen	-	Melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar	66	13,000	858,000
1	A 3.100	overige huisvestingssystemen	-	Vrouwelijk jongvee tot 2 jaar	42	4,400	184,800
2	A 1.100	overige huisvestingssystemen, beweiden	-	Melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar	14	13,000	182,000
3	A 3.100	overige huisvestingssystemen	-	Vrouwelijk jongvee tot 2 jaar	81	4,400	356,400
4	A 3.100	overige huisvestingssystemen	-	Vrouwelijk jongvee tot 2 jaar	61	4,400	268,400
6	A 1.13	ligboxenstal met roostervloer voorzien van cassettes in de roosterspleten en mestschuif	BWL 2010.34.V11 {Anders Beton {Ecovloer}}	Melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar	210	7,000	1.470,000
totaal NH₃							6.891,000

Tabel 3 Beoogde situatie (na correcte melkureumgehalte en mest besmeurd oppervlak)

Stal nr.	Huisvestingssysteem			Diercategorie	Aantal dieren/ dierplaatsen	Ammoniak	
	Code	Houderij/hoktype	Code systeem- beschrijving			Kg NH ₃ per dier	Totaal kg NH ₃
1	A 1.5	loopstal met sleufvloer en mestschuif	{BWL 2010.24.V7} Holcim/Zeus beton/De Boer Beton	Melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar	133	11,800	1.569,400
1	A 1.100	overige huisvestingssystemen, beweiden	-	Melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar	154	13,000	2.002,000
1	A 1.100	overige huisvestingssystemen	-	Melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar	66	13,000	858,000
1	A 3.100	overige huisvestingssystemen	-	Vrouwelijk jongvee tot 2 jaar	42	4,400	184,800
2	A 1.100	overige huisvestingssystemen, beweiden	-	Melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar	14	13,000	182,000
3	A 3.100	overige huisvestingssystemen	-	Vrouwelijk jongvee tot 2 jaar	81	4,400	356,400
4	A 3.100	overige huisvestingssystemen	-	Vrouwelijk jongvee tot 2 jaar	61	4,400	268,400
6	A 1.13	ligboxenstal met roostervloer voorzien van cassettes in de roosterspleten en mestschuif	BWL 2010.34.V11 {Anders Beton {Ecovloer}}	Melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar	210	6,900	1.449,000
totaal NH ₃							6.870,000

Toelichting emissienorm stal 6

Op 8 april 2022 heeft de rechtbank Oost-Brabant uitspraak gedaan omtrent de vastgestelde RAV-norm van de ECO-vloer (BWL 2010.34.V11). Deze rechtszaak (ECLI:NL:RBOBR:2022:1323) is tot stand gekomen, nadat is gebleken dat de emissienorm op de RAV-lijst onder afwijkende omstandigheden is bepaald dan de omstandigheden waar in de systeembeschrijving aan voldaan moet worden. Bij toetsing aan de vastgestelde norm in artikel 2.7 van de Wet natuurbescherming kan volgens die uitspraak niet zonder meer van de haalbaarheid van de in de RAV genoemde emissiefactoren worden uitgegaan. In de RAV-lijst is voor de BWL 2010.34.V11 (A1.13) op dit moment een emissiefactor van 7 kg NH₃/dier/jr vastgelegd.

Ten behoeve van de uitspraak is het deskundig bureau, Stichting Advisering Bestuursrechtspraak (STAB) ingeschakeld, om te onderzoeken of het beloofde rendement ook kan worden behaald. De rechtbank is naar aanleiding van de bevindingen van het STAB advies tot oordeel gekomen dat het beloofde rendement voor BWL 2010.34.V11 niet zonder meer kan worden behaald. Om deze reden dient de RAV-factor in het kader van de Wet natuurbescherming te worden gecorrigeerd.

Meetprotocol

De STAB heeft de proefmetingen voor het vaststellen van de RAV-factor onderzocht aan de hand van de hiervoor vastgestelde meetprotocollen. In deze meetprotocollen staat de werkwijze voor metingen van ammoniakemissie uit huisvestingssystemen beschreven. Door het gebruik van een meetprotocol wordt iedere meting, waarbij een ammoniakemissie wordt bepaald, op gelijke wijze uitgevoerd. Met een emissiefactor van een huisvestingssysteem wordt bedoeld, de jaargemiddelde emissie van het systeem per dierplaats, met inachtneming van leegstandperiodes. Door specifieke parameters te standaardiseren wordt bereikt dat afwijkende omstandigheden kunnen worden teruggerekend naar een standaardwaarde. In het meetprotocol worden drie parameters gestandaardiseerd:

1. De buitentemperatuur (10,5 °C)

Dit is een parameter waar niet op wordt gecorrigeerd.

2. Het melk ureumgehalte (23 mg per 100 ml)

Bij het vaststellen van de RAV emissiefactor wordt, in het meetprotocol, uitgegaan van een gemiddelde waarde van 23 mg melkureum per 100 ml melk. Hierbij is de voerverstrekking en de hoeveelheid ruw-eiwit in het voer bepalend. In de praktijk wordt dit ureumgehalte echter los gelaten, aangezien er géén standaard wordt genoemd in de stalbeschrijving van het emissiearm systeem. Echter heeft de voersamenstelling wel invloed op het ureumgehalte en de daarbij samenhangende ammoniakemissie. Bij ieder punt dat het melkureum stijgt dan wel daalt dient de emissienorm gecorrigeerd te worden met 2,5% omhoog respectievelijk omlaag. Dit betekent dat voor ieder melkveebedrijf het ureumgehalte moet worden betrokken bij het bepalen van de ammoniakemissie van emissiearme stalsystemen in het kader van de wet Natuurbescherming.

3. Het met mest besmeurd oppervlak (4,5 m² per dierplaats)

Bij het vaststellen van de RAV emissiefactor wordt, in het meetprotocol, uitgegaan van een met mest besmeurd oppervlak van 4,5 m² per dierplaats. In het leaflet voor BWL 2010.34.V11 is het maximum toegestane emitterend oppervlak van dit staltype vastgelegd op 5,5 m² per dierplaats. Bij iedere m² toename dan wel afname van het mest besmeurd oppervlak dient de ammoniakemissie t.o.v. de vastgestelde oppervlakte in het meetprotocol met 2,8% per m² te worden verhoogd, respectievelijk te worden verlaagd. Bij het bepalen van de ammoniakemissie bij een melkveebedrijf dient dan ook het met mest besmeurd oppervlak per aanwezig dier te worden meegenomen.

Na aanleiding van het STAB onderzoek is geconstateerd dat niet kan worden vastgesteld dat het huidige meetrapport daadwerkelijk voldoet aan het meetprotocol.

Op basis van dit STAB advies heeft de rechtbank vastgesteld dat een aantal factoren van invloed kunnen zijn op de ammoniakemissie van het emissiearm stalsysteem. Daarbij is de rechtbank van oordeel dat bij de onderstaande factoren een correctie moet plaatsvinden.

Emissiefactor

Uit het STAB verslag blijkt dat, na onderzoek van het meetprotocol, de emissiefactor voor BWL 2010.34.V11 in eerste instantie 6,9 kg NH₃ bedraagt. Nader onderzoek heeft uitgewezen dat de emissiefactor 6,7 kg NH₃ bedraagt. Dit wordt gehaald wanneer een melkveebedrijf volledig voldoet aan de standaardwaarde welke zijn vastgesteld in het meetprotocol. Bij iedere afwijking aan het ureumgehalte en met mest besmeurd oppervlak kan de ammoniakemissie hoger dan wel lager bedragen. Zoals voorgaand is benoemd dient het ureumgehalte met 2,5% per punt te worden gecorrigeerd en het met mest besmeurd oppervlak met 2,8% per m². Tevens dient volledig aan de leaflet van het emissiearme systeem te worden voldaan. Het vloeroppervlak dient derhalve minimaal om de 2 uur te worden geschoven, etc. Echter dient enkel afgeweken te worden van het mest besmeurd oppervlakte. Deze dient zoals bovenstaand gecorrigeerd te worden.

Op basis van het bovenstaande dient de ammoniakemissie specifiek te worden bepaald voor deze stal 6. In de onderstaande tabel zijn de waarden uit het meetprotocol weergegeven met daarbij de correctie daarvan op basis van de feitelijke omstandigheden in de betreffende stal 6. Daarbij is voor iedere afwijking in de werkelijke situatie ten opzichte van het meetprotocol een correctie toegepast.

In onderstaande diertabel is als worst case uitgegaan van de afgeronde ammoniakemissie bepaald op basis van het meetprotocol en gecorrigeerd met bovenstaande waarden.

Tabel 4 Correctie emissienorm

Melkkoeien		
Huisvestingsysteem		
BWL-code	BWL 2010.34.V11	
Beschrijving	Ecovloer	
Emissiefactor (volgens meetrapport)	7	kg NH ₃ /dierpl/jr
Standaardwaarde conform meetprotocol		
Vloeroppervlak	4,5	m ²
Ureumgetal	23	mg/100g melk
Omrekeningsfactoren		
Vloeroppervlak	2,80%	per m ² opp
Ureumgetal	2,50%	per mg ureumgetal
Aanvraag		
Vloeroppervlak	4	m ²
Ureumgetal	23	mg/100g melk
Berekening emissiefactor	6,90	kg NH₃/dierpl/jr

In totaal zijn er op de emissiearme vloer BWL 2010.34.V11 (OW 2010.34.V1) in stal 6 210 melk- en kalfkoeien aanwezig. Het totale met mest besmeurde oppervlakte van de emissiearme vloer BWL 2010.34.V11 (OW 2010.34.V1) in stal 6 bedraagt 839 m².

Aangezien in dit stalgedeelte 210 melk- en kalfkoeien worden gehouden op dit systeem, bedraagt het met mest besmeurd vloeroppervlak (839 m²/210 dieren)= 4,0 m² per koe. Dit vloeroppervlak per koe zal worden geborgd door, indien minder dieren worden gehouden op de emissiearme vloer, een gedeelte van de stal af te sluiten en de vloer af te dekken. Daarmee wordt geborgd dat er niet meer emissie door een te groot met mest besmeurd oppervlakte kan ontstaan. Het ureumgehalte van het bedrijf zal gemiddeld per jaar maximaal 23 mg/100 ml melk bedragen. Het bedrijf heeft de afgelopen 3 jaar ureumgetal waardes behaald die lager zijn dan 23. Het bedrijf conformeert zich van een maximaal ureumgehalte van 23 gemiddeld per jaar. Na correctie van het standaard meetprotocol zal de ammoniakemissie afgerond 6,9 kg NH₃/dierplaats/jaar bedragen, waarmee deze voldoet aan de maximaal 7,0 kg NH₃/dierplaats/jaar zoals opgenomen in de Rav, thans Bijlage 5 van de Omgevingsregeling.

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen

Projectberekening

Dit document geeft een overzicht van de invoer en rekenresultaten van een Projectberekening met AERIUS Calculator. De berekening is uitgevoerd binnen stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden, op rekenpunten die overlappen met habitattypen en/of leefgebieden die aangewezen zijn in het kader van de Wet natuurbescherming, gekoppeld aan een aangewezen soort, of nog onbekend maar mogelijk wel relevant, en waar tevens sprake is van een overbelaste of bijna overbelaste situatie voor stikstof.

- [Overzicht](#)
- [Samenvatting situaties](#)
- [Resultaten](#)
- [Detailgegevens per emissiebron](#)

*Deze PDF is een digitaal bestand dat weer in te lezen is in AERIUS. Meer toelichting over deze PDF kunt u vinden in een bijbehorende leeswijzer. Deze leeswijzer en overige documentatie is te raadplegen via:
www.aerius.nl/handleidingen-en-leeswijzers*

Contactgegevens

Rechtspersoon	-
Inrichtingslocatie	Kempenland-West, 1234AB Kempenland-West

Activiteit

Omschrijving	-
Toelichting	prognose Lbv en Lbv+ regeling

Berekening

AERIUS kenmerk	RfcdcFWrzkJM
Datum berekening	06 maart 2024, 11:21
Rekenconfiguratie	Wnb-rekengrid

Totale emissie

Situatie 1 - Beoogd	Rekenjaar	Emissie NH ₃	Emissie NO _x
	2024	499,3 ton/j	-

Resultaten

Situatie 1 - Beoogd	Hoogste bijdrage	Hexagon	Gebied
	178,20 mol/ha/j	2858461	Kampina & Oisterwijkse Vennen
Gekarteerd oppervlak met toename (ha)	7.089,05 ha		
Gekarteerd oppervlak met afname (ha)	0,00 ha		
Grootste toename	178,20 mol/ha/j		
Grootste afname	0,00 mol/ha/j		

Situatie 1 (Beoogd), rekenjaar 2024

Emissiebronnen		Emissie NH ₃	Emissie NO _x
1	Landbouw Stalemissies Bron 1	1.482,0 kg/j	-
2	Landbouw Stalemissies Bron 2	29,7 ton/j	-
3	Landbouw Stalemissies Bron 2 (1)	29,7 ton/j	-
4	Landbouw Stalemissies Bron 1 (1)	1.482,0 kg/j	-
5	Landbouw Stalemissies Bron 2 (2)	17,8 ton/j	-
6	Landbouw Stalemissies Bron 1 (2)	1.482,0 kg/j	-
7	Landbouw Stalemissies Bron 2 (3)	17,8 ton/j	-
8	Landbouw Stalemissies Bron 1 (3)	1.482,0 kg/j	-
9	Landbouw Stalemissies Bron 1 (4)	1.482,0 kg/j	-
10	Landbouw Stalemissies Bron 2 (4)	29,7 ton/j	-
11	Landbouw Stalemissies Bron 2 (5)	29,7 ton/j	-
12	Landbouw Stalemissies Bron 1 (5)	1.482,0 kg/j	-
13	Landbouw Stalemissies Bron 1 (6)	1.482,0 kg/j	-
14	Landbouw Stalemissies Bron 2 (6)	29,7 ton/j	-
15	Landbouw Stalemissies Bron 2 (7)	29,7 ton/j	-
16	Landbouw Stalemissies Bron 1 (7)	1.482,0 kg/j	-
17	Landbouw Stalemissies Bron 2 (8)	29,7 ton/j	-
18	Landbouw Stalemissies Bron 1 (8)	1.482,0 kg/j	-
19	Landbouw Stalemissies Bron 1 (9)	1.482,0 kg/j	-
20	Landbouw Stalemissies Bron 2 (9)	29,7 ton/j	-
21	Landbouw Stalemissies Bron 2 (10)	29,7 ton/j	-
22	Landbouw Stalemissies Bron 1 (10)	1.482,0 kg/j	-
23	Landbouw Stalemissies Bron 1 (11)	1.482,0 kg/j	-
24	Landbouw Stalemissies Bron 2 (11)	29,7 ton/j	-
25	Landbouw Stalemissies Bron 2 (12)	17,8 ton/j	-
26	Landbouw Stalemissies Bron 1 (12)	1.482,0 kg/j	-
27	Landbouw Stalemissies Bron 2 (13)	17,8 ton/j	-

Emissiebronnen		Emissie NH ₃	Emissie NO _x
28	Landbouw Stalemissies Bron 1 (13)	1.482,0 kg/j	-
29	Landbouw Stalemissies Bron 2 (14)	17,8 ton/j	-
30	Landbouw Stalemissies Bron 1 (14)	1.482,0 kg/j	-
31	Landbouw Stalemissies Bron 1 (15)	1.482,0 kg/j	-
32	Landbouw Stalemissies Bron 2 (15)	17,8 ton/j	-
33	Landbouw Stalemissies Bron 2 (16)	17,8 ton/j	-
34	Landbouw Stalemissies Bron 1 (16)	1.482,0 kg/j	-
35	Landbouw Stalemissies Bron 2 (17)	17,8 ton/j	-
36	Landbouw Stalemissies Bron 1 (17)	1.482,0 kg/j	-
37	Landbouw Stalemissies Bron 2 (18)	12,6 ton/j	-
38	Landbouw Stalemissies Bron 1 (18)	1.482,0 kg/j	-
39	Landbouw Stalemissies Bron 1 (19)	1.482,0 kg/j	-
40	Landbouw Stalemissies Bron 2 (19)	17,8 ton/j	-

Hoogste af- en toename op (bijna) overbelaste stikstofgevoelige Natura 2000 gebieden.

Habitatrictlijn	Grootste toename (projectberekening)
Vogelrichtlijn	Grootste afname (projectberekening)
Vogelrichtlijn, Habitatrictlijn	Hoogste totaal (achtergrond + projectberekening)
Niet bepaald	

De letters bij de bronlabels op de kaart geven bij welke type situaties de bronnen horen: beoogde situatie (B), referentiesituatie (R) en/of salderingssituatie (S).

Resultaten stikstofgevoelige Natura 2000 gebieden situatie "Situatie 1" (Beoogd) incl. saldering e/o referentie

	Berekend (ha gekarteed)	Hoogste totale depositie (mol N/ha/jr)	Met toename (ha gekarteerd)	Grootste toename (mol N/ha/jr)	Met afname (ha gekarteed)	Grootste afname (mol N/ha/jr)
Totaal	7.089,05	2.793,47	7.089,05	178,20	0,00	0,00

Per gebied	Berekend (ha gekarteed)	Hoogste totale depositie (mol N/ha/jr)	Met toename (ha gekarteerd)	Grootste toename (mol N/ha/jr)	Met afname (ha gekarteed)	Grootste afname (mol N/ha/jr)
Kampina & Oisterwijkse Vennen (133)	621,74	2.379,83	621,74	178,20	0,00	0,00
Kempenland- West (135)	412,32	2.793,47	412,32	135,10	0,00	0,00
Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux (136)	786,60	2.780,46	786,60	64,82	0,00	0,00
Regte Heide & Riels Laag (134)	156,00	2.644,72	156,00	64,35	0,00	0,00
Loonse en Drunense Duinen & Leemkuilen (131)	592,93	2.570,39	592,93	23,16	0,00	0,00
Strabrechtse Heide & Beuven (137)	905,52	2.239,01	905,52	18,25	0,00	0,00
Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek (132)	17,69	2.635,66	17,69	18,21	0,00	0,00
Weerter- en Budelerbergen & Ringselven (138)	1.896,93	2.520,56	1.896,93	9,87	0,00	0,00
Ulvenhoutse Bos (129)	40,03	2.750,32	40,03	9,44	0,00	0,00
Langstraat (130)	12,71	2.221,55	12,71	3,74	0,00	0,00
Rijntakken (38)	14,51	1.704,53	14,51	1,34	0,00	0,00
Groote Peel (140)	1.010,39	2.457,85	1.010,39	1,07	0,00	0,00
Deurnsche Peel & Mariapeel (139)	619,76	2.588,34	619,76	0,85	0,00	0,00
Loevestein, Pompveld &	1,91	2.099,21	1,91	0,34	0,00	0,00

Per gebied	Berekend (ha gekarteed)	Hoogste totale depositie (mol N/ha/jr)	Met toename (ha gekarteerd)	Grootste toename (mol N/ha/jr)	Met afname (ha gekarteed)	Grootste afname (mol N/ha/jr)
Kornsche Boezem (71)						

Situatie 1, Rekenjaar 2024

1 Landbouw | Stalemissies

Naam	Bron 1	Uittreedhoogte	<u>5,0 m</u>	NH ₃	1.482,0 kg/j
Locatie	X:151101,73 Y:364352,69	Warmteinhoud	<u>0,000 MW</u>		
Wijze van ventilatie	Niet geforceerd				
Temporele variatie	Dierverblijven				

Diersoort	RAV-code - Omschrijving	BWL-code	Aantal dieren	Stof	Emissiefactor (kg/dier/j)	Reductie	Emissie
	A1.100 - overige huisvestingssystemen (Rundvee; melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar)	Overig	114	NH ₃	13	-	1.482,0 kg/j

2 Landbouw | Stalemissies

Naam	Bron 2	Uittreedhoogte	6,5 m	NH ₃	29,7 ton/j
Locatie	X:151102,57 Y:364355,02	Uittreeddiameter	0,5 m		
Wijze van ventilatie	Geforceerd	Temperatuur	<u>11,85 °C</u>		
Temporele variatie	Dierverblijven	Emissie			
		Uittreedrichting	Verticaal		
		Uittreedsnelheid	4,0 m/s		

Diersoort	RAV-code - Omschrijving	BWL-code	Aantal dieren	Stof	Emissiefactor (kg/dier/j)	Reductie	Emissie
	E2.100 - overige huisvestingssystemen niet-batterijhuisvesting (Kippen; legkippen en (groot-) ouderdieren van legrassen)	Overig	44980	NH ₃	0,315	-	14,2 ton/j
	Vleesvarkens	-	4700	NH ₃	1.1	-	5.170,0 kg/j
	Vleesvarkens	-	4700	NH ₃	1.1	-	5.170,0 kg/j
	Vleesvarkens	-	4700	NH ₃	1.1	-	5.170,0 kg/j

3 Landbouw | Stalemissies

Naam	Bron 2 (1)	Uittreedhoogte	6,5 m	NH ₃		29,7 ton/j	
Locatie	X:118846,17 Y:388382,38	Uittreeddiameter	0,5 m				
Wijze van ventilatie	Geforceerd	Temperatuur	11,85 °C				
Temporele variatie	Dierverblijven	Emissie					
		Uittreedrichting	Verticaal				
		Uittreedsnelheid	4,0 m/s				

Diersoort	RAV-code - Omschrijving	BWL-code	Aantal dieren	Stof	Emissiefactor (kg/dier/j)	Reductie	Emissie
	E2.100 - overige huisvestingssystemen niet-batterijhuisvesting (Kippen; legkippen en (groot-) ouderdieren van legrassen)	Overig	44980	NH ₃	0,315	-	14,2 ton/j
	Vleesvarkens	-	4700	NH ₃	1.1	-	5.170,0 kg/j
	Vleesvarkens	-	4700	NH ₃	1.1	-	5.170,0 kg/j
	Vleesvarkens	-	4700	NH ₃	1.1	-	5.170,0 kg/j

4 Landbouw | Stalemissies

Naam	Bron 1 (1)	Uittreedhoogte	5,0 m	NH ₃	1.482,0 kg/j		
Locatie	X:118839,39 Y:388367,35	Warmteinhoud	0,000 MW				
Wijze van ventilatie	Niet geforceerd						
Temporele variatie	Dierverblijven						
Diersoort	RAV-code - Omschrijving	BWL-code	Aantal dieren	Stof	Emissiefactor (kg/dier/j)	Reductie	Emissie
	A1.100 - overige huisvestingssystemen (Rundvee; melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar)	Overig	114	NH ₃	13	-	1.482,0 kg/j

5 Landbouw | Stalemissies

Naam	Bron 2 (2)	Uittreedhoogte	6,5 m	NH ₃	17,8 ton/j
Locatie	X:145006,74	Uittreeddiameter	0,5 m		
	Y:404764,98	Temperatuur	<u>11,85 °C</u>		
Wijze van ventilatie	Geforceerd	Emissie			
Temporele variatie	Dierverblijven	Uittreedrichting	Verticaal		
		Uittreedsnelheid	4,0 m/s		

Diersoort	RAV-code - Omschrijving	BWL-code	Aantal dieren	Stof	Emissiefactor (kg/dier/j)	Reductie	Emissie
	A4.100 - overige huisvestingssystemen (Rundvee; vleeskalveren tot circa 8 maanden)	Overig	693	NH ₃	3,5	-	2.425,5 kg/j
	E5.100 - overige huisvestingssystemen (Kippen; vleeskuikens)	Overig	74157	NH ₃	0,068	-	5.042,7 kg/j
	Vleesvarkens	-	4700	NH ₃	1.1	-	5.170,0 kg/j
	Vleesvarkens	-	4700	NH ₃	1.1	-	5.170,0 kg/j

6 Landbouw | Stalemissies

Naam	Bron 1 (2)	Uittreedhoogte	5,0 m	NH ₃	1.482,0 kg/j		
Locatie	X:145310,33 Y:404582,82	Warmteinhoud	0,000 MW				
Wijze van ventilatie	Niet geforceerd						
Temporele variatie	Dierverblijven						
Diersoort	RAV-code - Omschrijving	BWL-code	Aantal dieren	Stof	Emissiefactor (kg/dier/j)	Reductie	Emissie
	A1.100 - overige huisvestingssystemen (Rundvee; melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar)	Overig	114	NH ₃	13	-	1.482,0 kg/j

7 Landbouw | Stalemissies

Naam	Bron 2 (3)	Uittreedhoogte	6,5 m	NH ₃	17,8 ton/j
Locatie	X:165165,19 Y:382602,83	Uittreeddiameter	0,5 m		
		Temperatuur	11,85 °C		
Wijze van ventilatie	Geforceerd	Emissie			
Temporele variatie	Diervverblijven	Uittreedrichting	Verticaal		
		Uittreedsnelheid	4,0 m/s		

Diersoort	RAV-code - Omschrijving	BWL-code	Aantal dieren	Stof	Emissiefactor (kg/dier/j)	Reductie	Emissie
	A4.100 - overige huisvestingssystemen (Rundvee; vleeskalveren tot circa 8 maanden)	Overig	693	NH ₃	3,5	-	2.425,5 kg/j
	E5.100 - overige huisvestingssystemen (Kippen; vleeskuikens)	Overig	74157	NH ₃	0,068	-	5.042,7 kg/j
	Vleesvarkens	-	4700	NH ₃	1.1	-	5.170,0 kg/j
	Vleesvarkens	-	4700	NH ₃	1.1	-	5.170,0 kg/j

8 Landbouw | Stalemissies

Naam	Bron 1 (3)	Uittreedhoogte	5,0 m	NH ₃	1.482,0 kg/j
Locatie	X:165160,69 Y:382623,98	Warmteinhoud	0,000 MW		
Wijze van ventilatie	Niet geforceerd				
Temporele variatie	Diervverblijven				

Diersoort	RAV-code - Omschrijving	BWL-code	Aantal dieren	Stof	Emissiefactor (kg/dier/j)	Reductie	Emissie
	A1.100 - overige huisvestingssystemen (Rundvee; melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar)	Overig	114	NH ₃	13	-	1.482,0 kg/j

9 Landbouw | Stalemissies

Naam	Bron 1 (4)	Uittreedhoogte	5,0 m	NH ₃	1.482,0 kg/j
Locatie	X:149614,27 Y:366872,61	Warmteinhoud	0,000 MW		
Wijze van ventilatie	Niet geforceerd				
Temporele variatie	Diervverblijven				

Diersoort	RAV-code - Omschrijving	BWL-code	Aantal dieren	Stof	Emissiefactor (kg/dier/j)	Reductie	Emissie
	A1.100 - overige huisvestingssystemen (Rundvee; melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar)	Overig	114	NH ₃	13	-	1.482,0 kg/j

10 Landbouw | Stalemissies

Naam	Bron 2 (4)	Uittreedhoogte	6,5 m	NH ₃	29,7 ton/j
Locatie	X:149609,04 Y:366841,19	Uittreeddiameter	0,5 m		
		Temperatuur	<u>11,85 °C</u>		
Wijze van ventilatie	Geforceerd	Emissie			
Temporele variatie	Dierverblijven	Uittreedrichting	Verticaal		
		Uittreedsnelheid	4,0 m/s		

Diersoort	RAV-code - Omschrijving	BWL-code	Aantal dieren	Stof	Emissiefactor (kg/dier/j)	Reductie	Emissie
	E2.100 - overige huisvestingssystemen niet-batterijhuisvesting (Kippen; legkippen en (groot-) ouderdieren van legrassen)	Overig	44980	NH ₃	0,315	-	14,2 ton/j
	Vleesvarkens	-	4700	NH ₃	1.1	-	5.170,0 kg/j
	Vleesvarkens	-	4700	NH ₃	1.1	-	5.170,0 kg/j
	Vleesvarkens	-	4700	NH ₃	1.1	-	5.170,0 kg/j

11 Landbouw | Stalemissies

Naam	Bron 2 (5)	Uittreedhoogte	6,5 m	NH ₃	29,7 ton/j
Locatie	X:148003,76 Y:369818,04	Uittreeddiameter	0,5 m		
		Temperatuur	<u>11,85 °C</u>		
Wijze van ventilatie	Geforceerd	Emissie			
Temporele variatie	Dierverblijven	Uittreedrichting	Verticaal		
		Uittreedsnelheid	4,0 m/s		

Diersoort	RAV-code - Omschrijving	BWL-code	Aantal dieren	Stof	Emissiefactor (kg/dier/j)	Reductie	Emissie
	E2.100 - overige huisvestingssystemen niet-batterijhuisvesting (Kippen; legkippen en (groot-) ouderdieren van legrassen)	Overig	44980	NH ₃	0,315	-	14,2 ton/j
	Vleesvarkens	-	4700	NH ₃	1.1	-	5.170,0 kg/j
	Vleesvarkens	-	4700	NH ₃	1.1	-	5.170,0 kg/j
	Vleesvarkens	-	4700	NH ₃	1.1	-	5.170,0 kg/j

12 Landbouw | Stalemissies

Naam	Bron 1 (5)	Uittreedhoogte	<u>5,0 m</u>	NH ₃	1.482,0 kg/j
Locatie	X:148030,15 Y:369818,04	Warmteinhoud	<u>0,000 MW</u>		
Wijze van ventilatie	Niet geforceerd				
Temporele variatie	Dierverblijven				

Diersoort	RAV-code - Omschrijving	BWL-code	Aantal dieren	Stof	Emissiefactor (kg/dier/j)	Reductie	Emissie
	A1.100 - overige huisvestingssystemen (Rundvee; melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar)	Overig	114	NH ₃	13	-	1.482,0 kg/j

13 Landbouw | Stalemissies

Naam	Bron 1 (6)	Uittreedhoogte	5,0 m	NH ₃	1.482,0 kg/j
Locatie	X:145707,58 Y:374316,58	Warmteinhoud	0,000 MW		
Wijze van ventilatie	Niet geforceerd				
Temporele variatie	Dierverblijven				

Diersoort	RAV-code - Omschrijving	BWL-code	Aantal dieren	Stof	Emissiefactor (kg/dier/j)	Reductie	Emissie
	A1.100 - overige huisvestingssystemen (Rundvee; melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar)	Overig	114	NH ₃	13	-	1.482,0 kg/j

14 Landbouw | Stalemissies

Naam	Bron 2 (6)	Uittreedhoogte	6,5 m	NH ₃		29,7 ton/j	
Locatie	X:145696,19	Uittreeddiameter	0,5 m				
	Y:374312,82	Temperatuur	<u>11,85 °C</u>				
Wijze van ventilatie	Geforceerd	Emissie					
Temporele variatie	Dierverblijven	Uittreedrichting	Verticaal				
		Uittreedsnelheid	4,0 m/s				

Diersoort	RAV-code - Omschrijving	BWL-code	Aantal dieren	Stof	Emissiefactor (kg/dier/j)	Reductie	Emissie
	E2.100 - overige huisvestingssystemen niet-batterijhuisvesting (Kippen; legkippen en (groot-) ouderdieren van legrassen)	Overig	44980	NH ₃	0,315	-	14,2 ton/j
	Vleesvarkens	-	4700	NH ₃	1.1	-	5.170,0 kg/j
	Vleesvarkens	-	4700	NH ₃	1.1	-	5.170,0 kg/j
	Vleesvarkens	-	4700	NH ₃	1.1	-	5.170,0 kg/j

15 Landbouw | Stalemissies

Naam	Bron 2 (7)	Uittreedhoogte	6,5 m	NH ₃	29,7 ton/j
Locatie	X:142980,72	Uittreeddiameter	0,5 m		
	Y:379222,69	Temperatuur	<u>11,85 °C</u>		
Wijze van ventilatie	Geforceerd	Emissie			
Temporele variatie	Dierverblijven	Uittreedrichting	Verticaal		
		Uittreedsnelheid	4,0 m/s		

Diersoort	RAV-code - Omschrijving	BWL-code	Aantal dieren	Stof	Emissiefactor (kg/dier/j)	Reductie	Emissie
	E2.100 - overige huisvestingssystemen niet-batterijhuisvesting (Kippen; legkippen en (groot-) ouderdieren van legrassen)	Overig	44980	NH ₃	0,315	-	14,2 ton/j
	Vleesvarkens	-	4700	NH ₃	1.1	-	5.170,0 kg/j
	Vleesvarkens	-	4700	NH ₃	1.1	-	5.170,0 kg/j
	Vleesvarkens	-	4700	NH ₃	1.1	-	5.170,0 kg/j

16 Landbouw | Stalemissies

Naam	Bron 1 (7)	Uittreedhoogte	<u>5,0 m</u>	NH ₃	1.482,0 kg/j
Locatie	X:142962,85 Y:379223,43	Warmteinhoud	<u>0,000 MW</u>		
Wijze van ventilatie	Niet geforceerd				
Temporele variatie	Dierverblijven				

Diersoort	RAV-code - Omschrijving	BWL-code	Aantal dieren	Stof	Emissiefactor (kg/dier/j)	Reductie	Emissie
	A1.100 - overige huisvestingssystemen (Rundvee; melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar)	Overig	114	NH ₃	13	-	1.482,0 kg/j

17 Landbouw | Stalemissies

Naam	Bron 2 (8)	Uittreedhoogte	6,5 m	NH ₃	29,7 ton/j
Locatie	X:122923,54 Y:386997,72	Uittreeddiameter	0,5 m		
Wijze van ventilatie	Geforceerd	Temperatuur	<u>11,85 °C</u>		
Temporele variatie	Dierverblijven	Emissie			
		Uittreedrichting	Verticaal		
		Uittreedsnelheid	4,0 m/s		

Diersoort	RAV-code - Omschrijving	BWL-code	Aantal dieren	Stof	Emissiefactor (kg/dier/j)	Reductie	Emissie
	E2.100 - overige huisvestingssystemen niet-batterijhuisvesting (Kippen; legkippen en (groot-) ouderdieren van legrassen)	Overig	44980	NH ₃	0,315	-	14,2 ton/j
	Vleesvarkens	-	4700	NH ₃	1.1	-	5.170,0 kg/j
	Vleesvarkens	-	4700	NH ₃	1.1	-	5.170,0 kg/j
	Vleesvarkens	-	4700	NH ₃	1.1	-	5.170,0 kg/j

18 Landbouw | Stalemissies

Naam	Bron 1 (8)	Uittreedhoogte	<u>5,0 m</u>	NH ₃	1.482,0 kg/j		
Locatie	X:122929,69 Y:386991,58	Warmteinhoud	<u>0,000 MW</u>				
Wijze van ventilatie	Niet geforceerd						
Temporele variatie	Dierverblijven						
Diersoort	RAV-code - Omschrijving	BWL-code	Aantal dieren	Stof	Emissiefactor (kg/dier/j)	Reductie	Emissie
	A1.100 - overige huisvestingssystemen (Rundvee; melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar)	Overig	114	NH ₃	13	-	1.482,0 kg/j

19 Landbouw | Stalemissies

Naam	Bron 1 (9)	Uittreedhoogte	5,0 m	NH ₃	1.482,0 kg/j		
Locatie	X:127754,78 Y:385757,15	Warmteinhoud	0,000 MW				
Wijze van ventilatie	Niet geforceerd						
Temporele variatie	Dierverblijven						
Diersoort	RAV-code - Omschrijving	BWL-code	Aantal dieren	Stof	Emissiefactor (kg/dier/j)	Reductie	Emissie
	A1.100 - overige huisvestingssystemen (Rundvee; melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar)	Overig	114	NH ₃	13	-	1.482,0 kg/j

20 Landbouw | Stalemissies

Naam	Bron 2 (9)	Uittreedhoogte	6,5 m	NH ₃	29,7 ton/j
Locatie	X:127766,1 Y:385751,49	Uittreeddiameter	0,5 m		
Wijze van ventilatie	Geforceerd	Temperatuur	<u>11,85 °C</u>		
Temporele variatie	Dierverblijven	Emissie			
		Uittreedrichting	Verticaal		
		Uittreedsnelheid	4,0 m/s		

Diersoort	RAV-code - Omschrijving	BWL-code	Aantal dieren	Stof	Emissiefactor (kg/dier/j)	Reductie	Emissie
	E2.100 - overige huisvestingssystemen niet-batterijhuisvesting (Kippen; legkippen en (groot-) ouderdieren van legrassen)	Overig	44980	NH ₃	0,315	-	14,2 ton/j
	Vleesvarkens	-	4700	NH ₃	1.1	-	5.170,0 kg/j
	Vleesvarkens	-	4700	NH ₃	1.1	-	5.170,0 kg/j
	Vleesvarkens	-	4700	NH ₃	1.1	-	5.170,0 kg/j

21 Landbouw | Stalemissies

Naam	Bron 2 (10)	Uittreedhoogte	6,5 m	NH ₃		29,7 ton/j	
Locatie	X:135511,95 Y:382535,41	Uittreeddiameter	0,5 m				
		Temperatuur	<u>11,85 °C</u>				
Wijze van ventilatie	Geforceerd	Emissie					
Temporele variatie	Dierverblijven	Uittreedrichting	Verticaal				
		Uittreedsnelheid	4,0 m/s				

Diersoort	RAV-code - Omschrijving	BWL-code	Aantal dieren	Stof	Emissiefactor (kg/dier/j)	Reductie	Emissie
	E2.100 - overige huisvestingssystemen niet-batterijhuisvesting (Kippen; legkippen en (groot-) ouderdieren van legrassen)	Overig	44980	NH ₃	0,315	-	14,2 ton/j
	Vleesvarkens	-	4700	NH ₃	1.1	-	5.170,0 kg/j
	Vleesvarkens	-	4700	NH ₃	1.1	-	5.170,0 kg/j
	Vleesvarkens	-	4700	NH ₃	1.1	-	5.170,0 kg/j

22 Landbouw | Stalemissies

Naam	Bron 1 (10)	Uittreedhoogte	5,0 m	NH ₃	1.482,0 kg/j
Locatie	X:135489,3 Y:382535,41	Warmteinhoud	0,000 MW		
Wijze van ventilatie	Niet geforceerd				
Temporele variatie	Dierverblijven				

Diersoort	RAV-code - Omschrijving	BWL-code	Aantal dieren	Stof	Emissiefactor (kg/dier/j)	Reductie	Emissie
	A1.100 - overige huisvestingssystemen (Rundvee; melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar)	Overig	114	NH ₃	13	-	1.482,0 kg/j

23 Landbouw | Stalemissies

Naam	Bron 1 (11)	Uittreedhoogte	5,0m	NH ₃	1.482,0 kg/j		
Locatie	X:136911,84 Y:382116,47	Warmteinhoud	0,000 MW				
Wijze van ventilatie	Niet geforceerd						
Temporele variatie	Dierverblijven						
Diersoort	RAV-code - Omschrijving	BWL-code	Aantal dieren	Stof	Emissiefactor (kg/dier/j)	Reductie	Emissie
	A1.100 - overige huisvestingssystemen (Rundvee; melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar)	Overig	114	NH ₃	13	-	1.482,0 kg/j

24 Landbouw | Stalemissies

Naam	Bron 2 (11)	Uittreedhoogte	6,5 m	NH ₃	29,7 ton/j
Locatie	X:136907,56 Y:382117,89	Uittreeddiameter	0,5 m		
		Temperatuur	11,85 °C		
Wijze van ventilatie	Geforceerd				
Temporele variatie	Dierverblijven				
		Emissie			
		Uittreedrichting	Verticaal		
		Uittreedsnelheid	4,0 m/s		

Diersoort	RAV-code - Omschrijving	BWL-code	Aantal dieren	Stof	Emissiefactor (kg/dier/j)	Reductie	Emissie
	E2.100 - overige huisvestingssystemen niet-batterijhuisvesting (Kippen; legkippen en (groot-) ouderdieren van legrassen)	Overig	44980	NH ₃	0,315	-	14,2 ton/j
	Vleesvarkens	-	4700	NH ₃	1.1	-	5.170,0 kg/j
	Vleesvarkens	-	4700	NH ₃	1.1	-	5.170,0 kg/j
	Vleesvarkens	-	4700	NH ₃	1.1	-	5.170,0 kg/j

25 Landbouw | Stalemissies

Naam	Bron 2 (12)	Uittreedhoogte	6,5 m	NH ₃	17,8 ton/j
Locatie	X:144649,78 Y:400002,66	Uittreeddiameter	0,5 m		
		Temperatuur	11,85 °C		
Wijze van ventilatie	Geforceerd	Emissie			
Temporele variatie	Diervverblijven	Uittreedrichting	Verticaal		
		Uittreedsnelheid	4,0 m/s		

Diersoort	RAV-code - Omschrijving	BWL-code	Aantal dieren	Stof	Emissiefactor (kg/dier/j)	Reductie	Emissie
	A4.100 - overige huisvestingssystemen (Rundvee; vleeskalveren tot circa 8 maanden)	Overig	693	NH ₃	3,5	-	2.425,5 kg/j
	E5.100 - overige huisvestingssystemen (Kippen; vleeskuikens)	Overig	74157	NH ₃	0,068	-	5.042,7 kg/j
	Vleesvarkens	-	4700	NH ₃	1.1	-	5.170,0 kg/j
	Vleesvarkens	-	4700	NH ₃	1.1	-	5.170,0 kg/j

26 Landbouw | Stalemissies

Naam	Bron 1 (12)	Uittreedhoogte	5,0 m	NH ₃	1.482,0 kg/j
Locatie	X:144655,73 Y:400002,66	Warmteinhoud	0,000 MW		
Wijze van ventilatie	Niet geforceerd				
Temporele variatie	Diervverblijven				

Diersoort	RAV-code - Omschrijving	BWL-code	Aantal dieren	Stof	Emissiefactor (kg/dier/j)	Reductie	Emissie
	A1.100 - overige huisvestingssystemen (Rundvee; melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar)	Overig	114	NH ₃	13	-	1.482,0 kg/j

27 Landbouw | Stalemissies

Naam	Bron 2 (13)	Uittreedhoogte	6,5 m	NH ₃	17,8 ton/j
Locatie	X:144205,56 Y:396448,77	Uittreeddiameter	0,5 m		
		Temperatuur	11,85 °C		
Wijze van ventilatie	Geforceerd	Emissie			
Temporele variatie	Diervverblijven	Uittreedrichting	Verticaal		
		Uittreedsnelheid	4,0 m/s		

Diersoort	RAV-code - Omschrijving	BWL-code	Aantal dieren	Stof	Emissiefactor (kg/dier/j)	Reductie	Emissie
	A4.100 - overige huisvestingssystemen (Rundvee; vleeskalveren tot circa 8 maanden)	Overig	693	NH ₃	3,5	-	2.425,5 kg/j
	E5.100 - overige huisvestingssystemen (Kippen; vleeskuikens)	Overig	74157	NH ₃	0,068	-	5.042,7 kg/j
	Vleesvarkens	-	4700	NH ₃	1.1	-	5.170,0 kg/j
	Vleesvarkens	-	4700	NH ₃	1.1	-	5.170,0 kg/j

28 Landbouw | Stalemissies

Naam	Bron 1 (13)	Uittreedhoogte	<u>5,0 m</u>	NH ₃	1.482,0 kg/j
Locatie	X:144210,02 Y:396442,39	Warmteinhoud	<u>0,000 MW</u>		
Wijze van ventilatie	Niet geforceerd				
Temporele variatie	Dierverblijven				

Diersoort	RAV-code - Omschrijving	BWL-code	Aantal dieren	Stof	Emissiefactor (kg/dier/j)	Reductie	Emissie
	A1.100 - overige huisvestingssystemen (Rundvee; melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar)	Overig	114	NH ₃	13	-	1.482,0 kg/j

29 Landbouw | Stalemissies

Naam	Bron 2 (14)	Uittreedhoogte	6,5 m	NH ₃	17,8 ton/j
Locatie	X:143194,24	Uittreeddiameter	0,5 m		
	Y:390747,24	Temperatuur	<u>11,85 °C</u>		
Wijze van ventilatie	Geforceerd	Emissie			
Temporele variatie	Dierverblijven	Uittreedrichting	Verticaal		
		Uittreedsnelheid	4,0 m/s		

Diersoort	RAV-code - Omschrijving	BWL-code	Aantal dieren	Stof	Emissiefactor (kg/dier/j)	Reductie	Emissie
	A4.100 - overige huisvestingssystemen (Rundvee; vleeskalveren tot circa 8 maanden)	Overig	693	NH ₃	3,5	-	2.425,5 kg/j
	E5.100 - overige huisvestingssystemen (Kippen; vleeskuikens)	Overig	74157	NH ₃	0,068	-	5.042,7 kg/j
	Vleesvarkens	-	4700	NH ₃	1.1	-	5.170,0 kg/j
	Vleesvarkens	-	4700	NH ₃	1.1	-	5.170,0 kg/j

30 Landbouw | Stalemissies

Naam	Bron 1 (14)	Uittreedhoogte	5,0 m	NH ₃	1.482,0 kg/j		
Locatie	X:143259,36 Y:390779,8	Warmteinhoud	0,000 MW				
Wijze van ventilatie	Niet geforceerd						
Temporele variatie	Dierverblijven						
Diersoort	RAV-code - Omschrijving	BWL-code	Aantal dieren	Stof	Emissiefactor (kg/dier/j)	Reductie	Emissie
	A1.100 - overige huisvestingssystemen (Rundvee; melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar)	Overig	114	NH ₃	13	-	1.482,0 kg/j

31 Landbouw | Stalemissies

Naam	Bron 1 (15)	Uittreedhoogte	<u>5,0 m</u>	NH ₃	1.482,0 kg/j		
Locatie	X:142282,51 Y:386123,47	Warmteinhoud	<u>0,000 MW</u>				
Wijze van ventilatie	Niet geforceerd						
Temporele variatie	Dierverblijven						
Diersoort	RAV-code - Omschrijving	BWL-code	Aantal dieren	Stof	Emissiefactor (kg/dier/j)	Reductie	Emissie
	A1.100 - overige huisvestingssystemen (Rundvee; melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar)	Overig	114	NH ₃	13	-	1.482,0 kg/j

32 Landbouw | Stalemissies

Naam	Bron 2 (15)	Uittreedhoogte	6,5 m	NH ₃	17,8 ton/j
Locatie	X:142380,2 Y:386123,47	Uittreeddiameter	0,5 m		
		Temperatuur	<u>11,85 °C</u>		
Wijze van ventilatie	Geforceerd	Emissie			
Temporele variatie	Dierverblijven	Uittreedrichting	Verticaal		
		Uittreedsnelheid	4,0 m/s		

Diersoort	RAV-code - Omschrijving	BWL-code	Aantal dieren	Stof	Emissiefactor (kg/dier/j)	Reductie	Emissie
	A4.100 - overige huisvestingssystemen (Rundvee; vleeskalveren tot circa 8 maanden)	Overig	693	NH ₃	3,5	-	2.425,5 kg/j
	E5.100 - overige huisvestingssystemen (Kippen; vleeskuikens)	Overig	74157	NH ₃	0,068	-	5.042,7 kg/j
	Vleesvarkens	-	4700	NH ₃	1.1	-	5.170,0 kg/j
	Vleesvarkens	-	4700	NH ₃	1.1	-	5.170,0 kg/j

33 Landbouw | Stalemissies

Naam	Bron 2 (16)	Uittreedhoogte	6,5 m	NH ₃	17,8 ton/j
Locatie	X:159932,41 Y:382531,33	Uittreeddiameter	0,5 m		
		Temperatuur	<u>11,85 °C</u>		
Wijze van ventilatie	Geforceerd	Emissie			
Temporele variatie	Dierverblijven	Uittreedrichting	Verticaal		
		Uittreedsnelheid	4,0 m/s		

Diersoort	RAV-code - Omschrijving	BWL-code	Aantal dieren	Stof	Emissiefactor (kg/dier/j)	Reductie	Emissie
	A4.100 - overige huisvestingssystemen (Rundvee; vleeskalveren tot circa 8 maanden)	Overig	693	NH ₃	3,5	-	2.425,5 kg/j
	E5.100 - overige huisvestingssystemen (Kippen; vleeskuikens)	Overig	74157	NH ₃	0,068	-	5.042,7 kg/j
	Vleesvarkens	-	4700	NH ₃	1.1	-	5.170,0 kg/j
	Vleesvarkens	-	4700	NH ₃	1.1	-	5.170,0 kg/j

34 Landbouw | Stalemissies

Naam	Bron 1 (16)	Uittreedhoogte	<u>5,0 m</u>	NH ₃	1.482,0 kg/j
Locatie	X:159942,49 Y:382531,33	Warmteinhoud	<u>0,000 MW</u>		
Wijze van ventilatie	Niet geforceerd				
Temporele variatie	Dierverblijven				

Diersoort	RAV-code - Omschrijving	BWL-code	Aantal dieren	Stof	Emissiefactor (kg/dier/j)	Reductie	Emissie
	A1.100 - overige huisvestingssystemen (Rundvee; melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar)	Overig	114	NH ₃	13	-	1.482,0 kg/j

35 Landbouw | Stalemissies

Naam	Bron 2 (17)	Uittreedhoogte	6,5 m	NH ₃	17,8 ton/j
Locatie	X:154465,47 Y:382437,02	Uittreeddiameter	0,5 m		
		Temperatuur	11,85 °C		
Wijze van ventilatie	Geforceerd	Emissie			
Temporele variatie	Diervverblijven	Uittreedrichting	Verticaal		
		Uittreedsnelheid	4,0 m/s		

Diersoort	RAV-code - Omschrijving	BWL-code	Aantal dieren	Stof	Emissiefactor (kg/dier/j)	Reductie	Emissie
	A4.100 - overige huisvestingssystemen (Rundvee; vleeskalveren tot circa 8 maanden)	Overig	693	NH ₃	3,5	-	2.425,5 kg/j
	E5.100 - overige huisvestingssystemen (Kippen; vleeskuikens)	Overig	74157	NH ₃	0,068	-	5.042,7 kg/j
	Vleesvarkens	-	4700	NH ₃	1.1	-	5.170,0 kg/j
	Vleesvarkens	-	4700	NH ₃	1.1	-	5.170,0 kg/j

36 Landbouw | Stalemissies

Naam	Bron 1 (17)	Uittreedhoogte	5,0 m	NH ₃	1.482,0 kg/j
Locatie	X:154512,23 Y:382448,7	Warmteinhoud	0,000 MW		
Wijze van ventilatie	Niet geforceerd				
Temporele variatie	Diervverblijven				

Diersoort	RAV-code - Omschrijving	BWL-code	Aantal dieren	Stof	Emissiefactor (kg/dier/j)	Reductie	Emissie
	A1.100 - overige huisvestingssystemen (Rundvee; melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar)	Overig	114	NH ₃	13	-	1.482,0 kg/j

37 Landbouw | Stalemissies

Naam	Bron 2 (18)	Uittreedhoogte	6,5 m	NH ₃	12,6 ton/j
Locatie	X:152331,38 Y:382524,52	Uittreeddiameter	0,5 m		
		Temperatuur	11,85 °C		
Wijze van ventilatie	Geforceerd	Emissie			
Temporele variatie	Diervverblijven	Uittreedrichting	Verticaal		
		Uittreedsnelheid	4,0 m/s		

Diersoort	RAV-code - Omschrijving	BWL-code	Aantal dieren	Stof	Emissiefactor (kg/dier/j)	Reductie	Emissie
	A4.100 - overige huisvestingssystemen (Rundvee; vleeskalveren tot circa 8 maanden)	Overig	693	NH ₃	3,5	-	2.425,5 kg/j
	E5.100 - overige huisvestingssystemen (Kippen; vleeskuikens)	Overig	74157	NH ₃	0,068	-	5.042,7 kg/j
	Vleesvarkens	-	4700	NH ₃	1.1	-	5.170,0 kg/j

38 Landbouw | Stalemissies

Naam	Bron 1 (18)	Uittreedhoogte	<u>5,0 m</u>	NH ₃	1.482,0 kg/j		
Locatie	X:152343,85 Y:382524,52	Warmteinhoud	<u>0,000 MW</u>				
Wijze van ventilatie	Niet geforceerd						
Temporele variatie	Dierverblijven						
Diersoort	RAV-code - Omschrijving	BWL-code	Aantal dieren	Stof	Emissiefactor (kg/dier/j)	Reductie	Emissie
	A1.100 - overige huisvestingssystemen (Rundvee; melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar)	Overig	114	NH ₃	13	-	1.482,0 kg/j

39 Landbouw | Stalemissies

Naam	Bron 1 (19)	Uittreedhoogte	<u>5,0 m</u>	NH ₃	1.482,0 kg/j		
Locatie	X:147061,63 Y:381680,47	Warmteinhoud	<u>0,000 MW</u>				
Wijze van ventilatie	Niet geforceerd						
Temporele variatie	Dierverblijven						
Diersoort	RAV-code - Omschrijving	BWL-code	Aantal dieren	Stof	Emissiefactor (kg/dier/j)	Reductie	Emissie
	A1.100 - overige huisvestingssystemen (Rundvee; melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar)	Overig	114	NH ₃	13	-	1.482,0 kg/j

40 Landbouw | Stalemissies

Naam	Bron 2 (19)	Uittreedhoogte	6,5 m	NH ₃	17,8 ton/j
Locatie	X:147061,63	Uittreeddiameter	0,5 m		
	Y:381694,86	Temperatuur	<u>11,85 °C</u>		
Wijze van ventilatie	Geforceerd	Emissie			
Temporele variatie	Dierverblijven	Uittreedrichting	Verticaal		
		Uittreedsnelheid	4,0 m/s		

Diersoort	RAV-code - Omschrijving	BWL-code	Aantal dieren	Stof	Emissiefactor (kg/dier/j)	Reductie	Emissie
	A4.100 - overige huisvestingssystemen (Rundvee; vleeskalveren tot circa 8 maanden)	Overig	693	NH ₃	3,5	-	2.425,5 kg/j
	E5.100 - overige huisvestingssystemen (Kippen; vleeskuikens)	Overig	74157	NH ₃	0,068	-	5.042,7 kg/j
	Vleesvarkens	-	4700	NH ₃	1.1	-	5.170,0 kg/j
	Vleesvarkens	-	4700	NH ₃	1.1	-	5.170,0 kg/j

Disclaimer

Hoewel verstrekte gegevens kunnen dienen ter onderbouwing van een vergunningaanvraag, kunnen er geen rechten aan worden ontleend. De eigenaar van AERIUS aanvaardt geen aansprakelijkheid voor de inhoud van de door de gebruiker aangeboden informatie. Bovenstaande gegevens zijn enkel bruikbaar tot er een nieuwe versie van AERIUS beschikbaar is. AERIUS is een geregistreerd handelsmerk in Europa. Alle rechten die niet expliciet worden verleend, zijn voorbehouden.

Rekenbasis

Deze berekening is tot stand gekomen op basis van

AERIUS versie 2023.1_20240207_c93f01d6e8

Database versie 2023.1_c93f01d6e8_calculator_nl_stable

Voor meer informatie over de gebruikte methodiek en data zie:

<https://link.aerius.nl/website>

Projectberekening

Dit document geeft een overzicht van de invoer en rekenresultaten van een Projectberekening met AERIUS Calculator. De berekening is uitgevoerd binnen stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden, op rekenpunten die overlappen met habitattypen en/of leefgebieden die aangewezen zijn in het kader van de Wet natuurbescherming, gekoppeld aan een aangewezen soort, of nog onbekend maar mogelijk wel relevant, en waar tevens sprake is van een overbelaste of bijna overbelaste situatie voor stikstof.

- [Overzicht](#)
- [Samenvatting situaties](#)
- [Resultaten](#)
- [Detailgegevens per emissiebron](#)

*Deze PDF is een digitaal bestand dat weer in te lezen is in AERIUS. Meer toelichting over deze PDF kunt u vinden in een bijbehorende leeswijzer. Deze leeswijzer en overige documentatie is te raadplegen via:
www.aerius.nl/handleidingen-en-leeswijzers*

Contactgegevens

Rechtspersoon	-
Inrichtingslocatie	Kempenland-West, 1234AB Kempenland-West

Activiteit

Omschrijving	-
Toelichting	inzichtelijk 1 piekbelaster 400 m

Berekening

AERIUS kenmerk	RdK1fvcYKwov
Datum berekening	06 maart 2024, 11:53
Rekenconfiguratie	Wnb-rekengrid

Totale emissie

Situatie 1 - Beoogd	Rekenjaar	Emissie NH ₃	Emissie NO _x
	2024	3.900,0 kg/j	-

Resultaten

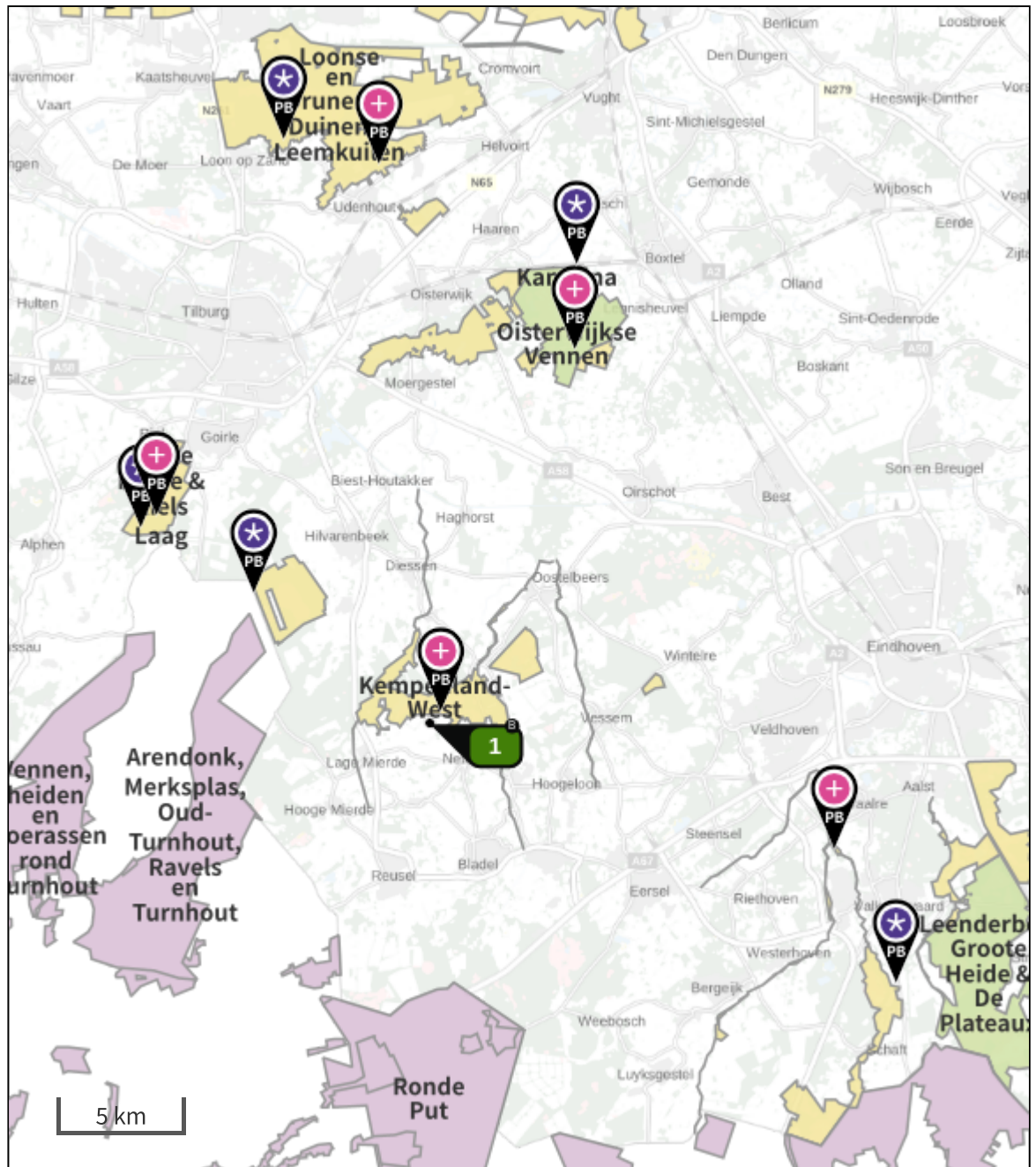
Situatie 1 - Beoogd	Hoogste bijdrage	Hexagon	Gebied
Gekarteerd oppervlak met toename (ha)	54,77 mol/ha/j	2410446	Kempenland-West
Gekarteerd oppervlak met afname (ha)	1.841,22 ha		
Grootste toename	0,00 ha		
Grootste afname	54,77 mol/ha/j		
	0,00 mol/ha/j		

Situatie 1 (Beoogd), rekenjaar 2024

Emissiebronnen		Emissie NH ₃	Emissie NO _x
1	Landbouw Stalemissies Bron 1	3.900,0 kg/j	-

Hoogste af- en toename op (bijna) overbelaste stikstofgevoelige Natura 2000 gebieden.

	Habitatrichtlijn		Grootste toename (projectberekening)
	Vogelrichtlijn		Grootste afname (projectberekening)
	Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn		Hoogste totaal (achtergrond + projectberekening)
	Niet bepaald		

De letters bij de bronlabels op de kaart geven bij welke type situaties de bronnen horen: beoogde situatie (B), referentiesituatie (R) en/of salderingssituatie (S).

Resultaten stikstofgevoelige Natura 2000 gebieden situatie "Situatie 1" (Beoogd) incl. saldering e/o referentie

	Berekend (ha gekarteed)	Hoogste totale depositie (mol N/ha/jr)	Met toename (ha gekarteerd)	Grootste toename (mol N/ha/jr)	Met afname (ha gekarteed)	Grootste afname (mol N/ha/jr)
Totaal	1.841,22	2.764,02	1.841,22	54,77	0,00	0,00

Per gebied	Berekend (ha gekarteed)	Hoogste totale depositie (mol N/ha/jr)	Met toename (ha gekarteerd)	Grootste toename (mol N/ha/jr)	Met afname (ha gekarteed)	Grootste afname (mol N/ha/jr)
Kempenland- West (135)	412,32	2.746,17	412,32	54,77	0,00	0,00
Kampina & Oisterwijkse Vennen (133)	621,74	2.328,15	621,74	0,40	0,00	0,00
Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux (136)	449,91	2.764,02	449,91	0,21	0,00	0,00
Regte Heide & Riels Laag (134)	156,00	2.580,56	156,00	0,20	0,00	0,00
Loonse en Drunense Duinen & Leemkuilen (131)	201,24	2.387,51	201,24	0,16	0,00	0,00

Situatie 1, Rekenjaar 2024

1 Landbouw | Stalemissies

Naam	Bron 1	Uittreedhoogte	<u>5,0 m</u>	NH ₃	3.900,0 kg/j
Locatie	X:141030,07 Y:381047,71	Warmteinhoud	<u>0,000 MW</u>		
Wijze van ventilatie	Niet geforceerd				
Temporele variatie	Dierverblijven				

Diersoort	RAV-code - Omschrijving	BWL-code	Aantal dieren	Stof	Emissiefactor (kg/dier/j)	Reductie	Emissie
	A1.100 - overige huisvestingssystemen (Rundvee; melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar)	Overig	300	NH ₃	13	-	3.900,0 kg/j

Disclaimer

Hoewel verstrekte gegevens kunnen dienen ter onderbouwing van een vergunningaanvraag, kunnen er geen rechten aan worden ontleend. De eigenaar van AERIUS aanvaardt geen aansprakelijkheid voor de inhoud van de door de gebruiker aangeboden informatie. Bovenstaande gegevens zijn enkel bruikbaar tot er een nieuwe versie van AERIUS beschikbaar is. AERIUS is een geregistreerd handelsmerk in Europa. Alle rechten die niet expliciet worden verleend, zijn voorbehouden.

Rekenbasis

Deze berekening is tot stand gekomen op basis van

AERIUS versie 2023.1_20240207_c93f01d6e8

Database versie 2023.1_c93f01d6e8_calculator_nl_stable

Voor meer informatie over de gebruikte methodiek en data zie:

<https://link.aerius.nl/website>